

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2020. gada 16. decembrī
(OR. en)

14088/20

**Starpiestāžu lieta:
2020/0360(COD)**

**ENER 499
TRANS 606
RELEX 1013
ECOFIN 1156
ENV 810
CODEC 1355
IA 115**

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2020. gada 15. decembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2020) 824 final
Temats:	Priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA par Eiropas energoinfrastruktūras vadlīnijām un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 347/2013

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2020) 824 *final*.

Pielikumā: COM(2020) 824 *final*

Briselē, 15.12.2020.
COM(2020) 824 final

2020/0360 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par Eiropas energoinfrastruktūras vadlīnijām un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 347/2013

{SEC(2020) 431 final} - {SWD(2020) 346 final} - {SWD(2020) 347 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma sagatavošanas iemesli un mērķi

Lai modernizētu un paplašinātu Eiropas energoinfrastruktūru ar mērķi novērst starp dalībvalstīm izveidoto starpsavienojumu sadrumstalotību, izbeigt to izolētību no gāzes tīkliem un elektrotīkliem, nodrošināt un dažādot Savienības enerģijas piegādes, enerģijas avotus un apgādes maršrutus un palielināt atjaunojamo energoresursu integrāciju, 2013. gadā tika izveidots jauns pārrobežu energoinfrastruktūras plānošanas satvars. Eiropas energoinfrastruktūras regula (*TEN-E* regula) Savienībai ir ļāvusi sasniegt enerģētikas rīcībspolitikas pamatmērķus, jo ar to tika noteikti noteikumi par to, kā apzināt un savlaicīgi izstrādāt kopīgu interešu projektus (KIP), kas nodrošinās Eiropas energotīklu sadarbību, iekšējā enerģijas tirgus pienācīgu darbību, piegādes drošību Savienībā, kā arī no atjaunojamiem enerģijas avotiem iegūtas enerģijas veidu integrāciju. Regulā arī tiek prasīts, lai dalībvalstis racionalizētu atļauju piešķiršanas procedūras attiecībā uz KIP, un ir paredzēta regulatīva palīdzība, noteikumi un vadlīnijas attiecībā uz to, kā veikt izmaksu pārrobežu sadali un noteikt ar risku saistītus stimulus, kā arī tiek izklāstīti nosacījumi, kas jāievēro, lai piekļūtu finansējumam, ko piešķir no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (EISI) līdzekļiem.

Komisijas priekšsēdētāja ir izvirzījusi Eiropas zaļo kursu par galveno politisko prioritāti ar mērķi pārveidot Savienību par taisnīgu un pārtikušu sabiedrību ar modernu, resursefektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku. Komisijas ierosinātajā klimata mērķrādītāja plānā¹ ir noteikts ilgtspējīgs veids, kā Eiropa varētu īstenot minētos uzdevumus un līdz 2050. gadam sasniegt klimatneitralitāti. Zaļajā kursā ir arī uzsvērts, ka nenovēršamo klimata pārmaiņu ietekme Eiropā būs būtiska, neraugoties uz centieniem šīs pārmaiņas mazināt. Tāpēc ir izšķiroši svarīgi pastiprināt centienus, lai panāktu klimatgatavību, veidotu noturību, novērstu katastrofas un sagatavotos tām.

Energoinfrastruktūra ir galvenais virzītājspēks enerģētikas pārkārtošanas procesā, kā norādīts Komisijas paziņojumos “Eiropas zaļais kurss” un “Tīru planētu — visiem!”². Infrastruktūra ir ilgtermiņa aktīvs, un tāpēc tai būs jāatbilst klimatneitralitātes mērķim un citiem mērķiem vides jomā, piemēram, zaļajā kursā dotajam zvērestam nekaitēt, lai nodrošinātu ātru un izmaksefektīvu energosistēmas un plašākā nozīmē ekonomikas dekarbonizāciju. Eiropas enerģētikas tīkls (*TEN-E*) ir galvenais instruments, kas ļauj nodrošināt iekšējā enerģijas tirgus attīstību, un tas ir nepieciešams, lai sasniegtu Eiropas zaļajā kursā nospraustos mērķus.

Pašlaik nospraustie klimata un enerģētikas mērķrādītāji nav pietiekami vērienīgi, lai sasniegtu 2030. gada klimata mērķrādītāju, proti, vismaz par 55 % samazināt siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas, kā to ierosinājusi Komisija³ savos centienos panākt klimatneitralitāti. Lai panāktu minēto SEG emisiju samazinājumu, ir būtiski jāpārveido Eiropas energosistēma gan piedāvājuma, gan pieprasījuma ziņā.

¹ Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vēriena kāpināšana. Investīcijas klimatneitrālā nākotnē cilvēku labā (COM(2020) 562 final).

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:52018DC0773>.

³ Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vēriena kāpināšana. Investīcijas klimatneitrālā nākotnē cilvēku labā (COM(2020) 562 final).

Savienībai būs ievērojami jāpalielina atjaunīgās elektroenerģijas ražošana, lai līdz 2050. gadam no atjaunīgajiem energoresursiem, kuri visbiežāk tiek iegūti atkrastē⁴, tiktu saražoti vairāk nekā 80 % no elektroenerģijas. Lai sasniegtu klimatneitralitāti līdz 2050. gadam, atkrastes vēja elektrostaciju jauda Eiropā būtu jāpalielina līdz 300 GW, bet okeāna enerģijas ražošanas jauda — līdz 40 GW jeb 25 reizes, salīdzinot ar pašreizējo situāciju⁵, un tas rada būtisku vajadzību koordinēt atkrastes un sauszemes elektrotīklu ilgtermiņa plānošanu un attīstību saskaņā ar ES Atkrastes atjaunīgās enerģijas stratēģiju⁶. Atkrastes atjaunīgās enerģijas ražošanas apjoma pieauguma nodrošināšana Eiropā līdz 2050. gadam izmaksās aptuveni 800 miljardus EUR, un divas trešdaļas no šīs summas attiecas uz saistīto tīkla infrastruktūru. Lai šīs izmaksas pēc iespējas samazinātu, pastiprināta uzmanība ir jāpievērš tīkla racionālai attīstībai.

Vēl nav sasniegts mērķrādītājs, par ko tika panākta vienošanās Barselonas 2002. gada marta Eiropadomes sanāksmes secinājumos, proti, dalībvalstīs nodrošināt tādu elektrotīklu starpsavienojumu līmeni, kas atbilst vismaz 10 % no tajās uzstādītās ražošanas jaudas. Eiropadome 2014. gada 23. un 24. oktobra secinājumos apstiprināja elektrotīklu starpsavienojumu mērķrādītāju — vismaz 15 %. Komisijas 2017. gada 23. novembra paziņojumā par Eiropas enerģijas tīklu stiprināšanu ir novērtēts progress virzībā uz 10 % starpsavienojumu mērķrādītāja sasniegšanu un ir ieteikti veidi, kā sasniegt 2030. gadam noteikto mērķrādītāju 15 %.

Tiek lēsts, ka 2030. gada mērķrādītāju sasniegšanai vien elektroenerģijas pārvades un sadales tīklos gadā ir vajadzīgas vidēji 50,5 miljardu EUR investīcijas. Kā norādīts visos scenārijos, kuros tiek modelēti klimatneitralitātes sasniegšanas veidi⁷, dekarbonizētas enerģijas struktūrā arvien lielāka loma būs elektroenerģijai, kuru papildinās tādi enerģijas veidi kā atjaunīgas un mazoglekļa gāzes, kuru nozīme relatīvi pieaugs. Attiecībā uz ūdeņradi, ņemot vērā to, ka pašlaik tā ražošanas, transportēšanas un patēriņa līmenis ir zems, paredzams, ka 2050. gadā tas veidos aptuveni 46–49 % no visām atjaunīgām un mazoglekļa gāzēm. Tiek lēsts, ka līdz 2030. gadam ūdeņraža elektrolīzeros kopumā būs jāinvestē 24–42 miljardi EUR. Ūdeņraža transportēšanas, izplatīšanas un uzkrāšanas infrastruktūrai būs nepieciešami aptuveni 65 miljardi EUR⁴⁷.

Lai gan pašreizējās regulas mērķi joprojām lielā mērā ir spēcīgi, pašreizējais *TEN-E* satvars tomēr pilnībā neatspoguļo paredzamās izmaiņas energosistēmā, kuras radīs jaunais politiskais konteksts un jo īpaši atjauninātie 2030. gada mērķrādītāji, kā arī Eiropas zaļajā kursā izvirzītais mērķis līdz 2050. gadam sasniegt klimatneitralitāti.

Jo īpaši pašreizējās *TEN-E* regulas noteiktais pārrobežu infrastruktūras attīstības veids un mērogs ir nepietiekams, jo tas neaptver visas infrastruktūras kategorijas, kuras skar enerģētikas pārkārtošana, un nepietiekami atspoguļo tehnoloģiju attīstību. Tāpēc *TEN-E* tās pašreizējā formā nav piemērota tam, lai atbalstītu klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu. Viedtīklu risinājumi, tostarp pieprasījuma reakcija, pēdējos gados ir ievērojami attīstījušies, pateicoties tam, ka ir paātrinājusies elektroenerģijas nozares digitālā pārveide. Viedās sistēmas integrācija starp elektroenerģijas un gāzes pārvades sistēmām, kā arī

⁴ Tīru planētu — visiem! Stratēģisks Eiropas ilgtermiņa redzējums par pārticīgu, modernu, konkurētspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku (COM(2018) 773 final).

⁵ KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS — IETEKMES NOVĒRTĒJUMS. Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vēriena kāpināšana (SWD(2020) 176 final).

⁶ ES stratēģija atkrastes atjaunīgās enerģijas potenciāla atraisīšanai klimatneitrālas nākotnes vārdā (COM(2020) 741 final).

⁷ Šie scenāriji ietver scenārijus, kas izklāstīti Savienības ilgtermiņa stratēģijā (2018), *ENTSO-G* un *ENTSO-E* izstrādātajā tīkla attīstības desmit gadu plānā pēc 2020. gada (2020), *Eurelectric* “Dekarbonizācijas kursā” (2018), kā arī scenārijus, kas izstrādāti ENER ĢD uzdevumā saistībā ar pētījumu “*Impact of the use of the biomethane and hydrogen potential on trans-European infrastructure*” [“Biometāna un ūdeņraža potenciāla izmantošanas ietekme uz Eiropas infrastruktūru”] (2019).

ar tādām citām nozarēm kā, piemēram, transports un rūpniecība, sniedz papildu iespējas dekarbonizēt gāzes sadales tīklu un efektīvāk pārvaldīt energosistēmu, piemēram, ražojot ūdeņradi un sintētiskās gāzes no atjaunojamiem energoresursiem. Pašreizējās sistēmas tīkla plānošana pārāk daudz ir balstīta uz nozaru pieeju un tādējādi neatbilst nepieciešamībai integrēt viedo sistēmu, jo investīciju vajadzības gāzes un elektrības nozarē tiek novērtētas dažādos procesos. Nākotnes energotīkla plānošanā ir pienācīgi jāņem vērā arī atkrastes energotīkla paredzamā paplašināšanās. Turklāt energoinfrastruktūras plānošanā sadales sistēmas līmenim būs lielāka nozīme arī tāpēc, ka ievērojama daļa no atjaunīgās enerģijas ražošanas jaudām ir pieslēgta zema un vidēja sprieguma tīklam. Turklāt pašreizējā *TEN-E* satvara izvērtējums ir parādījis, ka ir aizkavējusies to KIP īstenošana, kas ir atzīti par vajadzīgiem, lai sasniegtu Savienības klimata un enerģētikas rīcībpolitikas mērķus. 2020. gadā no visiem KIP, kurus īsteno elektroenerģētikas jomā, 27 % gadījumu nodošana ekspluatācijā kavējās vidēji par 17 mēnešiem salīdzinājumā ar sākotnēji plānoto termiņu.

Tādēļ pārskatītā *TEN-E* regula būs īpaši vērsta uz:

- iespēju identificēt tādus pārrobežu projektus un investīcijas visā Savienībā un sadarbībā ar kaimiņvalstīm, kuri nepieciešami enerģētikas pārkārtošanai un klimata mērķrādītāju sasniegšanai,
- infrastruktūras plānošanas uzlabošanu ar mērķi integrēt energosistēmas un izveidot atkrastes energotīklus,
- atļauju piešķiršanas procedūru saīsināšanu attiecībā uz KIP nolūkā izvairīties no tādu projektu īstenošanas kavēšanās, kuri veicina enerģētikas pārkārtošanu,
- to, lai nodrošinātu izmaksu sadales instrumentu un regulatīvo stimulu pienācīgu izmantošanu.

Šajā iniciatīvā tika identificēts un izvērtēts to pasākumu kopums, kurus vajadzētu izmantot, lai vienkāršotu *TEN-E* regulas piemērošanu un uzlabotu tās efektivitāti, kā arī pēc iespējas samazinātu atbilstības nodrošināšanas un regulatīvās izmaksas. Šī iniciatīva ļaus *i) racionalizēt ziņošanas un uzraudzības pienākumus, ii) atteikties no prasības veikt iepriekšēju apspriešanu gadījumos, kad uz projektu jau attiecas valsts noteikumi saskaņā ar tādiem pašiem vai augstākiem standartiem, nekā noteikts TEN-E regulā, un iii) vienkāršot KIP iekļaušanu tīkla attīstības desmit gadu plānā.* Vienkāršošanas pasākumi radīs tiešus ieguvumus, samazinot periodiskās tiešās izmaksas, kas saistītas ar administratīvo slogu, jo samazināsies uzraudzības un ziņošanas pienākumi. Šie tiešie ieguvumi galvenokārt ir konkrētu ieinteresēto personu, piemēram, projektu virzītāju, privāti ieguvumi.

- **Atbilstība spēkā esošajiem noteikumiem šajā politikas jomā**

Veicot izvērtējumu par *TEN-E* regulas līdzšinējo darbību, Komisija secināja, ka pašreizējais satvars nav izrādījies pietiekami elastīgs, lai pielāgotos laika gaitā mainīgajiem Savienības rīcībpolitikas mērķiem. Tas ir īpaši svarīgi, ņemot vērā Savienības enerģētikas un klimata rīcībpolitikas attīstību un jo īpaši to, ka lielāks uzsvars tiek likts uz dekarbonizācijas mērķiem, kā arī šo mērķu vērienīgumu. Saskaņā ar Parīzes nolīgumu un Eiropas zaļo kursu tiek prasīts būtiski pārveidot pašreizējo energoinfrastruktūru, lai līdz 2050. gadam izveidotu pilnībā integrētu oglekļneitrālu energosistēmu. Lai gan *TEN-E* regulas sākotnējie mērķi — piegādes drošība, tirgus integrācija, konkurence un ilgtspēja — joprojām ir būtiski, ar pārskatīto *TEN-E* regulu tiek ieviestas izmaiņas, kas nodrošina saskaņotību ar dekarbonizācijas

mērķrādītājiem un atbilstību klimatneitralitātes mērķim un principam “nenodari būtisku kaitējumu”, kas definēts Taksonomijas regulā⁸.

Pārskatītās *TEN-E* regulas vispārīgie principi atbilst nepieciešamībai nodrošināt saskaņotību ar dažādiem mērķrādītājiem un mērķiem, kas noteikti tīras enerģijas paketē, sevišķi Elektroenerģijas tirgus direktīvā un regulā, Pārvaldības regulā un Atjaunojamo energoresursu direktīvā, jo īpaši nodrošinot atjaunojamo energoresursu plašu ieviešanu un integrāciju, kā arī veicinot sadales sistēmu operatoru lomas palielināšanu.

Zaļajā kursā un attiecīgajos emisiju samazināšanas mērķos ir paredzēts, ka transporta nozares dekarbonizācijai ir jānoris dinamiskāk, nekā bija plānots, nosakot iepriekšējos mērķrādītājus. Tādējādi paredzams, ka pieprasījums pēc naftas krasi samazināsies un naftas patēriņš līdzšinējā līmenī neturpināsies ilgi. Tāpēc saskaņā ar zaļajā kursā noteiktajiem mērķiem uz naftas piegādes infrastruktūru šī regula neattiecas.

Lai gan izvērtējumā netika konstatēta tieša neatbilstība starp pašreizējo *TEN-E* regulu un Energoefektivitātes direktīvā ietvertajiem īpašajiem pasākumiem, ar pārskatītajiem noteikumiem tiek pastiprināta principa “energoefektivitāte pirmajā vietā” ievērošana turpmākajā starpnozaru infrastruktūras plānošanā.

Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments papildina *TEN-E* regulu, novēršot finansējuma nepietiekamību tādiem KIP, kuriem ir augsta sociāli ekonomiskā un sabiedriskā vērtība, bet kuri nav komerciāli dzīvotspējīgi. Tiesības saņemt finansiālu palīdzību saskaņā ar EISI nosacījumiem ir saistītas ar pārskatītajā *TEN-E* ietvertu infrastruktūras kategoriju tvērumu, ņemot vērā to, ka saskaņā ar *TEN-E* satvaru KIP statuss ir priekšnoteikums EISI finansējuma piešķiršanai pārrobežu infrastruktūras projektiem.

- **Saskaņība ar citām Savienības politikas jomām**

Nostiprinot pašreizējo KIP ilgtspējības novērtējumu nozīmi pārskatītajā *TEN-E* satvarā, Komisijas mērķis ir arī uzlabot šīs iniciatīvas saskaņotību ar attiecīgajiem Savienības taksonomijas aspektiem attiecībā uz ilgtspējīgu investīciju satvaru. Ar Taksonomijas regulu⁹ izveido satvaru tādu kritēriju definēšanai, ar kuriem nosaka, vai saimnieciskā darbība ir uzskatāma par vidiski ilgtspējīgu, tādējādi uzliekot informācijas atklāšanas pienākumus privātā sektora finanšu un nefinanšu uzņēmumiem, kuri piesaista kapitālu (vairāk) ilgtspējīgai saimnieciskai darbībai, kas definēta saistībā ar sešiem mērķiem vides jomā.

Kopīgu interešu projekti tiks īstenoti saskaņā ar principu “nenodari būtisku kaitējumu”, kas izklāstīts zaļajā kursā, un atbilstoši Taksonomijas regulas 17. pantam. Lai ierobežotu ietekmi uz vidi, infrastruktūras plānošana un infrastruktūras nepilnību identificēšana notiks saskaņā ar principu “energoefektivitāte pirmajā vietā” un prioritāri tiks apsvērti visi attiecīgie ar infrastruktūru nesaistītie risinājumi, kas ļauj novērst konstatētās nepilnības, pamatojoties uz ieinteresēto personu plašu iesaisti. Turklāt projektu īstenošanas laikā projektu virzītājiem vajadzētu ziņot par vides tiesību aktu ievērošanu, lai nodrošinātu, ka projekti nenodara būtisku kaitējumu videi. Šī ziņošana ir svarīgs elements pārraudzības procesā un arī attiecībā uz pieteikumiem iekļaušanai turpmākos Savienības sarakstos. Turklāt ar minēto regulu ievieš prasību integrēt kopīgu interešu projektos pasākumus, kas veicina klimatadaptāciju. Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 171. panta 3. punktā ir

⁸ Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar kuru groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.).

⁹ Regula (ES) 2020/852 par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.).

paredzēta iespēja, ka Savienība var nolemt sadarboties ar trešām valstīm, lai veicinātu savstarpēju interešu projektu īstenošanu¹⁰ un nodrošinātu tīklu sadarbību Savienības kaimiņreģionos. Šāda sadarbība var palīdzēt samazināt SEG emisijas Savienībā un trešās valstīs, tādējādi palīdzot sasniegt zaļajā kursā noteiktos mērķus. Iekļaujot pārskatītajā *TEN-E* regulā savstarpēju interešu projektus, tiktu ņemts vērā fakts, ka arvien pieaug ar trešām valstīm izveidoto starpsavienojumu nozīme, un tas ļautu paplašināt to ieguvumu tvērumu, kas gūti, īstenojot Savienības tiesisko regulējumu ārpus tās robežām. Pienācīgi tiks ņemts vērā Komisijas paziņojums par ekonomikas un investīciju plānu Rietumbalkāniem¹¹.

Pārskatītās *TEN-E* regulas mērķis ir risināt dažas no pastāvīgajām problēmām (piem., kavēšanās projekta īstenošanas gaitā, piekļuve finansējumam saistībā ar pārrobežu infrastruktūras projektiem), kuras pastiprinājusi sabiedrības veselības krīze, atbilstīgi mērķiem, kas izklāstīti Atveseļošanas un noturības mehānismā (ANM). Atkarībā no dalībvalstu mērķiem pārrobežu viedo un ilgtspējīgo enerģētiku starpsavienojumu finansēšana tiks veikta tikai nelielā mērā saskaņā ar ANM.

Īpašus atbalsta pasākumus, kurus dalībvalstis varētu nolemt piešķirt KIP, varētu kvalificēt par valsts atbalstu. Šādiem pasākumiem būtu vajadzīgs īpašs novērtējums saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem. KIP statuss valsts atbalsta noteikumu satvarā ir relevants gan 2014. gada Vispārējā grupu atbrīvojuma regulā¹², gan 2014.–2020. gada Enerģētikas un vides atbalsta pamatnostādnes¹³. Ir svarīgi atgādināt, ka valsts pasākumi, kas veikti, lai atbalstītu KIP papildus pārrobežu piešķirumiem un *TEN-E* regulā minētajiem investīciju stimuliem, varētu būt valsts atbalsts un, iespējams, tos vajadzētu novērtēt saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem. Tas ir jo īpaši svarīgi attiecībā uz elektrolīzeru un uzkrāšanas projektiem, kuriem varētu būt tiešāka ietekme uz enerģijas ražošanas tirgiem.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

LESD 170. pantā ir paredzēts, ka Savienība palīdz izveidot un attīstīt Eiropas komunikāciju tīklus, tostarp energoinfrastruktūru jomā. Savienībai ir jāveicina valstu komunikāciju tīklu savstarpēja savienošana. *TEN-E* regulas pamatā ir LESD 172. pants, kurā paredzēts juridiskais pamats tādu pamatnostādņu pieņemšanai, kas aptver Eiropas komunikāciju tīklu jomā paredzēto pasākumu mērķus, prioritātes un vispārīgus plānus, kā izklāstīts 171. pantā. Ar vadlīnijām ir jāidentificē kopīgu interešu projekti, kas nepieciešami *TEN-E* politikas mērķu sasniegšanai. Vadlīnijās ir paredzēti arī nosacījumi, saskaņā ar kuriem Savienība var finansiāli atbalstīt KIP.

• Subsidiaritāte (jomā, kas nav Savienības ekskluzīvā kompetencē)

Enerģijas pārvades infrastruktūrai (tostarp starpsavienotai atkrastes enerģētiku un viedtīklu infrastruktūrai) piemīt Eiropas pievienotā vērtība tās pārrobežu ietekmes dēļ, turklāt tai ir būtiska nozīme klimatneitrālas energosistēmas izveidē. *TEN-E* regula ir radījusi vērtību un devusi ieguldījumu, lai sasniegtu rezultātus attiecībā uz Savienības enerģijas tirgus integrāciju, konkurenci un piegādes drošību. Lai attīstītu pārrobežu energoinfrastruktūru, ir nepieciešams reģionālās sadarbības satvars, kas

¹⁰ LESD 171. panta 3. punkts: “Savienība var lemt par sadarbību ar trešām valstīm, lai veicinātu projektus, kas rada savstarpēju ieinteresētību, un nodrošinātu komunikāciju tīklu savstarpēju izmantojamību.”

¹¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “An Economic and Investment Plan for the Western Balkans”, SWD(2020) 223 final.

¹² Komisijas Regula (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (OV L 187, 26.6.2014., 1. lpp.).

¹³ Komisijas paziņojums “Pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.–2020. gadam” (OV C 200, 28.6.2014., 1. lpp.).

aptver visas dalībvalstis. Ar atsevišķu dalībvalstu noteikumiem un pasākumiem vien nepietiek, lai pilnībā īstenotu šos infrastruktūras projektus.

Iekšējā enerģijas tirgū ir vajadzīga pārrobežu infrastruktūra, kuras attīstībai ir nepieciešama divu vai vairāku dalībvalstu sadarbība, un visām dalībvalstīm ir jāizveido savs tiesiskais regulējums. *TEN-E* regula ir nodrošinājusi papildu vērtību salīdzinājumā ar to, ko varētu sasniegt tikai atsevišķu valstu vai reģionu mērogā. Kopš šīs regulas stāšanās spēkā ir īstenoti vairāk nekā 40 svarīgi energoinfrastruktūras projekti, un tas ir palīdzējis lielākajai daļai dalībvalstu sasniegt 2020. gadam noteikto 10 % starpsavienojumu mērķrādītāju, kā arī izveidot savstarpēji labi savienotu un pret satricinājumiem noturīgu gāzes piegādes tīklu. Savienības enerģijas tirgus ir labāk integrēts un konkurētspējīgāks, salīdzinot ar situāciju 2013. gadā, un ir uzlabojusies Savienības energoapgādes drošība. Piekļuve mērķtiecīgam finansējumam no EISI ir ļāvusi īstenot 95 KIP, kuriem citādi būtu bijis grūti piekļūt finansējumam saskaņā ar tirgus noteikumiem.

Iepriekš aprakstīto progresu nebūtu bijis iespējams panākt ar dalībvalstu rīcību vien. Vairākas ieinteresētās personas ir apliecinājušas *TEN-E* regulas pievienoto vērtību, norādot uz reģionālās sadarbības nozīmi pārrobežu projektu īstenošanā, pārskatāmības regulējuma noteiktību un finansējuma pieejamību.

- **Proporcionalitāte**

Šī iniciatīva ir izvirzīta, ievērojot proporcionalitātes principu. Tā atbilst LESD 170. pantā definētajam darbības tvērumam Eiropas energotīklu jomā. Politikas pasākumi ir proporcionāli definēto problēmu dimensijai un būtībai un izvirzīto mērķu sasniegšanai.

Priekšlikumā ir paredzēts vienīgi tas, kas nepieciešams, lai sasniegtu vispārīgo paredzēto mērķi — veicināt atbilstošas energoinfrastruktūras savlaicīgu attīstību visā Savienībā un tās kaimiņreģionos nolūkā sasniegt Eiropas zaļajā kursā nospraustos Savienības enerģētikas un klimata mērķus, jo īpaši 2030./2050. gadam izvirzītos mērķus, tostarp klimatneitralitātes mērķi un atbilstību principam “nenodari būtisku kaitējumu”, kā arī nodrošināt tirgus integrāciju, konkurētspēju un piegādes drošību.

Balstoties uz izvērtējuma rezultātiem, Komisija ir izvērtējusi vairākus politikas risinājumus, kas pieder pie četrām pašreizējā *TEN-E* satvara ietekmes jomām, proti, darbības jomu, pārvaldību / infrastruktūras plānošanu, atļauju izsniegšanu un sabiedrības līdzdalību, kā arī regulatīvo režīmu.

Risinājumu novērtējums un salīdzinājums (sk. pievienotā ietekmes novērtējuma 7. un 8. iedaļu) liecina, ka nav tāda viena risinājuma, ar kuru varētu sasniegt identificētos mērķus. To rīcībpolitisko risinājumu apzināšana, kuri būtu vispiemērotākie konkrēto mērķu sasniegšanai, ir balstīta uz novērtējumu, kas ietver proporcionalitātes principu.

Minētā risinājumu kopuma mērķis ir izstrādāt tādu *TEN-E* regulu, kas atbilstu nākotnes prasībām. Risinājumi attiecībā uz regulas darbības jomu nākotnē aptver visas tehnoloģijas, kas nepieciešamas enerģētikas pārkārtošanai un klimata mērķrādītāju sasniegšanai. Definīcijas vienlaikus ir gan konkrētas, gan pietiekami plašas, lai pēc iespējas labāk pielāgotos tehnoloģiju attīstībai. KIP atlases sistēma un jaunā pieeja starpnozaru infrastruktūras plānošanai nosaka galvenos elementus mērķu un kritēriju ziņā. Nākotnes sistēma saglabās reģionālo grupu ietekmi atlases procesā, ļaujot sīkāk precizēt šos elementus un pielāgot tos jaunām rīcībpolitikas prioritātēm un tehnoloģiju attīstībai, ņemot vērā arī reģionālo kontekstu.

- **Tiesību instrumenta izvēle**

Balstoties uz pašreizējās regulas vispārējo pozitīvo vērtējumu, izvēlētais instruments ir regula — iedarbīgs instruments, kas ir tieši piemērojams un uzliek saistības kopumā, nodrošinot vienādu īstenošanas nosacījumus un juridisko noteiktību.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPIESĀNOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

2019. gada martā tika panākta daļēja politiska vienošanās starp Eiropas Parlamentu un Padomi par Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu 2021.–2027. gada periodam, kurā likumdevēji vienojās, ka līdz 2020. gada 31. decembrim ir jāizvērtē Regulas Nr. 347/2013 par Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādņem (*TEN-E* regula) iedarbīgums un rīcībpolitiku saskaņotība¹⁴. 2019. gada decembrī Komisijas paziņojumā par Eiropas zaļo kursu¹⁵ tika skaidri norādīts, ka *TEN-E* regula ir jāizskata, lai nodrošinātu saskaņību ar klimatneitralitātes mērķiem.

Ņemot vērā *TEN-E* regulas izvērtēšanas un pārskatīšanas grafiku, Komisija nolēma izvērtējumu un ietekmes novērtējumu veikt paralēli. *TEN-E* regulas izvērtēšana ilga no 2019. gada janvāra līdz 2020. gada septembrim. Izvērtējumā tika novērtēts, cik tāl ar *TEN-E* regulu līdz šim bija iespējams sasniegt tajā izvirzītos mērķus, un tika identificēti faktori, kas to sasniegšanu veicinājuši vai kavējuši. Konkrēti, Komisija vērtēja regulas iedarbīgumu salīdzinājumā ar pamatscenāriju (t. i., situāciju, ja regula nebūtu bijis), lai novērtētu, vai tai ir bijusi būtiska ietekme un vai tā ir devusi pievienoto vērtību.

Īsumā, izvērtējumā tika aplūkoti šādi aspekti:

- kā un kāpēc pašreizējā *TEN-E* regula ir darbojusies labi vai ne tik labi un kādi faktori ir veicinājuši vai kavējuši tās mērķu sasniegšanu;
- regulas ietekme, jo īpaši saistībā ar virzību uz tās mērķu sasniegšanu.

Paralēlā pieeja nodrošināja, ka no izvērtējuma rezultātiem tiek ņemti formatīvie elementi, kas ļāva secināt, cik lielā mērā regula joprojām būs piemērota mērķim un saglabās relevanci nākotnē, ņemot vērā pieņemtās vai plānotās rīcībpolitiskās iniciatīvas, kas paātrinās dekarbonizāciju vidējā termiņā un ilgtermiņā. Nākotnē vēršamajiem elementiem tika analizēts, kā nodrošināt tādas energoinfrastruktūras izveidi, kas atbilst paaugstinātajiem dekarbonizācijas un atjaunīgās enerģijas izmantošanas mērķiem, kā arī tika norādītas intervences jomas.

Saskaņā ar *TEN-E* regulas darbības jomu un piemērojamību izvērtējums aptvēra visas dalībvalstis. Saskaņā ar labāka regulējuma pamatnostādņem *TEN-E* regulas snieguma izvērtēšanai tika piemēroti pieci kritēriji — lietderīgums, efektivitāte, nozīmīgums, saskaņotība un Savienības pievienotā vērtība.

Izvērtējums liecina, ka kopš 2013. gada, pateicoties *TEN-E* regulas un KIP īstenošanai visos reģionos, visā Savienībā ir uzlabojusies energotīklu starpsavienotība. Ciešāka starpsavienotība ir efektīvi uzlabojusi dalībvalstu tīklu integrāciju, un tas savukārt ir padarījis Savienības enerģijas tirgu labāk integrētu un konkurētspējīgāku, nekā tas bija pirms *TEN-E* regulas īstenošanas. Gandrīz visās

¹⁴ <https://www.consilium.europa.eu/media/38507/st07207-re01-en19.pdf>.

¹⁵ http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0420_EN.pdf.

COM(2019) 640.

dalībvalstīs ir notikusi elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenu konverģence. Ir bijusi vērojama arī gāzes cenu konverģence. Kopš 2013. gada, pateicoties jauniem starpsavienojumiem un sašķidrinātās dabasgāzes (LNG) termināļiem, ir panākts būtisks gāzes piegādes drošības uzlabojums. KIP ir palīdzējuši sasniegt *TEN-E* regulas pašreizējos mērķus, kas tika noteikti 2013. gadā. Tomēr pašreizējā *TEN-E* regulā noteiktās infrastruktūras kategorijas neatspoguļo ne jaunus, vērienīgos klimata mērķus, ne klimatneitralitātes mērķi, ne arī jaunākos tehnoloģiju sasniegumus. Šis progress būtu jāņem vērā gan attiecībā uz infrastruktūras kategorijām, kas ietilpst šīs regulas darbības jomā, gan attiecībā uz KIP atlases kritērijiem, kā arī prioritārajiem koridoriem un tematiskajām jomām.

Ir konstatēts, ka KIP identificēšanas un atlases process reģionālajās grupās ir efektīvi uzlabojis sadarbību un ļāvis pieņemt lēmumus par pārrobežu projektiem, pamatojoties uz reģionālu un kopīgu Eiropas pieeju. Tīkla attīstības desmit gadu plānošanas process ir izrādījies efektīvs pirmais solis KIP identificēšanā. Tomēr, lai gan pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkliem un pārvades sistēmu operatoriem (PSO) ir svarīga nozīme šajā procesā, ir nepieciešams lielākā mērā iekļaut un pakļaut pārbaudei svarīgākos resursus un pieņēmumus nolūkā palielināt uzticēšanos šim procesam.

Pārrobežu izmaksu sadales mehānisms ir svarīgs priekšnoteikums projektu īstenošanas kontekstā. Tomēr daudzos gadījumos pārrobežu izmaksu sadale nav samazinājusi projektu finansējuma nepietiekamību, kā bija paredzēts.

Lai gan atļauju izsniegšanas procedūras ir saīsinātas, dažos gadījumos tās joprojām ir ļoti ilgas. Tomēr iemesli, kas ir šā procesa pamatā, galvenokārt ir saistīti ar īstenošanu valstu mērogā un neietilpst *TEN-E* regulas darbības jomā.

EISI finansiālais atbalsts, kas tika piešķirts 95 projektiem, efektīvi veicināja to īstenošanu. Dotācijas pētījumiem ir palīdzējušas mazināt riskus projektu agrīnā attīstības posmā, bet dotācijas darbiem ir veicinājušas tādu projektu izstrādi, kas novērš būtiskākos trūkumus, kurus finansējums no tirgū pieejamiem avotiem nespētu pietiekami efektīvi risināt.

Izvērtējumā tika konstatēts, ka šīs regulas sniegtie ieguvumi ir lielāki par izmaksām, un tas pierāda šīs regulas lietderību. *TEN-E* regula ir radījusi sociāli ekonomiskus ieguvumus, palielinot piegādes drošību un veidojot labāk integrētus un konkurētspējīgākus enerģijas tirgus. Regula arī ir veicinājusi uzlabojumus informācijas pieejamības, koordinācijas un pārredzamības ziņā.

TEN-E regulas sākotnējie mērķi — piegādes drošība, tirgus integrācija, konkurence un ilgtspēja — joprojām ir spēkā. Tomēr šie regulā minētie mērķi ir no jauna jālīdzsvaro saskaņā ar Parīzes nolīgumā un Eiropas zaļajā kursā noteiktajiem vērienīgākajiem klimata mērķiem, lai sasniegtu dekarbonizācijas mērķrādītājus un veicinātu klimatneitralitāti.

Izvērtējumā ir maz norāžu par bažām attiecībā uz *TEN-E* regulas iekšējo saskaņotību, kas nebūtu tikai iespējamās mehānistiskas izmaiņas un elastības trūkums, kurš liedz pielāgoties strauji mainīgajām rīcībpolitikas jomām.

TEN-E regula ir devusi rezultātus, kurus citādi nebūtu bijis iespējams sasniegt ar rīcību dalībvalstu mērogā vien, tādējādi pierādot savu Savienības pievienoto vērtību.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Saskaņā ar labāka regulējuma pamatnostādņēm attiecībā uz “paralēliem izvērtējumiem un ietekmes novērtējumiem” Komisija veica visaptverošu apspriešanos ar ieinteresētajām personām, pamatojoties uz apspriešanās stratēģiju, kurā bija iekļautas vairākas metodes un instrumenti. Apspriešanās stratēģijas mērķis bija nodrošināt, lai tiktu ņemti vērā visi būtiskie pierādījumi, tostarp dati par izmaksām, ietekmi uz sabiedrību un iespējamajiem ieguvumiem no iniciatīvas īstenošanas. Stratēģija bija izstrādāta saskaņā ar intervences loģiku un apvienoja gan atskatu pagātnē, gan nākotnes prognozes. Tika

izmantoti vairāki apspriešanās instrumenti: sabiedriskā apspriešana tiešsaistē, mērķtiecīgs tiešsaistes apsekojums, padziļinātas intervijas un (četri) tīmekļsemināri ar ieinteresēto personu līdzdalību.

Komisija atklātajā sabiedriskajā apspriešanā un uz mērķorientētajām anketām saņēma 215 atbildes, kā arī vēl 169 iesniegumus pa e-pastu, galvenokārt no iedzīvotājiem, projektu virzītājiem un nozares apvienībām. Ar konsultanta palīdzību tika veiktas aptuveni 80 padziļinātas intervijas ar svarīgākajām ieinteresētajām personām *TEN-E* regulas kontekstā nolūkā iegūt detalizētu informāciju un pierādījumus par galvenajiem aspektiem, kuriem nebija iespējams detalizēti pievērsties mērķtiecīgajā anketā. Četros tīmekļsemināros, kas bija paredzēti ieinteresētajām personām un kuros piedalījās vairāk nekā 40 vērtētāju un 300 citu dalībnieku, uzmanība bija veltīta pārskatīšanas svarīgākajiem aspektiem.

Kopumā ieinteresētās personas lielā mērā apstiprināja *TEN-E* regulas līdz šim sniegto ieguldījumu vispārējo mērķu sasniegšanā, proti, regula ir veicinājusi enerģijas tirgus integrāciju, palīdzējusi sasniegt pietiekamu piegādes drošības līmeni un veicinājusi konkurētspēju Savienības enerģijas tirgū. Attiecībā uz ieguldījumu 2020. gada klimata un enerģētikas mērķrādītāju sasniegšanā viedokļi dalījās, t. i., pārvades sistēmu operatori un valstu kompetentās iestādes, kuru vairākums bija no Centrāleiropas un Austrumeiropas, vērtēja to atzinīgi, turpretī vairāku NVO viedoklis bija negatīvs, jo īpaši attiecībā uz gāzes nozīmi.

Kopumā ieinteresētās personas pārsvarā uzskatīja, ka KIP process ļauj atlasīt visatbilstošākos KIP, kas sekmē *TEN-E* mērķu sasniegšanu, izmantojot reģionālu sadarbību reģionālajās grupās. Lai gan principā tika uzskatīts, ka atlases kritēriji ir piemēroti, ieinteresētās personas aicināja nodrošināt atbilstību klimata mērķrādītājiem, veicot rūpīgu ilgspējas pārbaudi. Tāpat dažu NVO un nozares ieinteresēto personu vērtējumā kritēriji tika uzskatīti par pārāk ierobežojošiem attiecībā uz viedtīklu projektiem.

Ieinteresētās personas pauda viedokli, ka *TEN-E* regulā netiek pilnībā risināti tādi būtiski jautājumi kā, piemēram, atjaunīgās enerģijas dziļāka integrācija, energoefektivitātes uzlabošana un klimata pārmaiņu mazināšana. Atbildēs bija norādīts uz dažām neatbilstībām starp *TEN-E* regulu un citām Savienības mēroga rīcībpolitikas jomām vai iniciatīvām, piemēram, Eiropas zaļo kursu / ilgtermiņa stratēģiju dekarbonizācijas mērķa sasniegšanai. Reaģējot uz minētajām problēmām, tika pausts viedoklis, ka *TEN-E* satvarā būtu jāiekļauj šādas infrastruktūras kategorijas: ūdeņraža infrastruktūra un viedie gāzes sadales tīkli, elektrogāzes tehnoloģija, energotīkls, kas nodrošina elektriskās uzlādes / ūdeņraža uzpildes infrastruktūras darbību, kā arī atkrastes vēja enerģijas hibrīdprojektu energotīkls. Tomēr atbalsts specializētai ūdeņraža infrastruktūrai, viedajiem gāzes tīkliem un elektrogāzes tehnoloģijai nebija vienprātīgs, jo īpaši NVO skatījumā. Visai nelielu atbalstu no ieinteresētajām personām, jo īpaši pilsoniskās sabiedrības, NVO un enerģētikas asociācijām, saņēma CO₂ tīkli un jo īpaši CO₂ uzglabāšanas projekti. Tomēr saņemtās informācijas par CO₂ tīklu iekļaušanu infrastruktūras kategoriju sarakstā padziļināta analīze liecināja, ka ir maz pierādījumu, kas atbalsta CO₂ tīklu izslēgšanu no *TEN-E* regulas.

Attiecībā uz pārvaldību un dažādu rīcībspēku ietekmi — ieinteresētās personas aicināja vājināt pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīklu ietekmi, vienlaikus stiprinot sadales sistēmu operatoru (SSO) un citu ieinteresēto personu, piemēram, NVO, ietekmi.

Lai gan atļauju piešķiršanas procedūras kopš *TEN-E* regulas stāšanās spēkā ir kļuvušas īsākas, dažādas ieinteresētās personas norāda, ka to efektivitāte lielā mērā ir atkarīga no īstenošanas valsts mērogā. Lai gan viens no iemesliem šajā kontekstā ir nemainīgi sarežģītās valstu procedūras, tomēr atļauju piešķiršanas laika pagarināšanai ir arī citi iemesli, proti, vides problēmas saistībā ar KIP un sabiedrības iebildumi, kas izraisa ilgstošu tiesvedību pret projektiem. Šķiet, ka saskaņā ar *TEN-E* satvaru noteiktās prasības veikt sabiedrisko apspriešanu ir uzlabojušas informētību par KIP, veicinājušas sabiedrības līdzdalību un uzticēšanos šim procesam. Tomēr šķiet arī, ka noteikumiem ir ierobežota ietekme uz

sabiedrības atbalsta palielināšanos galvenokārt tādēļ, ka trūkst (atjauninātas) informācijas par infrastruktūras vajadzībām un atgriezeniskās saites par projektu izstrādi.

TEN-E satvarā ieviestā pieeja dalīt izmaksas starp dalībvalstīm, lai ļautu īstenot projektus ar pārrobežu ieguvumiem,— pārrobežu izmaksu sadales mehānisms — lielā mērā tika novērtēta kā tāda, kas novērs iepriekš pastāvējušo izmaksu un ieguvumu asimetriju. Dažos gadījumos pārrobežu izmaksu sadales mehānisms darbojas efektīvi, lai gan ir arī faktori, kas mazina ieinteresēto personu apmierinātību ar šo procesu, proti, tā novērtējums un datu iegūšanas sarežģītība, papildu laiks līdz brīdim, kad iespējams pieņemt lēmumu par investīcijām, kā arī nepārprotamu rezultātu trūkums šāda lēmuma pamatošanai.

Plašs ieinteresēto personu loks ir vienisprātis, ka *TEN-E* regula rada Savienības pievienoto vērtību un ka tās ietekmes rezultātus dalībvalstis nebūtu varējušas sasniegt individuāli. Tomēr līdzīgs skaits respondentu norādīja arī, ka *TEN-E* regulā risinātās problēmas joprojām prasa rīcību Savienības mērogā. Turklāt lielākā daļa respondentu uzskatīja, ka ieguvumi no *TEN-E* regulas īstenošanas pārsniedz tās izmaksas.

- **Ekspertu atzinumu iegūšana un izmantošana**

Šis priekšlikums un tā pamatā esošais ietekmes novērtējums ir sagatavots, balstoties uz pierādījumiem, kas iegūti, izvērtējot Regulu (EK) Nr. 347/2013, ar ko nosaka Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādnes, un ņemot vērā ieinteresēto personu ieguldījumu šajā sakarā veiktajās plašajās apspriešanās, kā arī literatūras pārskatu, KIP portfeļa analīzi un modelēšanu. Literatūras pārskats ietvēra vairāku aktuālu pētījumu rezultātus attiecībā uz *TEN-E* regulas galvenajiem elementiem, *TEN-E* regulas starposma izvērtējuma rezultātus, kā arī izvērtējumus un novērtējumus, kas veikti saistībā ar citām attiecīgajām Komisijas iniciatīvām.

Analīzē tika ņemti vērā arī oficiālie secinājumi, kas pieņemti ieinteresēto personu forumos, kuri veltīti energoinfrastruktūrai un ar to saistītajai rīcībpolitikai. Tāpat tika ņemti vērā Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūras (*ACER*) gada konsolidētie uzraudzības ziņojumi par to, kā tiek īstenoti KIP elektroenerģijas un gāzes jomā, inkrementālās jaudas projekti un virtuālo starpsavienojumu punkti, kā arī cita jaunākā informācija par lēmumiem attiecībā uz pārrobežu izmaksu sadali un stimuliem, kas paredzēti konkrētiem projektiem un balstīti uz riska novērtējumu.

- **Ietekmes novērtējums**

Komisija saskaņā ar labāka regulējuma pamatnostādņēm ir veikusi ietekmes novērtējumu vairākiem rīcībpolitikas risinājumiem. Šā darba atbalstam tika rīkota strukturēta apspriešanās Komisijā, ar Komisijas dienestu koordinācijas grupas starpniecību.

Ietekmes novērtējums tika iesniegts Regulējuma kontroles padomei un tika ar to apspriests. Regulējuma kontroles padomes pirmajā (negatīvajā) atzinumā, kas sniegts 2020. gada 25. septembrī, jo īpaši bija iekļauti šādi ieteikumi: i) papildus precizēt pašreizējās *TEN-E* regulas kontekstu un galvenos elementus, ii) uzsvērt galvenos izvērtējuma secinājumus par pašreizējās *TEN-E* regulas panākumiem un trūkumiem un sistēmiski sasaistīt tos ar problēmas definīciju, iii) sīkāk precizēt problēmas definīciju nolūkā labāk izskaidrot, kā *TEN-E* satvars iekļaujas jaunajā politiskajā kontekstā, kāds ir zaļais kurss, un to, kā mērķi un risinājumi ir saistīti ar problēmām un faktoriem, kas tās izraisa, iv) labāk izskaidrot, kāpēc izraudzīto risinājumu kopums ir vislabāk piemērots identificēto problēmu risināšanai (kā arī uzsvērt citus iespējamus risinājumus), un v) precizēt panākumu rādītājus. Otrais atzinums, ko Regulatīvā kontroles padome sniedza 1. decembrī, bija pozitīvs, tomēr ar iebildēm, un tajā jo īpaši bija iekļauti šādi ieteikumi: i) papildus precizēt *TEN-E* regulas un Taksonomijas regulas atšķirīgo darbības

jomu un mērķi, ii) paskaidrot, ka ierosināto izmaiņu kopējā ietekme saskaņos KIP atlasī ar ES rīcībpolitikas mērķiem, tostarp zaļo kursu, iii) sīkāk precizēt, kāpēc izraudzīto risinājumu kopums tiek uzskatīts par nākotnes prasībām atbilstošu, iv) labāk izskaidrot, ka īstenošana un izpildes nodrošināšana valstu mērogā ir galvenā problēma, kas izraisa kavēšanos un ir jānovērš, un kā izraudzītais risinājums var sekmēt KIP savlaicīgu īstenošanu.

Ietekmes novērtējuma izstrādes gaitā tika apsvērti iespēja īstenot virkni pasākumu visās jomās ar mērķi risināt identificētās problēmas un novērst to cēloņus, lai sasniegtu šīs iniciatīvas mērķus. Pēc izraudzīto risinājumu lietderības, efektivitātes, saskaņotības un proporcionalitātes novērtēšanas tika atzīts, ka šo risinājumu kopums ir vispiemērotākais tam, lai sekmētu izvirzīto mērķu sasniegšanu. Izraudzīto risinājumu kopumā ir ietverti šādi galvenie uzdevumi:

- atjaunināt viedo elektrotīklu atbilstības kritērijus,
- izslēgt no satvara dabasgāzes infrastruktūru, bet iekļaut tajā ūdeņraža un elektrogāzes tehnoloģijas un viedos gāzes tīklus,
- iekļaut satvarā savstarpēju interešu projektus,
- izstrādāt integrētus atkrastes attīstības plānus,
- stiprināt pārvaldību un ilgtspēju,
- paātrināt projektu īstenošanu,
- izveidot vienotu kontaktpunktu katram jūras baseinam ar mērķi īstenot atkrastes atjaunīgās enerģijas projektus,
- iekļaut visas investīciju izmaksas.

Attiecībā uz *TEN-E* satvara turpmāko darbības jomu svarīgākais jautājums ir par dabasgāzes infrastruktūru, proti, vai to vajadzētu saglabāt kā atbilstošu infrastruktūras kategoriju. Pamatojoties uz ietekmes novērtējuma 6. un 7. iedaļā sniegto analīzi, šķiet, ka visefektīvākā un saskaņotākā pieeja ir izslēgt metāna gāzes infrastruktūru. Taču ūdeņraža infrastruktūras iekļaušana *TEN-E* satvara darbības jomā šķita pamatota, ņemot vērā tās paredzamo arvien lielāko nozīmi dažu nozaru dekarbonizācijā un pārrobežu apmaiņas potenciālu. Kopumā ņemot, šīs izmaiņas nodrošinātu, ka nākotnē *TEN-E* satvarā tiktu iekļautas visas tās infrastruktūras kategorijas, kas ir nepieciešamas, lai sasniegtu Savienības enerģētikas un klimata mērķus saskaņā ar Eiropas zaļo kursu, jo īpaši 2030./2050. gadam nospraustos mērķrādītājus. Attiecībā uz turpmāko pieeju infrastruktūras plānošanai šķiet, ka radikālas izmaiņas infrastruktūras plānošanā nav pamatotas, ņemot vērā ierobežotos papildu ieguvumus un darījumu izmaksu ievērojamo pieaugumu, kas samazina lietderību un var padarīt šo instrumentu mazāk efektīvu salīdzinājumā ar rezultātiem, kurus dotu pašreizējās pieejas stiprināšana. Tomēr, ņemot vērā gan pašreizējās situācijas specifiku, gan paredzamo ieguldījumu ilgtermiņa klimata un enerģētikas mērķu sasniegšanā, šķiet, ka ir pamatotas radikālākas pārmaiņas attiecībā uz atkrastes energotīkliem.

Risinājumi, kas attiecas uz atkrastes energotīkliem un starpnozaru infrastruktūras plānošanu, uzlabo pārvaldību un infrastruktūras plānošanas satvaru, un tas ļautu identificēt projektus, kuri ir nepieciešami enerģētikas pārkārtošanai un klimata mērķrādītāju sasniegšanai atbilstoši katra jūras baseina atkrastes atjaunīgās enerģijas potenciālam, vides aizsardzības prasībām, kā arī citiem jūras izmantošanas veidiem. Tiek piedāvāti divi galvenie uzlabojumi: pirmkārt, integrēta atkrastes infrastruktūras tīkla attīstības plāna ieviešana, pamatojoties uz dalībvalstu kopējām saistībām attiecībā uz atjaunojamo atkrastes energoresursu izmantošanas apjomu katrā jūras baseinā (lejupejoša pieeja attiecībā uz atkrastes plānošanu); otrkārt, tīkla attīstības desmit gadu plāna izstrādē iesaistīto galveno rīcībspēku nozīmes pielāgošana, izmantojot pastiprinātu Komisijas un *ACER* uzraudzību attiecībā uz pārvades

sistēmu operatoru Eiropas tīkliem. Rīcībpolitikas risinājumi attiecībā uz atļauju piešķiršanu un regulatīvo režīmu papildinās šos uzlabojumus, veicinot identificēto KIP savlaicīgu īstenošanu: a) vienota kontaktpunkta izveide atkrastes infrastruktūrai katrā jūras baseinā, b) piekļuve tiesu procedūrām steidzamības kārtā, ja tāda ir iespējama, un c) investīciju izmaksu pilnīga iekļaušana pārrobežu izmaksu sadalē. Papildus izmaiņām, kas īpaši attiecas uz atkrastes energotīkliem, izmaiņas skars arī pārskatītās *TEN-E* regulas darbības jomu un visas atbilstīgās infrastruktūras kategorijas. Visbeidzot, iepriekš minētie ieguvumi tiks attiecināti uz projektiem, kas savieno Savienību ar trešām valstīm (savstarpēju interešu projekti), ņemot vērā to paredzamo pieaugošo nozīmi klimata mērķu sasniegšanā.

Turklāt daļa no rīcībpolitikas kopuma ir arī vairāki tehniski risinājumi (sk. ietekmes novērtējuma 9. pielikumu): atļauju piešķiršanas procesa paātrināšana, KIP pārredzamības palielināšana, iespēja iekļaut viedtīklu projektus pārrobežu izmaksu sadales mehānismā, pārrobežu izmaksu sadales mehānisma noteikumu precizēšana, investīciju stimulu atjaunināšana. Turklāt kā infrastruktūras kategorijas un tematiskās jomas no satvara tiks izslēgtas elektromaģistrāles un naftas cauruļvadi.

Ietekmes novērtējums lielā mērā balstās uz kvalitatīvu pieeju. Nebija iespējams kvantitatīvi novērtēt visu risinājumu ietekmi, jo trūka datu par konkrētiem projektiem, jo īpaši attiecībā uz jaunām infrastruktūras kategorijām. Turklāt ar ierosinātajām izmaiņām galvenokārt ir paredzēts pakāpeniski uzlabot pašreizējo satvaru, kura darbība ir uzskatāma par samērā veiksmīgu.

Instrumenta darbības jomas pielāgošana, nodrošinot infrastruktūras kategoriju atbilstību klimatneitralitātes mērķim, samazinās siltumnīcefekta gāzu emisijas; to veicina arī optimāla un efektīva integrēta infrastruktūras plānošana, kas arī mazina iespējamo ietekmi uz vidi. Atļauju piešķiršanas kārtības paātrināšana ļaus arī drīzāk īstenot svarīgākos projektus, tādējādi radot ieguvumus vides, sociālajā un ekonomikas jomā.

Ietekmes novērtējumā tika identificētas šādas svarīgākās mērķgrupas, kuras ietekmēs šī iniciatīva: Eiropas iedzīvotāji un patērētāji, nevalstiskās organizācijas, Eiropas Savienības regulējošās iestādes, valsts regulatīvās iestādes, valstu kompetentās iestādes un to vietējie un reģionālie pārstāvji, pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkli (*ENTSO-E* un *ENTSO-G*), sadales sistēmas operatoru starpnozaru organizācijas, projektu virzītāji, tostarp pārvades sistēmu operatori, enerģijas ražotāji / enerģētikas nozare, akadēmiskās aprindas un tematisko jomu eksperti.

Ieteicamo rīcībpolitikas risinājumu kopuma īstenošanas rezultātā panāktie *tiešie ieguvumi* galvenokārt ir saistīti ar siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumiem un efektivitātes uzlabojumiem plašā mērogā, izmantojot labāk saskaņotu pieeju infrastruktūras plānošanai Eiropas mērogā un racionalizējot atkrastes attīstības iespējas. Šie tiešie ieguvumi ietver gan sociālos ieguvumus, piemēram, sabiedrība kopumā gūst labumu no siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas un klimatneitralitātes sasniegšanas, gan privātos ieguvumus, piemēram, samazinās administratīvās izmaksas, kas saistītas ar īsākām atļauju piešķiršanas procedūrām.

Vienkāršošanas pasākumi radīs tiešus ieguvumus, samazinot pašreizējās periodiskās tiešās izmaksas, kas saistītas ar administratīvo slogu, jo samazināsies uzraudzības un ziņošanas pienākumi. Šie tiešie ieguvumi galvenokārt ir konkrētu ieinteresēto personu, piemēram, projektu virzītāju, privāti ieguvumi.

Netiešie ieguvumi ietver nozares ieguvumus, stimulējot tirgus pieprasījumu pēc konkrētām inovatīvām tehnoloģijām, kas savukārt var izpausties kā iespējami augstāki nodarbinātības rādītāji.

Izraudzīto risinājumu novērtējums parādīja, ka tie labvēlīgi ietekmē dažādu ieinteresēto personu kategoriju sociālo un ekonomisko labklājību. Tomēr izraudzīto rīcībpolitikas risinājumu kopuma

ietekmi nevarēja pilnībā izteikt skaitļos vai naudas izteiksmē, jo tam būtu bijusi vajadzīga tāda informācija par turpmāko KIP izvēšanas mērogu vai jaunu vai potenciālu infrastruktūras kategoriju tirgus attīstību, kas nav pieejama un nav aplēšama pietiekami ticami.

Ir svarīgi uzsvērt, ka viens vispārīgs atlases kritērijs katram kopīgu interešu projektam ir tas, ka potenciālie kopējie ieguvumi no tā pārsniegs tā izmaksas, tostarp ilgtermiņā¹⁶.

Ar *TEN-E* regulu netiek ieviestas nekādas regulējošas maksas, piemēram, nodevas, nodokļi u. c. maksājumi. Izraudzītais politikas risinājumu kopums rada *tiešas izmaksas*, kas izpaužas kā atbilstības nodrošināšanas izmaksas, un administratīvo slogu uzņēmumiem (galvenokārt projektu virzītājiem) un pārvaldes struktūrām (valstu kompetentajām iestādēm, valstu regulatīvajām iestādēm, Komisijai un *ACER*), lai izpildītu šajā risinājumu kopumā ietvertos pamatpienākumus vai prasības. Izraudzīto risinājumu kopuma piemērošana rada *netiešas izmaksas* iedzīvotājiem/patērētājiem, uzņēmumiem un pārvaldes struktūrām, palielinot tīkla tarifus ar mērķi iegūt finansējumu investīcijām regulatīvajā aktīvu bāzē (RAB). Tomēr EISI finansiālā palīdzība var mazināt ietekmi uz tīkla tarifiem, ja KIP uzrāda būtiskas eksternalitātes piegādes drošības, solidaritātes vai inovācijas ziņā.

Šajā posmā nebija iespējams aplēst šīs izmaksas visām darbībām, taču var uzskatīt, ka tās nav nozīmīgas. Papildu izmaksas būtuniecīgas salīdzinājumā ar pašreizējām izmaksām¹⁷. Papildu *izpildes panākšanas izmaksas* valstu un Savienības mērogā būs atkarīgas no īstenošanas.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Pārskatītās *TEN-E* regulas mērķis būs ziņošanas pienākumu samazināšana, rodot sinerģiju starp kompetentajām iestādēm un projekta virzītāju ziņojumiem. Lai nodrošinātu reģionālo grupu pārredzamību un piekļuvi jaunākajai informācijai par projekta īstenošanas statusu, vienlaikus nodrošinot periodisku izmaksu ietaupījumu, kompetento iestāžu gada pārskatu varētu integrēt projekta virzītāju ziņojumā. Otrkārt, tiks samazināti *ACER* uzraudzības pienākumi, proti, ziņojumi būs jāsniedz reizi divos gados, lai novērtētu jaunus KIP kandidātus¹⁸, un tas nozīmē, ka pieaugs efektivitāte, proti, *ACER* ziņošanai vajadzīgā darba slodze samazināsies par aptuveni 20 %, kas gadā aiztaupīs 60 000 EUR (kas līdzvērtīgi 0,4 PSE gadā). Treškārt, pārskatītā *TEN-E* regula ļaus fakultatīvi veikt iepriekšēju apspriešanu, pirms tiek sākta atļauju piešķiršanas procedūra KIP — gadījumos, kad uz projektu jau attiecas valstu noteikumi saskaņā ar tādiem pašiem vai augstākiem standartiem, nekā noteikts *TEN-E* regulā. Tiks nodrošināta sabiedrības līdzdalība un to vietējo kopienu un ieinteresēto personu iesaiste, kuras ietekmē KIP īstenošana, vienlaikus izvairoties no pienākumiem, kas papildina esošās valstu noteiktās procedūras. Ceturtkārt un visbeidzot, jaunajos noteikumos ir ieteikts vienkāršot esošo KIP iekļaušanu desmit gadu tīkla attīstības plānos, lai projekti, kas iekļauti Savienības KIP sarakstā un ir jau snieguši nepieciešamos administratīvos un tehniskos datus tīkla attīstības desmit gadu plāna procesā, var izmantot iespēju tikt automātiski iekļauti turpmākajos plānos, ja dati nav mainījušies.

Nav konstatēts, ka pamatnostādņu pārskatīšana varētu tieši ietekmēt MVU saistībā ar atbilstības nodrošināšanu vai administratīvajām izmaksām. MVU varētu gūt labumu no konkurētspējas

¹⁶ *TEN-E* regulas 4. panta 1. punkta b) apakšpunkts.

¹⁷ Ecorys et al. (2020) *Support to the evaluation of Regulation (EU) No 347/2013 on guidelines for trans-European energy infrastructure*, galaziņojuma projekts, 122. lpp.

¹⁸ Šis risinājums atbilst *ACER* sniegtajai informācijai apspriedēs ar ieinteresētajām personām.

palielināšanās tehnoloģiju jomās, kuras iekļautas paredzētajā *TEN-E* satvarā vai kuras tas nostiprinās (piem., atkrastes atjaunīgās enerģijas nozare, digitālie pakalpojumi, ūdeņraža tehnoloģijas).

Šī iniciatīva ir saskaņota ar digitālā vienotā tirgus nosacījumiem un atbilst Eiropas Datu stratēģijai.

- **Pamattiesības**

Nav paredzams, ka šī iniciatīva ietekmēs pamattiesības.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Ar šo priekšlikumu saistītā ietekme uz budžetu attiecas uz Energoregulatoru sadarbības aģentūras (*ACER*) resursiem. *ACER* uzņemsies papildu pienākumus desmit gadu tīkla attīstības plāna uzraudzībā. Tam ir nepieciešami ierobežoti papildu resursi (1 papildu pilnslodzes ekvivalents, sk. tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatu).

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Pamatojoties uz pastāvošo kārtību, kādā uzrauga datus no regulāriem ziņojumiem, ko sagatavojuši projektu virzītāji un valstu regulējošās iestādes, ir izstrādāti vairāki rādītāji, lai novērtētu katra pārskatītās *TEN-E* regulas konkrētā mērķa sasniegšanu. Tiesību aktu faktiskā ietekme tiks uzraudzīta un izvērtēta, izmantojot rādītāju kopumu, kas pielāgots konkrētiem rīcībpolitikas mērķiem, kuri ir jāsasniedz ar tiesību aktiem. Turklāt četri darbības mērķi, kas saistīti ar rīcībpolitikas risinājumu kopumu, tiks vērtēti, izmantojot vairāku rādītāju kopumu. Visi dati tiks uzraudzīti, balstoties uz projektu virzītāju un valstu regulējošo iestāžu periodiski sagatavotiem ziņojumiem.

Jaunā tiesību akta efektivitātes pārskatīšanai būtu jānotiek 2026. gadā, kad būtu beidzies otrais KIP atlases process saskaņā ar jauno satvaru.

- **Skaidrojošie dokumenti (attiecībā uz direktīvām)**

Regula tiks tieši un vienveidīgi īstenota dalībvalstīs, un tāpēc tai nav vajadzīgs skaidrojošs dokuments.

- **Konkrētu priekšlikuma noteikumu sīkaks skaidrojums**

Pārskatītās regulas I nodaļā ir izklāstīti tie vispārīgie noteikumi, jo īpaši jauno infrastruktūras kategoriju priekšmets un darbības joma, kas tika pārskatīti, lai atspoguļotu vispārīgo mērķi veicināt atbilstošas energoinfrastruktūras savlaicīgu attīstību visā Savienībā un tās kaimiņreģionos nolūkā sasniegt Eiropas zaļajā kursā nospraustos Savienības enerģētikas un klimata mērķus, jo īpaši 2030./2050. gadam nospraustos mērķrādītājus, tostarp klimatneitralitātes mērķi, kā arī tirgus integrāciju, konkurētspēju un energoapgādes drošību, radot patērētājiem un uzņēmumiem pēc iespējas mazāk izmaksu.

Pašreizējie noteikumi, kas izklāstīti 2. panta 7. punktā, 4. panta 2. punkta c) apakšpunktā un 4. punktā, kā arī I, II un IV pielikumā, kurā definēti kritēriji attiecībā uz viediem elektrotīkliem, ir atjaunināti, lai atspoguļotu tehnoloģiskās pārmaiņas un ietvertu elementus saistībā ar inovāciju un digitālajiem aspektiem, kurus varētu ņemt vērā, izvēloties viedtīklu aprīkojumu vai iekārtas. Viedo elektroenerģijas tīklu paplašinātā darbības joma izpaužas kā pielāgoti atlases kritēriji. Tāpat ir sīkāk precizēta projektu virzītāju loma. Viedtīkla tehnoloģijām būtu arī jāpalīdz uzlabot ar energotīklu saistītu atbalstu augstas jaudas uzlādei ar mērķi veicināt transporta nozares dekarbonizāciju.

Noteikumi par dabasgāzes elementu iekļaušanu *TEN-E* regulas darbības jomā, jo īpaši tie, kas izklāstīti tās 4. pantā, kā arī I, II un IV pielikumā, tagad atspoguļo būtiskus uzlabojumus piegādes drošības kontekstā, pateicoties *TEN-E* līdzšinējās politikas īstenošanai. Līdz 21. gadsimta 20. gadu sākumam, kad būs īstenoti gāzes nozares kopīgu interešu projekti, kuru būvniecība notiek pašlaik, Eiropā būtu jāpanāk, ka gāzes piegādes tīkls ir labi savstarpēji savienots un noturīgs pret satricinājumiem un katrai dalībvalstij ir pieejami vismaz trīs gāzes avoti. Tā kā tiek lēsts, ka nākotnē pieprasījums pēc dabasgāzes ievērojami samazināsies, kā paredzēts zaļajā kursā noteiktajos mērķos, dabasgāzes infrastruktūrai *TEN-E* politikas atbalsts vairs nav vajadzīgs.

No otras puses, pārskatītā *TEN-E* regula, izveidojot jaunu infrastruktūras kategoriju — viedie gāzes tīkli, atspoguļo mainīgo gāzes jomu, kurā saskaņā ar 2. un 4. pantu, kā arī I, II un IV pielikumu lielāka nozīme būs atjaunīgām un mazoglekļa gāzēm. Tas veicinātu investīcijas sadales un/vai pārvades līmenī ar mērķi integrēt tīklā zaļās gāzes (galvenokārt biogāzi un biometānu, taču arī ūdeņradi) un palīdzēt pārvaldīt sarežģītāku sistēmu, par pamatu izmantojot novatoriskas tehnoloģijas. Potenciālie projekti balstītos uz dažādām investīcijām, kas vērstas uz to, lai pašreizējo gāzes tīklu padarītu viedu un dekarbonizētu.

Lai apmierinātu to nozaru dekarbonizācijas vajadzības, kurās to ir grūti paveikt, *TEN-E* satvars attieksies uz specializētiem jauniem un pārprofilētiem ūdeņraža piegādes tīkliem ar pārrobežu nozīmi (tostarp ūdeņraža pārvades cauruļvadiem un ar tiem saistītām iekārtām, piem., kompresoriem, glabātavām un sašķidrināta ūdeņraža iekārtām) un elektrogāzes iekārtām, kuru jauda pārsniedz noteiktu robežvērtību un kurām ir pārrobežu nozīme (proti, mērķis veikt piegādi vismaz divām dalībvalstīm). Ūdeņraža piegādes tīkli tiks pienācīgi atspoguļoti Savienības mēroga tīkla attīstības desmit gadu plānos, ko sagatavojis gāzes pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkls.

Direktīvas 4. panta 2. punktā ir pievienoti jauni vispārīgi atlases kritēriji, kas saistīti ar savstarpēju interešu projektu iekļaušanu regulas darbības jomā, ja ir iespējams pierādīt, ka tie rada būtiskus neto sociāli ekonomiskus ieguvumus vismaz divām Savienības dalībvalstīm un vismaz vienai trešai valstij. Šādus projektus varētu iekļaut Savienības sarakstā, ja būtu nosacījumi trešās valsts tiesiskā regulējuma tuvināšanai Savienības regulējumam un ja būtu iespējams pierādīt, ka tie veicina Savienības vispārējo mērķu sasniegšanu enerģētikas un klimata jomā attiecībā uz piegādes drošību un dekarbonizāciju. Tā kā naftas pārrobežu cauruļvadi neatbilst ilgtermiņa dekarbonizācijas mērķiem un zaļajam kursam, uz tiem regula vairs neattieksies.

Regulas II nodaļā ir izklāstīti noteikumi attiecībā uz Savienības kopīgu interešu projektu sarakstu sagatavošanas procesu reģionālajās grupās, projektu atlases un īstenošanas uzraudzības kritērijiem.

Projektu atlases kritēriji tagad ietver obligātu ilgspējas kritēriju attiecībā uz visām infrastruktūras kategorijām kopā ar vismaz vēl vienu kritēriju (tirgus integrācija, piegādes drošība, konkurence) projektu atlases posmā, lai nodrošinātu saskaņotību ar Savienības infrastruktūras vajadzību attīstību un mērķiem panākt dekarbonizāciju. Turklāt projekta īstenošanas gaitu, kā arī pārredzamības apliecinājumu un ziņošanas pienākumus reģionālā grupa tagad ņems vērā KIP atlases procesā.

Regulas II un IV nodaļā iekļauto jauno noteikumu mērķis ir uzlabot infrastruktūras plānošanu nolūkā panākt energosistēmu integrāciju. Šajā nolūkā pārskatītais *TEN-E* satvars stiprina Savienības mēroga tīkla attīstības desmit gadu plāna pārvaldību, kas ir pamats kopīgu interešu projektu identificēšanai elektroenerģijas un gāzes pārvades infrastruktūras kategorijās. Lai gan pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkliem un pārvades sistēmu operatoriem šajā procesā ir svarīga nozīme, ir nepieciešamas rūpīgākas pārbaudes, lai palielinātu uzticēšanos procesam, jo īpaši attiecībā uz nākotnes scenāriju noteikšanu, ilgtermiņa infrastruktūras nepilnību un vājo vietu identificēšanu un atsevišķu projektu novērtēšanu. Tāpēc, ņemot vērā vajadzību pēc neatkarīgas apstiprināšanas, Energo regulatoru sadarbības aģentūrai (“aģentūra”) un Komisijai būs lielāka nozīme šajā procesā.

Regulas III nodaļā izklāstīto noteikumu mērķis ir atļauju piešķiršanas procedūru saīsināšana attiecībā uz KIP, lai izvairītos no tādu projektu īstenošanas kavēšanās, kuri veicina enerģētikas pārkārtošanu. Pārskatītajā *TEN-E* satvarā ir paredzēts, ka kompetentajām iestādēm ir jākoordinē un jārod sinerģija ar kaimiņvalstīm, izstrādājot savu procedūru rokasgrāmatu, atļauju piešķiršanas procesā ir jāizvairās no papildu prasībām vai tiesību aktu grozījumiem, kā arī ir jābūt elastīgām, piemērojot atļauju izsniegšanas posmus atkarībā no infrastruktūras kategorijas, lai paātrinātu vispārēju atļauju izsniegšanu vai padarītu šo procesu īsāku. Pārskatītajā *TEN-E* satvarā ir ieviests “atkrastes vienots kontaktpunkts”, kura uzdevums ir vienkāršot un paātrināt atļauju piešķiršanas procesu attiecībā uz atjaunīgās enerģijas atkrastes energotīkliem, kas darbojas kā jūras baseinu esošo pētījumu un plānu krātuve, kuras mērķis ir atvieglot atļauju piešķiršanas procesu atsevišķiem KIP un pieņemt visaptverošus lēmumus par šādiem projektiem. Lai izvairītos no tā, ka sākumposmā ir vajadzīgas vairākas apspriešanas, iepriekšējai apspriešanai vajadzētu būt fakultatīvai — gadījumos, kad uz projektu jau attiecas valstu noteikumi saskaņā ar tādiem pašiem vai augstākiem standartiem, nekā noteikts *TEN-E* regulā. Saskaņā ar pārskatīto *TEN-E* satvaru dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka paātrinātas tiesvedības procedūras (ja tādas ir paredzētas) tiek piemērotas KIP saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem.

Ar jaunajiem noteikumiem arī tiek pastiprināts pārskatāmības pienākums projektu virzītājiem, kuru rīcībā ir informācija par KIP īstenošanu, to publicēt un atjaunināt specializētās tīmekļa lapās visu to dalībvalstu valodās, kuras minētie KIP šķērso vai ietekmē. Turklāt projekta virzītājam ir pienākums ņemt vērā sabiedriskajā apspriešanās paustos viedokļus un parādīt, kā tas ir darīts.

Projekta virzītājs savā tīmekļa vietnē publicē ziņojumu, kurā norādīts, kā sabiedriskajā apspriešanās paustie viedokļi ir ņemti vērā, parādot, kādi grozījumi ir izdarīti attiecībā uz projekta atrašanās vietu, maršrutu un plānojumu, vai arī pamatojot, kāpēc šādi viedokļi netika ņemti vērā.

Ar regulas V nodaļā izklāstītajiem noteikumiem tiek atbalstīta nepieciešamība attīstīt tīklu, kas vajadzīgs, lai ievērojami palielinātu elektroenerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem atkrastes energotīklos. *TEN-E* satvars nodrošinās atkrastes un sauszemes elektrotīklu saskaņotu ilgtermiņa plānošanu un attīstību, tādējādi atsakoties no pieejas izskatīt katru projektu atsevišķi, vienlaikus samazinot ietekmi uz vidi un klimatu.

Lai nodrošinātu izmaksu sadales instrumentu un regulatīvo stimulu pienācīgu izmantošanu, VI nodaļā ir pārskatīti spēkā esošie noteikumi ar mērķi uzlabot skaidrību un pārredzamību attiecībā uz pārrobežu izmaksu sadali un paātrināt investīcijas pārrobežu infrastruktūrā. *TEN-E* satvarā ir paredzēts pienākums investīciju izmaksas pilnībā iekļaut tarifos, un tam seko novērtējums par pieejamību patērētājiem cenas ziņā. Tiesiskajam regulējumam būtu jānodrošina proporcionāli un piemēroti stimuli investīcijām attiecībā uz īpašiem projektiem, kas var radīt lielākus riskus, piemēram, novatoriskām elektroenerģijas pārvades tehnoloģijām, kas ļauj lielā mērogā integrēt atjaunojamus un izkļiedētos energoresursus vai pieprasījumu reakciju savstarpēji savienotos tīklos, un energotehnoloģiju un digitalizācijas projektiem, kā arī projektiem ar lieliem darbības izdevumiem.

Ar jaunajiem noteikumiem VII nodaļā tiek atjaunināti nosacījumi saistībā ar projektu atbilstību Savienības finansiālās palīdzības saņemšanai attiecībā uz jaunajām infrastruktūras kategorijām. Lai gan savstarpēju interešu projekti būs tiesīgi saņemt Savienības finansiālo palīdzību, tikai Savienības teritorijā veiktas investīcijas varēs pretendēt uz Savienības finansiālo palīdzību darbiem dotāciju veidā no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta saskaņā ar īpašiem nosacījumiem.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA**par Eiropas energoinfrastruktūras vadlīnijām un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 347/2013**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 172. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹⁹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²⁰,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Komisija savā 2019. gada 11. decembra paziņojumā “Eiropas zaļais kurss”²¹ ir izklāstījusi jaunu izaugsmes stratēģiju, kuras mērķis ir ES pārveidot par taisnīgu un pārticīgu sabiedrību ar mūsdienīgu, resursefektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku, kurā siltumnīcefekta gāzu neto emisijas 2050. gadā būtu nulle un ekonomiskā izaugsme būtu atsaistīta no resursu patēriņa. Komisijas paziņojums par klimata mērķrādītāja plānu²², kurā ierosināts līdz 2030. gadam siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināt vismaz par 55 % (šo iecerī 2020. gada 11. decembrī apstiprināja Eiropadome), un tā pamatā esošais ietekmes novērtējums apstiprina, ka nākotnes energoresursu struktūra ļoti atšķirsies no šodienas energoresursu struktūras un pamato, kāpēc vajadzētu izskatīt un vajadzības gadījumā pārskatīt tiesību aktus enerģētikas jomā. Ir skaidrs, ka pašreizējās investīcijas energoinfrastruktūrā nav pietiekamas, lai to pārveidotu un būvētu nākotnes energoinfrastruktūru. Tas nozīmē arī to, ka ir jāizveido infrastruktūra, kura spētu atbalstīt Eiropas enerģētikas pārkārtošanu, arī strauju elektrifikāciju, atjaunīgo energoresursu elektroenerģijas ražošanu lielākā mērogā, atjaunīgo un mazoglekļa gāzu plašāku apguvi, energosistēmas integrāciju un inovatīvu risinājumu plašāku ieviešanu.
- (2) Pēc Komisijas priekšlikumiem, kas ir paketes “Tīru enerģiju ikvienam Eiropā” daļa, tika panākta vienošanās par saistoša Savienības līmeņa mērķrādītāja nospraušanu 2030. gadam attiecībā uz atjaunīgo enerģiju – vismaz 32 % no enerģijas galapatēriņa – un Savienības līmeņa virsmērķrādītāju attiecībā uz energoefektivitāti – vismaz 32,5 %.
- (3) 2015. gada Parīzes nolīgumā par klimata pārmaiņām (“Parīzes nolīgums”), kas pieņemts ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu konferences 21. sesijā, ir izvirzīts

¹⁹ OV C , , lpp.

²⁰ OV C , , lpp.

²¹ Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojums “Eiropas zaļais kurss”, COM(2019) 640 final.

²² Komisijas 2020. gada 17. septembra paziņojums “Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vēriena kāpināšana. Investīcijas klimatneitrālā nākotnē cilvēku labā”, COM(2020) 562 final.

ilgtermiņa mērķis ierobežot globālo vidējās temperatūras pieaugumu krietni zem 2 °C atzīmes salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni un tiekties temperatūras kāpumu iegrožot līdz 1,5 °C salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni, un uzsvērts, cik svarīgi ir pielāgoties klimata pārmaiņu nelabvēlīgajai ietekmei un finanšu plūsmas pieskaņot izvirzītajam kursam uz mazākām siltumnīcefekta gāzu emisijām un klimatnoturīgu attīstību. 2019. gada 12. decembrī Eiropadome apstiprināja mērķi līdz 2050. gadam panākt klimatneitrālu Eiropas Savienību saskaņā ar Parīzes nolīguma mērķiem.

- (4) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula Nr. 347/2013²³ (pašreizējā *TEN-E* regula) nosaka noteikumus Eiropas energotīklu savlaicīgai attīstībai un sadarbībai nolūkā sasniegt Līgumā par Eiropas Savienības darbību nospraustos enerģētikas rīcībpolitikas mērķus: nodrošināt Savienībā iekšējā enerģijas tirgus darbību, piegādes drošību un konkurenciālus enerģijas tirgus, veicināt energoefektivitāti un energotaupību un jaunu un atjaunīgu enerģijas veidu izstrādi un veicināt energotīklu savstarpēju savienotību. Ar Regulu (ES) Nr. 347/2013 ir izveidots satvars, kas dalībvalstīm un relevantajām ieinteresētajām personām ļauj kopīgi strādāt reģionālā kontekstā un izveidot labāk savienotus energotīklus ar mērķi izveidot savienojumus ar reģioniem, kuri pašlaik no Eiropas enerģijas tirgiem ir izolēti, stiprināt esošos pārrobežu starpsavienojumus un palīdzēt integrēt atjaunīgo enerģiju. Tiecoties sasniegt šos mērķus, Regula (EK) Nr. 347/2013 sekmē gudru, ilgtspējīgu un iekļaujīgu izaugsmi un nāk par labu visai Savienībai kā konkurētspējas, tā ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas ziņā.
- (5) Regulas (ES) Nr. 347/2013 izvērtējums ir skaidri parādījis, ka šis satvars ir sekmīgi uzlabojis dalībvalstu tīklu integrāciju, stimulējis enerģijas tirdzniecību un tādējādi veicinājis Savienības konkurētspēju. Piegādes drošību ir ievērojami veicinājuši kopīgu interešu projekti elektroenerģijas un gāzes jomā. Gāzes infrastruktūra tagad ir labi savienota, un kopš 2013. gada ir ievērojami uzlabojusies piegādes noturība. Svarīgs faktors, kas veicinājis projektu īstenošanu, ir reģionālā sadarbība reģionālajās grupās un izmaksu pārrobežu dalīšana. Tomēr daudzos gadījumos izmaksu pārrobežu dalīšana nedeva trūkstošo projekta finansējumu, kā bija iecerēts. Lai gan lielākā daļa atļauju piešķiršanas procedūru ir saīsinātas, dažos gadījumos process joprojām ir ilgs. Svarīgs faktors bijusi finansiālā palīdzība no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (EISI), jo pētījumiem piešķirtās dotācijas ir palīdzējušas projektos to izstrādes agrīnajos posmos samazināt riskus, savukārt ar darbu dotācijām projekti ir atbalstīti tādējādi, ka atrisināti galvenie nepietiekamības gadījumi, kurus nevarēja pienācīgi risināt ar tirgus finansējumu.
- (6) *TEN-E* rīcībpolitika ir galvenais iekšējā enerģijas tirgus izveides instruments, un bez tās nav iespējams sasniegt Eiropas zaļā kursa mērķus. Lai līdz 2050. gadam panāktu klimatneitralitāti un līdz 2030. gadam vēl vairāk samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas, Eiropai būs vajadzīga integrētāka energosistēma, kas balstīta uz augstākiem elektrifikācijas līmeņiem, kuru pamatā ir atjaunīgie energoresursi un gāzes nozares dekarbonizācija. *TEN-E* rīcībpolitika var nodrošināt, ka Savienības energoinfrastruktūras izveide sekmē nepieciešamo enerģētikas pārkārtošanu, proti, pāreju uz klimatneitralitāti, ievērojot principu “energoefektivitāte pirmajā vietā”.
- (7) Lai gan Regulas (ES) Nr. 347/2013 mērķi lielā mērā joprojām ir aktuāli, pašreizējais *TEN-E* satvars pagaidām vēl pilnībā neatspoguļo gaidāmās izmaiņas energosistēmā, kas izrietēs no jaunā rīcībpolitiskā konteksta un jo īpaši no atjauninātajiem 2030. gada mērķrādītājiem un

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 347/2013 (2013. gada 17. aprīlis), ar ko nosaka Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādnes un atceļ Lēmumu Nr. 1364/2006/EK, groza Regulu (EK) Nr. 713/2009, Regulu (EK) Nr. 714/2009 un Regulu (EK) Nr. 715/2009 (OV L 115, 25.4.2013., 39.–75. lpp.).

2050. gada klimata neitralitātes mērķa, ko paredz Eiropas zaļais kurss. Turklāt papildus jaunajam rīcībpolitiskajam kontekstam un mērķiem pēdējo desmit gadu laikā ir strauji attīstījušās tehnoloģijas. Šī attīstība būtu jāņem vērā infrastruktūras kategorijās, uz kurām attiecas šī regula, kopīgu interešu projektu atlases kritērijos, kā arī prioritārajos koridoros un tematiskajās jomās.

- (8) Iekšējo enerģijas tirgu reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/944²⁴ un Direktīva 2009/73/EK²⁵. Lai gan iekšējā enerģijas tirgus izveides pabeigšanā ir panākts ievērojams progress, ir jāturpina tā uzlabošana, proti, ir labāk jāizmanto esošā energoinfrastruktūra, jāintegrē arvien lielāki atjaunīgās enerģijas apjomi un jāintegrē energosistēma.
- (9) Būtu jāmodernizē Savienības energoinfrastruktūra, lai novērstu tehniskas kļūmes un palielinātu tās noturību pret šādām kļūmēm, cilvēka vai dabas izraisītām katastrofām, klimata pārmaiņu negatīvajām sekām un tās drošības apdraudējumiem, un tas jo īpaši attiecas uz Eiropas kritisko infrastruktūru saskaņā ar Padomes Direktīvu 2008/114/EK²⁶.
- (10) Savienības energoinfrastruktūrai vajadzētu būt noturīgai pret nenovēršamo ietekmi, ko, neraugoties uz mitigācijas centieniem, Eiropā saskaņā ar aplēsēm radīs klimata pārmaiņas. Tāpēc ir jāpastiprina centieni klimatadaptācijas, noturības veidošanas, katastrofu novēršanas un sagatavotības jomā.
- (11) Kopīgu interešu projektu rezultātā ir ievērojami uzlabojusies piegādes drošība, kas ir viens no galvenajiem iemesliem, kāpēc bija vajadzīga Regula (ES) Nr. 347/2013. Turklāt Komisijas klimata mērķrādītāja ietekmes novērtējumā²⁷ tiek sagaidīts, ka ievērojami samazināsies dabasgāzes patēriņš, jo tās līdzšinējie patēriņa apjomi nav savienojami ar oglekļneitralitāti. No otras puses, periodā līdz 2050. gadam būtiski pieaugs biogāzes, atjaunīgā un mazoglekļa ūdeņraža un sintētisko gāzveida degvielu patēriņš. Tāpēc atbalstīt dabasgāzes infrastruktūru ar *TEN-E* rīcībpolitiku vairs nav vajadzības. Šīs izmaiņas gāzes nozarē būtu jāatspoguļo energoinfrastruktūras plānošanā.
- (12) Komisijas paziņojumā par energosistēmas integrāciju²⁸ ir atzīta viedo elektrotīklu nozīme Savienības enerģētikas un klimata rīcībpolitikas mērķu sasniegšanā. Šīs kategorijas kritērijos būtu jāiekļauj tehnoloģiju attīstība inovācijas un digitālajā aspektā. Turklāt būtu jāprecizē projektu virzītāju loma. Ņemot vērā, ka transporta nozarē ir gaidāms būtisks elektroenerģijas pieprasījuma pieaugums, jo īpaši elektrotransportlīdzekļu vajadzībām gar automaģistrālēm un urbānajās teritorijās, viedo tīklu tehnoloģijām būtu arī jāpalīdz uzlabot ar energotīkliem saistīto atbalstu pārrobežu lieljaudas uzlādei, kas sekmētu transporta nozares dekarbonizāciju.
- (13) Komisijas paziņojumā par energosistēmas integrāciju uzsvērts, ka ir jāveic integrēta energoinfrastruktūras plānošana enerģijas nesēju, infrastruktūru un patēriņa sektoru līmenī. Šādas sistēmas integrācijas izejas punkts ir principa “energoefektivitāte pirmajā vietā” piemērošana un holistiska pieeja, kura neaptver tikai atsevišķus sektorus vien. Tā arī risina dekarbonizācijas vajadzības sektoros, kur emisijas samazināt ir grūti, piemēram, atsevišķos

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/944 (2019. gada 5. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES (OV L 158, 14.6.2019., 125. lpp.).

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/73/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 94. lpp.).

²⁶ OV L 345, 28.2.2008., 75. lpp.

²⁷ SWD(2020) 176 final.

²⁸ COM(2020) 299 final.

rūpniecības sektoros vai konkrētos transporta veidos, kur tieša elektrifikācija pašlaik ir tehniski vai ekonomiski sarežģīta. Šādas investīcijas attiecas uz ūdeņradi un elektrolīzēriem, kas virzās uz komerciālu plaša mēroga ieviešanu. Komisijas Ūdeņraža stratēģijā par prioritāti ir izvirzīta ūdeņraža ražošanas no atjaunīgās elektroenerģijas, kas ir tīrākais risinājums, kurš visvairāk atbilst ES klimatneitralitātes mērķim. Tomēr pagaidām, pārejas fāzē, straujākai esošās ūdeņraža ražošanas aizstāšanai un apjomradītu ietaupījumu iekustināšanai vajadzīgs citu veidu mazoglekļa ūdeņradis.

- (14) Turklāt Komisijas Ūdeņraža stratēģijā²⁹ secināts, ka svarīgs elements, bez kā nav iespējama ūdeņraža plašāka apguve, ir liela mēroga infrastruktūras tīkls, un to var realizēt tikai ar Savienības un vienotā tirgus palīdzību. Pašlaik infrastruktūra, kas ļautu ūdeņradi transportēt un tirgot pāri robežām, ir ļoti mazattīstīta. To lielā mērā vajadzētu veidot no aktīviem, kas līdz šim izmantoti dabasgāzes vajadzībām, un papildināt ar jauniem aktīviem, kas īpaši paredzēti ūdeņradim. Turklāt Ūdeņraža stratēģijā ir nosprausts stratēģisks mērķis līdz 2030. gadam palielināt uzstādīto elektrolīzeru jaudu līdz 40 GW, kas ļaus kāpināt atjaunīgā ūdeņraža ražošanas mērogu un palīdzēs dekarbonizēt tādus sektorus kā rūpniecība un transports, kuri ir atkarīgi no fosilā kurināmā. Tāpēc *TEN-E* rīcībpolitikā būtu jāiekļauj jauna un pārprofilēta ūdeņraža pārvades infrastruktūra un uzglabāšanas kompleksi, kā arī elektrolīzeru kompleksi. Lai Savienības vajadzībām izveidotu ūdeņraža pamattīklu, ūdeņraža pārvades un glabāšanas infrastruktūra būtu jāiekļauj arī Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānā, kas ļaus vispusīgi un saskaņoti novērtēt izmaksas un ieguvumus energosistēmas griezumā, tostarp devumu sektora integrācijā un dekarbonizācijā.
- (15) Turklāt, lai atbalstītu investīcijas, kas tīklā integrē atjaunīgas un mazoglekļa gāzes, piemēram, biogāzi, biometānu un ūdeņradi, un palīdzētu pārvaldīt no tā izrietošo sarežģītāko sistēmu, par pamatu izmantojot inovatīvas digitālās tehnoloģijas, būtu jāizveido jauna viedo gāzes tīklu infrastruktūras kategorija.
- (16) Regulā (ES) Nr. 347/2013 ir noteikts, ka Savienības saraksta izstrādes procesā kopīgu interešu kandidātprojektam ir jāpierāda, ka tas sniedz būtisku devumu vismaz vienā no kritērijiem, un tā var būt (bet ne obligāti) ilgtspēja. Šī prasība atbilstoši tā laika iekšējā enerģijas tirgus specifiskajām vajadzībām ļāva izstrādāt kopīgu interešu projektus, kas pievērsās tikai piegādes drošības riskiem, pat tad, ja netika pierādīts to devums ilgtspējas ziņā. Tomēr, ņemot vērā, kā ir mainījušās Savienības infrastruktūras vajadzības, dekarbonizācijas mērķus un 2020. jūlija Eiropadomes secinājumus, ka “ES izdevumiem vajadzētu būt saskaņā ar Parīzes nolīguma mērķiem un Eiropas zaļā kursa principu “nekaitēt””, lai nodrošinātu, ka *TEN-E* rīcībpolitika ir saskaņota ar Savienības enerģētikas un klimata rīcībpolitikas mērķiem, būtu jānovērtē ilgtspēja, kas attiecīgā gadījumā var nozīmēt atjaunīgo energoresursu integrēšanu tīklā vai siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu. CO₂ transportēšanas tīklu ilgtspēja tiek noteikta pēc nolūka, kādam oglekļa dioksīds tiek transportēts.
- (17) Savienībai būtu jāsekmē infrastruktūras projekti, kas Savienības energotīklus savieno ar trešo valstu tīkliem un ir savstarpēji izdevīgi un nepieciešami enerģētikas pārkārtošanai un klimata mērķradītāju sasniegšanai un turklāt atbilst šajā regulā noteikto attiecīgo infrastruktūras kategoriju konkrētajiem kritērijiem; tie it sevišķi ir projekti ar kaimiņvalstīm un valstīm, ar kurām Savienība ir iedibinājusi īpašu sadarbību enerģētikas jomā. Tāpēc šīs regulas darbības jomā būtu jāiekļauj savstarpēju interešu projekti, ja tie ir ilgtspējīgi un ir iespējams pierādīt būtiskus neto sociālekonomiskus ieguvumus vismaz divām dalībvalstīm un vismaz vienai trešai

²⁹

Ūdeņraža stratēģija klimatneitrālai Eiropai, COM(2020) 301 final.

valstij. Šādus projektus varētu iekļaut Savienības sarakstā ar nosacījumiem par regulējuma tuvināšanu Savienības regulējuma un ar nosacījumu, ka tiek pierādīts ieguldījums Savienības vispārējo enerģētikas un klimata mērķu sasniegšanā piegādes drošības un dekarbonizācijas aspektā. Attiecībā uz Eiropas Ekonomikas zonas vai Enerģētikas kopienas līgumslēdzējām pusēm šāda regulējuma saskaņotība vai konverģence būtu jāprezumē. Turklāt trešai valstij, ar kuru Savienība sadarbojas savstarpēju interešu projektu izstrādē, būtu jāsekmē līdzīgs paātrinātas īstenošanas grafiks un citi rīcībpolitiski atbalsta pasākumi, kas noteikti šajā regulā. Tādēļ šajā regulā savstarpēju interešu projekti būtu jāuztver tādā pašā veidā kā kopējas ieinteresētības projekti, un, ja vien nav noteikts citādi, visi noteikumi, kas attiecas uz kopīgu interešu projektiem, jāattiecinā arī uz savstarpēju interešu projektiem.

- (18) Turklāt, lai sasniegtu Savienības 2030. un 2050. gada klimata un enerģētikas mērķrādītājus un klimatneitralitātes mērķi, Eiropai ir ievērojami jākāpina atjaunīgās elektroenerģijas ražošanu. Lai elektrotīklā integrētu būtiski lielākus atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas apjomus, ļoti svarīgas ir esošās elektroenerģijas pārvades un glabāšanas infrastruktūras kategorijas. Turklāt šajā sakarā ir jākāpina investīcijas atkrastes atjaunīgajā enerģijā³⁰. Būtu jāpievēršas arī atkrastes un sauszemes elektrotīklu ilgtermiņa plānošanas un attīstības koordinēšanai. Jo īpaši atkrastes infrastruktūras plānošanā būtu jāatsakās no pieejas, ka katrs projekts tiek apskatīts atsevišķi, un jāpāriet uz koordinētu visaptverošu pieeju, ar kuru tiek nodrošināta integrēta atkrastes energotīklu ilgtspējīga attīstība saskaņā ar katra jūras baseina atkrastes atjaunīgo energoresursu potenciālu, vides aizsardzību un citiem jūras izmantošanas veidiem.
- (19) Attiecīgajām dalībvalstīm būtu jāspēj novērtēt ieguvumus un izmaksas, ko rada atjaunīgās enerģijas atkrastes energotīkli jūras baseinos, un veikt iepriekšēju izmaksu dalīšanas analīzi jūras baseinu līmenī, kas ļautu likt pamatu kopīgām politiskām saistībām attiecībā uz atkrastes atjaunīgās enerģijas attīstīšanu jūras baseina līmenī. Tāpēc integrēto atkrastes tīklu attīstības plānu ieviešanai Komisijai būtu jāizstrādā vienoti izmaksu un ieguvumu un izmaksu dalīšanas metodikas principi, kam būtu dalībvalstīm jāļauj veikt pienācīgu novērtējumu.
- (20) Ir pierādījies, ka Savienības tīkla attīstības desmit gadu plāna process ir iedarbīgs instruments, uz kura pamata apzināt kopīgu interešu projektus elektroenerģijas un gāzes kategorijās. Tomēr, lai gan elektroenerģijas un gāzes pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīklam (*ENTSO*) un pārvades sistēmu operatoriem šajā procesā ir svarīga loma, lielāku uzticību šim procesam dotu rūpīgāka pārbaude, jo īpaši attiecībā uz nākotnes scenāriju noteikšanu, ilgtermiņa infrastruktūras nepilnību un nepietiekamības apzināšanu un atsevišķu projektu novērtēšanu. Tāpēc, ņemot vērā vajadzību pēc neatkarīgas validācijas, lielāku lomu šajā procesā, arī Savienības tīkla attīstības desmit gadu plāna izstrādes procesā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/943³¹ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 715/2009³², vajadzētu ieņemt Energoregulatoru sadarbības aģentūrai (“Aģentūra”) un Komisijai.
- (21) Ir svarīgi nodrošināt, ka kopīgu interešu projekta statuss tiek piešķirts tikai tiem infrastruktūras projektiem, kuriem nav saprātīgu alternatīvu risinājumu. Tāpēc infrastruktūras nepilnību apzināšanā tiks piemērots princips “energoefektivitāte pirmajā vietā” un prioritāri tiks apskatīti

³⁰ Atkrastes stratēģijas paziņojums.

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/943 (2019. gada 5. jūnijs) par elektroenerģijas iekšējo tirgu (OV L 158, 14.6.2019., 54. lpp.).

³² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 715/2009 (2009. gada 13. jūlijs) par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi dabasgāzes pārvades tīkliem un par Regulas (EK) Nr. 1775/2005 atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 36. lpp.).

visi relevantie ar infrastruktūru nesaistītie risinājumi, kas ļautu novērst konstatētās nepilnības. Turklāt projektu īstenošanas laikā projektu virzītājiem būtu jāziņo par atbilstību vides tiesību aktiem un saskaņā ar Regulas (ES) 2020/852³³ 17. pantu jāpierāda, ka projekti nerada būtisku kaitējumu videi. Attiecībā uz esošajiem kopīgu interešu projektiem, kas ir sasnieguši pietiekamu brieduma pakāpi, iepriekš minētais tiks ņemts vērā, kad reģionālās grupas atlasīs projektus nākamajam Savienības sarakstam.

- (22) Lai nodrošinātu sprieguma un frekvences stabilitāti, īpaša uzmanība būtu jāpievērš Eiropas elektroenerģijas tīkla stabilitātei šā brīža mainīgajos apstākļos, jo īpaši ņemot vērā augošo atjaunīgās elektroenerģijas īpatsvaru.
- (23) Pēc intensīvām apspriedēm ar visām dalībvalstīm un ieinteresētajām personām Komisija ir apzinājusi stratēģiskas Eiropas energoinfrastruktūras prioritātes, kuru īstenošana ir būtiska, lai sasniegtu 2030. un 2050. gadam izvirzītos Savienības enerģētikas un klimata rīcībpolitikas mērķrādītājus. Minētās prioritātes aptver dažādus ģeogrāfiskos reģionus vai tematiku tādās jomās kā elektroenerģijas pārvade un glabāšana, atjaunīgās enerģijas atkrastes energotīkli, ūdeņraža pārvade un glabāšana, elektrolīzeri, viedie gāzes tīkli, viedie elektrotīkli un oglekļa dioksīda transportēšana.
- (24) Ņemot vērā kopīgu interešu projektu devumu enerģētikas rīcībpolitikas mērķu sasniegšanā, tiem būtu jāatbilst kopīgiem, pārredzamiem un objektīviem kritērijiem. Lai elektroenerģijas un ūdeņraža projektus varētu iekļaut Savienības sarakstos, tiem jābūt jaunākā pieejamā Savienības tīkla attīstības desmit gadu plāna daļai. Tā kā ūdeņraža infrastruktūra Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānā pašlaik nav iekļauta, šī prasība ūdeņraža projektiem būtu jāpiemēro tikai no 2024. gada 1. janvāra attiecībā uz otro Savienības sarakstu, kas izstrādājams saskaņā ar šo regulu.
- (25) Kopīgu interešu projektu ierosināšanai un izskatīšanai būtu jāizveido reģionālās grupas, un to rezultātā tiktu sagatavoti reģionālie kopīgu interešu projektu saraksti. Lai nodrošinātu plašu konsensu, šīm reģionālajām grupām būtu jānodrošina cieša sadarbība starp dalībvalstīm, valstu regulatīvajām iestādēm, projektu virzītājiem un relevantajām ieinteresētajām personām. Šīs sadarbības kontekstā valstu regulatīvajām iestādēm vajadzības gadījumā reģionālās grupas būtu jākonsultē, cita starpā par ierosināto projektu regulatīvo aspektu īstenojamību un par regulatīvās apstiprināšanas ierosinātā grafika īstenojamību.
- (26) Ik pēc diviem gadiem būtu jāizveido jauns Savienības kopīgu interešu projektu saraksts ("Savienības saraksts"). No katra nākamā Savienības saraksta būtu jāsvītrot tie kopīgu interešu projekti, kas ir pabeigti vai vairs neatbilst relevantajiem šajā regulā noteiktajiem kritērijiem un prasībām. Šā iemesla dēļ esošajiem kopīgu interešu projektiem, kas iekļaujami nākamajā Savienības sarakstā, būtu jāpiemēro tāda pati atlases procedūra, ko reģionālo sarakstu un Savienības saraksta izveidē izmanto ierosinātajiem projektiem. Tomēr izrietošais administratīvais slogs būtu pēc iespējas jāsamazina, piemēram, pēc iespējas izmantojot iepriekš iesniegto informāciju un ņemot vērā projektu virzītāju gada ziņojumus. Tādēļ attiecībā uz esošajiem kopīgu interešu projektiem, kuros ir panākts būtisks progress, būtu jāveic racionalizēta iekļaušana Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānā.
- (27) Kopīgu interešu projekti būtu jāīsteno pēc iespējas ātrāk un tie būtu cieši jāuzrauga un jāizvērtē, vienlaikus līdz minimumam samazinot administratīvo slogu, ko nes projektu virzītāji.

³³ Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar kuru groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.).

Projektiem, kas sastopas ar sevišķām grūtībām, Komisijai vajadzētu iecelt Eiropas koordinatorus. Attiecībā uz konkrēto projektu atlasīti nākamajiem Savienības sarakstiem, būtu jāņem vērā šo attiecīgo projektu īstenošanā panāktais progress, kā arī ar šo regulu saistīto pienākumu izpilde.

- (28) Atļauju piešķiršanas procesam nevajadzētu radīt ar projekta lielumu vai sarežģītību nesamērīgu administratīvo slogu vai likt šķēršļus Eiropas tīklu attīstībai un piekļuvei tirgum.
- (29) Savienības kopīgu interešu projektu plānošana un īstenošana enerģētikas, transporta un telesakaru infrastruktūras jomā būtu jākoordinē tā, lai visur tur, kur tas ir iespējams no vispārējā ekonomiskā, tehniskā, vides, klimata vai telpiskās plānošanas viedokļa, tiktu izveidota sinerģija un lai pienācīga uzmanība tiktu pievērsta relevantajiem drošuma aspektiem. Tādējādi dažādo Eiropas tīklu plānošanā vajadzētu būt iespējai priekšroku dot transporta tīklu, sakaru tīklu un energotīklu integrācijai, kas nodrošinātu, ka tiek izmantota pēc iespējas mazāka zemes platība, vienlaikus, ja iespējams, gādājot, ka tiek izmantoti esošie vai agrāk lietotie maršruti, lai pēc iespējas samazinātu jebkādu negatīvu sociālo, ekonomisko, vidisko, klimatisko un finansiālo ietekmi.
- (30) Kopīgu interešu projektiem būtu valsts līmenī jāpiešķir “prioritārs statuss”, lai nodrošinātu ātru administratīvo izskatīšanu, un kompetentajām iestādēm tie būtu jāuzskata par tādiem, kas ir sabiedrības interesēs. Sevišķi svarīgu sabiedrības interešu vārdā būtu jāatļauj projekti, kuriem ir negatīva ietekme uz vidi, ja ir izpildīti visi Padomes Direktīvā 92/43/EEK³⁴ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2000/60/EK³⁵ noteiktie nosacījumi.
- (31) Kopīgu interešu projektiem “prioritārs statuss” valsts līmenī būtu jāpiešķir arī tāpēc, lai nodrošinātu steidzamu izskatīšanu visās ar tiem saistītajās tiesās un strīdu izšķiršanas procedūrās.
- (32) Lai mazinātu sarežģītību, palielinātu efektivitāti un pārredzamību un palīdzētu uzlabot sadarbību starp dalībvalstīm, vajadzētu būt kompetentajai iestādei vai iestādēm, kas integrē vai koordinē visus atļauju piešķiršanas procesus (“vienotais kontaktpunkts”).
- (33) Lai vienkāršotu un paātrinātu atjaunīgās enerģijas atkrastes energotīkliem vajadzīgo atļauju piešķiršanas procesu, dalībvalstīm ap konkrētu jūras baseinu būtu jāizveido īpaši kontaktpunkti, t. s. “atkrastes vienotais kontaktpunkts”, ņemot vērā reģionālās īpatnības un ģeogrāfiju, nolūkā atvieglot un koordinēt atļauju piešķiršanas procesu šādiem projektiem. Turklāt ar vienotā kontaktpunkta izveidi katram jūras baseinam atjaunīgās enerģijas atkrastes energotīklu jautājumos būtu jāpanāk, ka atkrastes pārvades aktīviem, kas bieži vien šķērso vairākas jurisdikcijas, samazinās atļauju piešķiršanas procesa sarežģītība, palielinās efektivitāte un paātrinās procesa gaita.
- (34) Lai gan pastāv iedibināti standarti, kuri nodrošina sabiedrības līdzdalību tādu lēmumu pieņemšanā, kas skar vidi, un kuri ir pilnībā piemērojami kopīgu interešu projektiem, šajā regulā joprojām ir vajadzīgi papildu pasākumi, ar kuriem tiktu nodrošināti visaugstākie standarti attiecībā uz pārredzamību un sabiedrības līdzdalību visos relevantajos kopīgu interešu projektu atļauju piešķiršanas procesa jautājumos. Ja to jau regulē valsts noteikumi, kuri nodrošina tādas pašas vai augstākus standartus nekā šajā regulā, iepriekšēja apspriešanās pirms atļaujas

³⁴ Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu un savvaļas augu un dzīvnieku aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).

³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

piešķiršanas procedūras būtu jāuzskata par fakultatīvu un būtu jāizvairās no juridisko prasību dublēšanās.

- (35) Vidiskās un klimatiskās ietekmes novērtēšanā, arī pārrobežu kontekstā, galveno principu saskaņotība būtu jānodrošina ar to, ka tiek pareizi un koordinēti piemērota Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/92/ES³⁶ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/42/EK³⁷ un attiecīgā gadījumā 1998. gada 25. jūnija Orhūsas Konvencija par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem³⁸ (“Orhūsas konvencija”) un Espo Konvencija par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā (“Espo konvencija”). Komisija ir izdevusi norādes³⁹, kuras dalībvalstīm palīdz noteikt piemērotus leģislatīvus un neleģislatīvus pasākumus ar mērķi racionalizēt energoinfrastruktūras ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras un nodrošināt to ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru saskanīgu piemērošanu, kas kopīgu interešu projektiem noteiktas Savienības tiesību aktos. Dalībvalstīm savi kopīgu interešu projektu novērtējumi būtu jākoordinē un, ja iespējams, jāparedz kopīgi novērtējumi. Dalībvalstis būtu jāmudina apmainīties ar paraugpraksi un informāciju par administratīvo spēju attīstīšanu atļauju piešķiršanas procesos.
- (36) Ir svarīgi racionalizēt un uzlabot atļauju piešķiršanas procesu, vienlaikus pēc iespējas ievērojot valsts kompetenci un procedūras jaunas infrastruktūras būvniecībai, pienācīgi ņemot vērā subsidiaritātes principu. Tā kā energoinfrastruktūras attīstība nedrīkst kavēties, atļauju piešķiršanas procesa vienkāršošanas ietvaros būtu jānosaka skaidrs termiņš, kurā attiecīgajām iestādēm jāpieņem lēmums par projekta būvniecību. Šādam termiņam būtu jāveicina efektīvāka procedūru definēšana un īstenošana, un tam nekādā ziņā nevajadzētu apdraudēt augstos vides aizsardzības standartus, ko paredz vides tiesību akti, un sabiedrības līdzdalību. Ar šo regulu būtu jānosaka maksimālie termiņi, tomēr dalībvalstis var censties panākt īsākus termiņus, ja tas ir iespējams, un tas jo īpaši attiecas uz tādiem projektiem kā viedie tīkli, kuriem var nebūt vajadzības pēc sarežģītiem atļauju piešķiršanas procesiem, kā tas ir pārvades infrastruktūras gadījumā. Atbildība par termiņu ievērošanu būtu jāuzņemas kompetentajām iestādēm.
- (37) Ja dalībvalstis to uzskata par lietderīgu, tās visaptverošos lēmumos var iekļaut lēmumus, kas pieņemti saistībā ar sarunām ar atsevišķiem zemju īpašniekiem par pieeju īpašumam, īpašumtiesībām uz to vai tiesībām to izmantot, telpisko plānošanu, ar kuru nosaka noteikta reģiona vispārējo zemes izmantošanu, arī citus attīstības plānus, piemēram, automaģistrāles, dzelzceļus, ēkas un dabas aizsardzības zonas, un kura nav veikta konkrētam plānotā projekta mērķim, kā arī darbības atļauju piešķiršanu. Saistībā ar atļauju piešķiršanas procesu kopīgu interešu projekts var ietvert saistīto infrastruktūru, ciktāl tā ir būtiska būvniecībai vai projekta darbībai. Šī regula, jo īpaši noteikumi par atļauju piešķiršanu, sabiedrības līdzdalību un kopīgu interešu projektu īstenošanu, būtu jāpiemēro, neskarot starptautiskās tiesības un Savienības tiesību aktus, tostarp noteikumus par vides un cilvēka veselības aizsardzību un noteikumus, kas

³⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/92/ES (2011. gada 13. decembris) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 26, 28.1.2012., 1. lpp.).

³⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/42/EK (2001. gada 27. jūnijs) par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 197, 21.7.2001., 30. lpp.).

³⁸ OV L 124, 17.5.2005., 4. lpp.

³⁹ Norādījumu dokuments “Streamlining environmental assessment procedures for energy infrastructure 'Projects of Common Interest' (PCIs)”, https://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/PCI_guidance.pdf.

pieņemti saskaņā ar kopējo zivsaimniecības un jūrlietu politiku, proti, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/89/ES⁴⁰.

- (38) Izmaksas par kopīgu interešu projektu izstrādi, būvniecību, ekspluatāciju un uzturēšanu parasti būtu pilnībā jāsedz infrastruktūras izmantotājiem. Uz kopīgu interešu projektiem būtu jāattiecinā izmaksu pārrobežu dalīšana, ja tirgus pieprasījuma novērtējums vai novērtējums par sagaidāmo ietekmi uz tarifiem rāda, ka izmaksas nevarēs atgūt no infrastruktūras izmantotāju maksājumiem.
- (39) Apspriežoties par izmaksu piemērotāko dalījumu, par pamatu būtu jāņem infrastruktūras projekta izmaksu un ieguvumu analīze, kura sagatavota, izmantojot saskaņotu metodiku analīzei energosistēmas mērogā un to pašu scenāriju, kas izmantots laikā, kad projekts tika iekļauts Savienības kopīgu interešu projektu sarakstā, Savienības mēroga tīkla desmit gadu attīstības plānu satvarā, kurus izstrādā pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkli saskaņā ar Regulu (ES) 2019/943 un Regulu (EK) Nr. 715/2009 un kurus pārskata Aģentūra. Minētajā analīzē var ņemt vērā rādītājus un attiecīgās atsaucēs vērtības investīciju vienības izmaksu salīdzināšanai.
- (40) Aizvien integrētākā iekšējā enerģijas tirgū ir nepieciešami skaidri un pārredzami noteikumi par izmaksu pārrobežu dalīšanu, kuri paātrinātu investīcijas pārrobežu infrastruktūrā. Ir būtiski kopīgu interešu projektu izstrādei nodrošināt stabilu finansēšanas satvaru, taču vienlaikus līdz minimumam jāsamazina vajadzība pēc finansiāla atbalsta. Pieņemot lēmumu par izmaksu pārrobežu dalīšanu, valstu regulatīvajām iestādēm būtu visas investīciju izmaksas jāsadala pārrobežu līmenī un tās jāiekļauj valstu tarifos, un pēc tam jānosaka, vai to ietekme uz valstu tarifiem varētu radīt nesamērīgu slogu patērētājiem. Valstu regulatīvajām iestādēm būtu jāņem vērā faktiskās vai aplēstās maksas un ieņēmumi un tādējādi jāizvairās no projektiem piešķirtā atbalsta dublēšanas. Šīs maksas un ieņēmumi būtu jāņem vērā tikai tiktāl, ciktāl tie attiecināmi uz projektiem un ir paredzēti attiecīgo izmaksu segšanai.
- (41) Iekšējam enerģijas tirgum veltītie tiesību akti paredz, ka tīklu piekļuves tarifi ir tādi, kas dod pietiekamu investīciju stimulu. Tomēr vairāki kopīgu interešu projektu tipi varētu radīt eksternalitātes, ko, iespējams, nevarēs pilnībā aptvert un atgūt ar parasto tarifu sistēmu. Piemērojot tiesību aktus par iekšējo enerģijas tirgu, valstu regulatīvajām iestādēm būtu jānodrošina stabils un paredzams regulatīvais un finansiālais satvars ar stimuliem realizēt kopīgu interešu projektus, tostarp ilgtermiņa stimuliem, kas ir samērīgi ar konkrētā projekta riska līmeni. Tas jo īpaši būtu jāpiemēro pārrobežu projektiem, inovatīvām elektroenerģijas pārvades tehnoloģijām, kas ļauj plašā mērogā integrēt atjaunīgo enerģiju, izklieģtus energoresursus vai pieprasījumu reakciju savstarpēji savienotos tīklos, un energotehnoloģiju un digitalizācijas projektiem, kas varētu būt pakļauti lielākam riskam nekā līdzīgi projekti, kuri lokalizēti vienā dalībvalstī, vai kas sola lielākus ieguvumus Savienībai. Turklāt arī projektiem ar lieliem darbības izdevumiem vajadzētu būt pieejamiem atbilstošiem investīciju stimuliem. Atjaunīgās enerģijas atkrastes energotīkli, kas pilda gan elektroenerģijas starpsavienotāja funkciju, gan savieno atkrastes atjaunīgās enerģijas ražošanas projektus, varētu jo īpaši būt pakļauti lielākam riskam nekā līdzīgi sauszemes infrastruktūras projekti, jo tie ir cieši saistīti ar ražošanas aktīviem, kas rada regulatīvos riskus, finansēšanas riskus, piemēram, vajadzību veikt apstieģdoģās investīcijas, tirģus riskus un riskus, kas saistģti ar jaunu inovatģvu tehnoloģģju izmantoģšanu.

⁴⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktģva 2014/89/ES (2014. gada 23. jģlģjs), ar ko izveģdo jģras telpiskģs plģnoģšanas satvaru (OV L 257, 28.8.2014., 135. lpp.).

- (42) Šī regula būtu jāpiemēro tikai atļauju piešķiršanai kopīgu interešu projektiem, sabiedrības līdzdalībai šajā procesā un to regulēšanai. Tomēr dalībvalstis, var pieņemt valsts noteikumus par to, ka tādus pašus vai līdzīgus noteikumus piemēro citiem projektiem, kuriem nav kopīgu interešu projektu statusa šīs regulas nozīmē. Attiecībā uz regulatīvajiem stimuliem dalībvalstis var pieņemt valsts noteikumus par to, ka tādus pašus vai līdzīgus noteikumus piemēro tiem kopīgu interešu projektiem, kas ietilpst elektroenerģijas uzkrāšanas kategorijā.
- (43) Dalībvalstis, kas energoinfrastruktūras projektiem pašlaik nepiešķir vislielāko valsts nozīmi attiecībā uz atļauju piešķiršanas procesu, būtu jā mudina apsvērt piešķirt šādu valsts nozīmi, proti, tām vajadzētu izvērtēt, vai tas pasteidzinātu atļauju piešķiršanas procesu.
- (44) Dalībvalstis, kurās pašlaik nav ieviestas paātrinātas vai steidzamas tiesu procedūras, kas piemērojamas energoinfrastruktūras projektiem, būtu jā mudina apsvērt šādu procedūru ieviešanu, proti, izvērtēt, vai tas pasteidzinātu šādu projektu īstenošanu.
- (45) Regula (ES) Nr. 347/2013 ir pierādījusi pievienoto vērtību, ko rada privātā finansējuma piesaistīšana ar apjomīgu Savienības finansiālo palīdzību, kas ļauj īstenot Eiropas nozīmes projektus. Ņemot vērā ekonomikas un finanšu situāciju un budžeta ierobežojumus, daudzgadu finanšu shēmā būtu jāturpina sniegt mērķtiecīgu atbalstu dotāciju un finanšu instrumentu veidā, lai energoinfrastruktūras prioritārajiem koridoriem un jomām piesaistītu jaunus investorus, vienlaikus nodrošinot, ka Savienības budžeta ieguldījums ir pēc iespējas mazāks.
- (46) Lai nodrošinātu, ka tiem kopīgu interešu projektiem, kuri pašreiz spēkā esošajā regulatīvajā satvarā un tirgus apstākļos nav dzīvotspējīgi, var sniegt īpaši pielāgotu atbalstu, kopīgu interešu projektiem vajadzētu būt tiesīgiem dotāciju vai inovatīvu finanšu instrumentu veidā saņemt Savienības finansiālo palīdzību pētījumiem un dažos gadījumos darbiem saskaņā ar Regulu (ES) ... [par Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, kas ierosināta ar COM(2018)438]. Ir svarīgi izvairīties no konkurences izkropļojumiem, jo īpaši starp projektiem, kas nodrošina viena un tā paša Savienības prioritārā koridora izveidi. Šādai finansiālai palīdzībai būtu jānodrošina vajadzīgā sinerģija ar struktūrfondiem, lai finansētu viedos enerģijas sadales tīklus, un ar Savienības atjaunojamās enerģijas finansēšanas mehānismu saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2020/1294⁴¹. Investīcijām kopīgu interešu projektos būtu jāpiemēro trīspakāpju prioritāra secība. Pirmkārt, investīcijas prioritāri būtu jāveic tirgum. Otrkārt, ja tirgus dalībnieki investīcijas neveic, būtu jāizskata regulatīvie risinājumi, vajadzības gadījumā jāpielāgo relevantais regulatīvais satvars un jānodrošina relevantā regulatīvā satvara pareiza piemērošana. Treškārt, ja ar pirmajiem diviem posmiem nepietiek, lai nodrošinātu vajadzīgās investīcijas kopīgu interešu projektos, vajadzētu varēt piešķirt Savienības finansiālo palīdzību, ja kopīgu interešu projekts atbilst spēkā esošajiem attiecināmības kritērijiem. Kopīgu interešu projekti var būt tiesīgi saņemt atbalstu arī programmā *InvestEU*, kas papildina dotāciju finansējumu.
- (47) Dotācijām par darbiem, kas saistīti ar savstarpēju interešu projektiem, vajadzētu būt pieejamām tikai investīcijām, kas lokalizētas Savienības teritorijā, un tikai tad, ja vismaz divas dalībvalstis sniedz būtisku finansiālu ieguldījumu projekta investīciju izmaksās, ņemot vērā ieguvumus.

⁴¹ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2020/1294 (2020. gada 15. septembris) par Savienības atjaunojamās enerģijas finansēšanas mehānismu (OV L 303, 17.9.2020., 1. lpp.).

- (48) Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 715/2009, Regula (ES) 2019/942⁴² un Regula (ES) 2019/943⁴³ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/73/EK un Direktīva (ES) 2019/944.
- (49) Tāpēc Regula (ES) Nr. 347/2013 būtu jāatceļ.
- (50) Lai nodrošinātu, ka prioritāro koridoru un tematisko jomu sastāvs pēc iespējas labāk atspoguļo energoinfrastruktūras attīstību un ka kandidātprojektu skaits katrā grupā joprojām ir piemērots un saprātīgs, kas ļautu veikt visaptverošu rūpīgu novērtējumu, un lai nodrošinātu, ka Savienības kopīgo interešu projektu sarakstā ir iekļauti tikai tādi projekti, kas visvairāk veicina stratēģisko energoinfrastruktūras prioritāro koridoru un tematisko jomu īstenošanu, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu nolūkā:
- papildināt šo regulu, pārskatot prioritāro koridoru un tematisko jomu tvērumu un sastāvu un pieņemot jaunus prioritāro koridoru un tematisko jomu sarakstus;
 - grozīt šīs regulas pielikumus, lai pieņemtu un pārskatītu Savienības kopīgu interešu projektu sarakstu, vienlaikus ievērojot dalībvalstu un trešo valstu tiesības apstiprināt kopīgu interešu projektus vai savstarpēju interešu projektus, kas saistīti ar to teritoriju.
- Ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt šīs regulas mērķu sasniegšanu, ņemot vērā līdz šim Savienības sarakstos iekļauto projektu skaitu, kopīgo interešu projektu kopējam skaitam arī turpmāk būtu jāpaliek pārvaldāmam, un tādēļ tam nevajadzētu būtiski pārsniegt skaitli 220. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei. Ja Eiropas Parlaments un Padome to uzskata par nepieciešamu, katrs no tiem var nosūtīt savus ekspertus uz Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana un uz kurām tiek aicināti dalībvalstu eksperti. Diskusijām reģionālajās grupās ir būtiska nozīme, lai Komisija varētu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem izveido kopīgu interešu projektu sarakstus. Tāpēc, ciktāl tas ir iespējams un saderīgi ar šīs regulas satvaru, ir lietderīgi, ka Eiropas Parlaments un Padome tiek informēti par reģionālo grupu sanāksmēm un uz tām var nosūtīt ekspertus saskaņā ar 2016. gada Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu⁴⁴.
- (51) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai attiecībā uz izmaksu pārrobežu dalīšanas procedūrām un ļautu dalībvalstīm novērtēt ieguvumus un izmaksas, ko rada atjaunīgās enerģijas atkrastes energotīkli jūras baseinos, ņemot vērā arī tirgus un finanšu pasākumus enerģijas ģenerēšanas vietām, piemēram, jau piešķirto atbalstu, un veikt iepriekšēju izmaksu dalīšanas analīzi jūras baseina līmenī, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 291. pantu. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁴⁵. Minēto īstenošanas aktu pieņemšanai būtu jāizmanto konsultēšanās procedūra.
- (52) Tā kā šīs regulas mērķus, proti, Eiropas energotīklu attīstību un sadarbību un pieslēgumus šādiem tīkliem, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un tāpēc šo mērķi var

⁴² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/942 (2019. gada 5. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūru (OV L 158, 14.6.2019., 22. lpp.).

⁴³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/943 (2019. gada 5. jūnijs) par elektroenerģijas iekšējo tirgu (OV L 158, 14.6.2019., 54. lpp.).

⁴⁴ OV L 123, 12.5.2016., 1.–14. lpp., Iestāžu nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu.

⁴⁵ OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.

labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu, šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

1. Ar šo regulu nosaka vadlīnijas I pielikumā noteikto Eiropas to energoinfrastruktūras prioritāro koridoru un jomu savlaicīgai attīstībai un sadarbībai (“energoinfrastruktūras prioritārie koridori un jomas”), kas veicina Savienības 2030. gada klimata un enerģētikas mērķrādītāju un klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu līdz 2050. gadam.

2. Šī regula jo īpaši:

- a) attiecas uz tādu kopīgu interešu projektu apzināšanu, kuri vajadzīgi, lai īstenotu prioritāros koridorus un jomas, kas ietilpst kādā no šādām II pielikumā noteiktām energoinfrastruktūras kategorijām: elektroenerģija, viedie gāzes tīkli, ūdeņradis, elektrolīzēri un oglekļa dioksīds (“energoinfrastruktūras kategorijas”);
- b) sekmē kopīgu interešu projektu savlaicīgu īstenošanu, racionalizējot, ciešāk koordinējot un paātrinot atļauju piešķiršanas procesus un uzlabojot sabiedrības līdzdalību;
- c) paredz noteikumus un norādes izmaksu pārrobežu sadalei un ar risku saistītiem stimuliem attiecībā uz kopīgu interešu projektiem;
- d) paredz nosacījumus, ar kādiem kopīgu interešu projekti ir atbilstīgi Savienības finansiālās palīdzības saņemšanai;
- e) attiecas uz savstarpēju interešu projektu apzināšanu.

2. pants

Definīcijas

Papildus definīcijām Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvās 2009/73/EK, (ES) 2018/2001⁴⁶ un (ES) 2019/944 un Regulās (EK) Nr. 715/2009, (ES) 2019/942 un (ES) 2019/943 šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- (1) “energoinfrastruktūra” ir jebkāds materiāls aprīkojums vai objekts, kas ietilpst kādā no energoinfrastruktūras kategorijām un kas atrodas Savienībā vai savieno Savienību ar vienu vai vairākām trešām valstīm;
- (2) “visaptverošs lēmums” ir galīgais lēmums vai lēmumu kopums, kuru pieņem dalībvalsts iestāde vai iestādes, kas nav tiesu iestādes, un kurā noteikts, vai projekta virzītājam piešķirt vai

⁴⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

- atteikt atļauju būvēt energoinfrastruktūru kopīgu interešu projekta realizēšanai, paredzot iespēju sākt vai iepirkt un sākt nepieciešamos būvdarbus (statuss “gatavs būvniecībai”), neskarot lēmumus, kuri administratīvā kārtā pieņemti pārsūdzības procedūrā;
- (3) “projekts” ir viena vai vairākas līnijas, cauruļvadi, objekti, aprīkojums vai iekārtas, kas ietilpst kādā no energoinfrastruktūras kategorijām;
 - (4) “kopīgu interešu projekts” ir projekts, kas nepieciešams, lai īstenotu I pielikumā noteiktos energoinfrastruktūras prioritāros koridorus un jomas, un kas ir iekļauts 3. pantā minētajā Savienības kopīgu interešu projektu sarakstā;
 - (5) “savstarpēju interešu projekts” ir projekts, ko Savienība veicina sadarbībā ar trešām valstīm;
 - (6) “energoinfrastruktūras nepietiekamība” ir fizisko plūsmu ierobežojums energosistēmā, ko rada nepietiekama pārvades jauda, kas cita starpā nozīmē infrastruktūras trūkumu;
 - (7) “projekta virzītājs” ir viens no šiem:
 - (a) pārvades sistēmas operators (PSO), sadales sistēmas operators vai cits operators vai investors, kas realizē kopīgu interešu projektu;
 - (b) ja ir vairāki PSO, sadales sistēmu operatori, citi operatori, investori vai jebkāda to grupa – struktūra, kura ir juridiska persona saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem, kura izveidota ar līgumisku vienošanos starp tiem un kurai ir spēja uzņemties juridiskas un finansiālas saistības līgumiskās vienošanās pušu vārdā;
 - (8) “viedais elektrotīkls” ir elektrotīkls, kurā tīkla operators var digitāli uzraudzīt tam pieslēgto lietotāju darbības, un informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT) saziņai ar saistītajiem tīklu operatoriem, ražotājiem, patērētājiem un/vai ražojošiem patērētājiem nolūkā nodrošināt elektroenerģijas pārvadi ilgtspējīgā, rentablā un drošā veidā;
 - (9) “viedais gāzes tīkls” ir gāzes tīkls, kurā izmantoti inovatīvi digitāli risinājumi, lai rentablā veidā integrētu daudzveidīgus mazoglekļa un atjaunīgās gāzes avotus atbilstoši patērētāju vajadzībām un gāzes kvalitātes prasībām nolūkā samazināt saistītā gāzes patēriņa oglekļa pēdu, palielināt atjaunīgo un mazoglekļa gāzu īpatsvaru un izveidot saiknes ar citiem energonesējiem un nozarēm;
 - (10) “attiecīgās iestādes” ir iestādes, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir kompetentas izsniegt dažādas atļaujas un pilnvarojumus, kas attiecas uz nekustamā īpašuma, tostarp energoinfrastruktūras, plānošanu, projektēšanu un būvniecību;
 - (11) “darbi” ir komponentu, sistēmu un pakalpojumu, tostarp programmatūras, iegāde, piegāde un izvērtēšana, ar projektu saistīto izstrādes, būvniecības un uzstādīšanas darbību veikšana, iekārtu pieņemšana un projekta uzsākšana;
 - (12) “pētījumi” ir darbības, kas nepieciešamas, lai sagatavotu projekta īstenošanu, piemēram, sagatavošanās, priekšizpēti, izvērtējuma, testēšanas un validācijas pētījumi, tostarp programmatūras, un citi tehniskā atbalsta pasākumi, tostarp priekšdarbi ar mērķi definēt un izstrādāt projektu un pieņemt lēmumu par tā finansēšanu, piemēram, attiecīgo objektu izpēti darbi un finansējuma paketes sagatavošana;
 - (13) “valsts regulatīvā iestāde” ir valsts regulatīvā iestāde, kas norīkota atbilstīgi Direktīvas 2009/73/EK 39. panta 1. punktam vai Direktīvas (ES) 2019/944 57. panta 1. punktam;
 - (14) “nodošana ekspluatācijā” ir projekta darbības sākšanas process pēc tā būvniecības pabeigšanas;

- (15) “valsts relevantās regulatīvās iestādes” ir valsts regulatīvās iestādes dalībvalstīs, kurās projektam ir būtiska pozitīva ietekme;
- (16) “klimatadaptācija” ir process, kas nodrošina, ka ar klimatiskās neaizsargātības un riska novērtējumu, tostarp ar attiecīgiem adaptācijas pasākumiem, tiek nodrošināta energoinfrastruktūras noturība pret klimata pārmaiņu iespējamo negatīvo ietekmi.

II NODAĻA

KOPĪGU INTEREŠU PROJEKTI UN SAVSTARPĒJU INTEREŠU PROJEKTI

3. pants

Savienības kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu saraksts

1. Izveido reģionālas grupas (“grupas”), kā noteikts III pielikuma 1. iedaļā. Katras grupas dalība ir balstīta uz katru prioritāro koridoru un jomu un to attiecīgo ģeogrāfisko pārklājumu, kā noteikts I pielikumā. Lēmumu pieņemšanas pilnvaras grupās ir tikai dalībvalstīm un Komisijai, kuras šajā nolūkā dēvē par grupu lēmējstruktūru.

Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 20. pantu, lai papildinātu šo regulu attiecībā uz prioritāro koridoru un jomu tvērumu un sastāvu.

2. Katra grupa pieņem savu reglamentu, ņemot vērā III pielikumā izklāstītos noteikumus.

3. Katras grupas lēmējstruktūra pieņem ierosināto kopīgu interešu projektu reģionālo sarakstu, kas sagatavots atbilstīgi III pielikuma 2. iedaļā izklāstītajam procesam, norādot katra projekta devumu energoinfrastruktūras prioritāro koridoru un jomu īstenošanā un to, kā tie atbilst 4. pantā noteiktajiem kritērijiem.

Ja grupa gatavo reģionālo sarakstu:

a) katram atsevišķam kopīgu interešu projekta priekšlikumam ir vajadzīgs to valstu apstiprinājums, uz kuru teritoriju šis projekts attiecas; ja kāda valsts apstiprinājumu nesniedz, tā attiecīgajai grupai iesniedz pienācīgu pamatojumu;

b) tā ņem vērā Komisijas konsultāciju, kuras mērķis ir nodrošināt, ka kopīgu interešu projektu kopējais skaits ir pārvaldāms.

4. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar šīs regulas 20. pantu, lai grozītu šīs regulas pielikumus nolūkā izveidot Savienības kopīgu interešu projektu sarakstu (“Savienības saraksts”), ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 172. panta otro daļu.

Īstenojot savas pilnvaras, Komisija nodrošina, ka Savienības sarakstu izveido ik pēc diviem gadiem, pamatojoties uz reģionālajiem sarakstiem, ko pieņēmušas grupu lēmējstruktūras, kā noteikts III pielikuma 1. iedaļas 2. punktā, ievērojot procedūru, kas noteikta šā panta 3. punktā.

Pirmo Savienības sarakstu saskaņā ar šo regulu pieņem vēlākais līdz 2023. gada 30. novembrim.

5. Kad Komisija, pamatojoties uz reģionālajiem sarakstiem, pieņem Savienības sarakstu, tā:

a) nodrošina, ka tiek iekļauti tikai tie projekti, kas atbilst 4. pantā minētajiem kritērijiem;

b) nodrošina pārreģionālo konsekvenci, ņemot vērā Energo regulatoru sadarbības aģentūras (“Aģentūra”) atzinumu, kā minēts III pielikuma 2. iedaļas 12. punktā;

- c) ņem vērā dalībvalstu atzinumus, kā minēts III pielikuma 2. iedaļas 9. punktā;
- d) cenšas nodrošināt, ka Savienības sarakstā iekļauto kopīgu interešu projektu kopējais skaits ir pārvaldāms.

6. Kopīgu interešu projekti, kas, ievērojot šā panta 4. punktu, ir iekļauti Savienības sarakstā atbilstoši II pielikuma 1. punkta a), b), c) un e) apakšpunktā noteiktajām energoinfrastruktūras kategorijām, kļūst par attiecīgo reģionālo investīciju plānu daļu saskaņā ar Regulas (ES) 2019/943 34. pantu un Regulas (EK) Nr. 715/2009 12. pantu un par attiecīgā valsts tīkla attīstības desmit gadu plāna daļu saskaņā ar Direktīvas (ES) 2019/944 51. pantu un Direktīvas 2009/73/EK 22. pantu un attiecīgā gadījumā par citu attiecīgo valsts infrastruktūras plānu daļu. Minētajiem projektiem piešķir augstāko iespējamo prioritāti katrā no minētajiem plāniem. Šo pantu nepiemēro savstarpēju interešu projektiem.

4. pants

Kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu kritēriji

1. Kopīgu interešu projekti atbilst šādiem vispārīgiem kritērijiem:

- a) projekts ir nepieciešams vismaz vienam no energoinfrastruktūras prioritārajiem koridoriem un jomām;
- b) potenciālie kopējie ieguvumi no projekta, kas novērtēti saskaņā ar attiecīgajiem 3. punktā noteiktajiem specifiskajiem kritērijiem, pārsniedz tā izmaksas, tostarp ilgākā termiņā;
- c) projekts atbilst jebkuram no šiem kritērijiem:
 - i) iesaista vismaz divas dalībvalstis, tieši šķērsojot divu vai vairāku dalībvalstu robežu;
 - ii) atrodas vienas dalībvalsts teritorijā, un tam ir ievērojama pārrobežu ietekme, kā izklāstīts IV pielikuma 1. punktā.

2. Savstarpēju interešu projekti atbilst šādiem vispārīgiem kritērijiem:

- (a) projekts sniedz būtisku ieguldījumu Savienības un trešās valsts dekarbonizācijas mērķu sasniegšanā un ilgtspējas sasniegšanā, cita starpā integrējot atjaunīgo enerģiju energotīklā un pārvadot atjaunīgo elektroenerģiju uz lielākajiem patēriņa centriem un uzkrāšanas vietām; un
- (b) potenciālie kopējie ieguvumi no projekta, kas novērtēti saskaņā ar attiecīgajiem 3. punktā noteiktajiem specifiskajiem kritērijiem, pārsniedz tā izmaksas, tostarp ilgākā termiņā;
- (c) projekts atrodas vismaz vienas dalībvalsts teritorijā un vismaz vienas trešās valsts teritorijā, un tam ir ievērojama pārrobežu ietekme, kā izklāstīts IV pielikuma 2. punktā;
- (d) attiecībā uz daļu, kas atrodas Savienības teritorijā, projekts atbilst Direktīvai 2009/73/EK un Direktīvai (ES) 2019/944, ja tas ietilpst II pielikuma 1. un 3. punktā aprakstītajās infrastruktūras kategorijās;
- (e) iesaistītajai(-ām) trešai(-ām) valstij(-īm) ir augsts regulējuma saskaņošanas vai konverģences līmenis, lai atbalstītu Savienības vispārējo politikas mērķu sasniegšanu, jo īpaši, lai nodrošinātu:
 - i) labi funkcionējošu iekšējo enerģijas tirgu;

- ii) energoapgādes drošību, kuras pamatā būtu sadarbība un solidaritāte;
 - iii) energosistēmas, tostarp ražošanas, pārvades un sadales, virzību uz dekarbonizāciju saskaņā ar Parīzes nolīgumu un Savienības mērķiem klimata jomā; un, jo īpaši, lai novērstu oglekļa emisiju pārvirzi;
- (f) iesaistītā trešā valsts vai valstis atbalsta projekta prioritāro statusu, kā noteikts 7. pantā, un apņemas ievērot līdzīgu grafiku paātrinātai īstenošanai un citus politikas un regulatīvos atbalsta pasākumus, kas piemērojami kopīgu interešu projektiem Savienībā.

3. Kopīgu interešu projektiem, kas ietilpst konkrētās energoinfrastruktūras kategorijās, piemēro šādus specifiskus kritērijus:

a) attiecībā uz elektroenerģijas pārvades un uzkrāšanas projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta a), b), c) un e) apakšpunktā noteiktajās energoinfrastruktūras kategorijās, projektam ir jāsniedz būtisks ieguldījums ilgtspējā, cita starpā integrējot atjaunīgo enerģiju energotīklā un pārvadot atjaunīgo elektroenerģiju uz lielākajiem patēriņa centriem un uzkrāšanas vietām, un attiecībā vismaz uz vienu no šādiem specifiskiem kritērijiem:

i) tirgus integrācija, tajā skaitā novēršot vismaz vienas dalībvalsts izolāciju un samazinot energoinfrastruktūras nepietiekamību; konkurence un sistēmas elastība;

ii) piegādes drošība, tajā skaitā nodrošinot sadarbību, sistēmas elastību, kiberdrošību, piemērotus savienojumus un sistēmas drošu un uzticamu darbību;

b) attiecībā uz viedo elektrotīklu projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta d) apakšpunktā noteiktajā energoinfrastruktūras kategorijā, projektam ir jāsniedz būtisks ieguldījums ilgtspējā, cita starpā integrējot atjaunīgo enerģiju tīklā, un attiecībā uz vismaz diviem no šādiem specifiskiem kritērijiem:

i) piegādes drošība, tajā skaitā elektroenerģijas pārvades un sadales efektivitāte un sadarbība tīkla ikdienas darbībā, pārslodzes novēršana un tīkla lietotāju integrācija un iesaistīšana;

ii) tirgus integrācija, tajā skaitā ar sistēmas efektīvu darbību un starpsavienotāju izmantošanu;

iii) tīkla drošība, elastība un piegādes kvalitāte, tajā skaitā plašāk izmantojot inovācijas līdzsvarošanas, kiberdrošības, uzraudzības, sistēmas kontroles un kļūdu labošanas jomā;

c) attiecībā uz oglekļa dioksīda transportēšanas projektiem, kas ietilpst II pielikuma 5. punktā noteiktajās energoinfrastruktūras kategorijās, projektam ir jāsniedz būtisks ieguldījums attiecībā uz visiem šādiem specifiskiem kritērijiem:

i) nepieļaut oglekļa dioksīda emisijas, vienlaikus saglabājot energoapgādes drošību;

ii) palielināt oglekļa dioksīda transportēšanas noturību un drošību;

iii) efektīvi izmantot resursus, sasaistot vairākus oglekļa dioksīda avotus un krātuves caur kopīgu infrastruktūru un samazinot slogu uz vidi un riskus;

d) attiecībā uz ūdeņraža projektiem, kas ietilpst II pielikuma 3. punktā noteiktajās energoinfrastruktūras kategorijās, projektam ir jānodrošina būtisks ieguldījums ilgtspējā, cita starpā samazinot siltumnīcefekta gāzu emisijas, uzlabojot atjaunīgā ūdeņraža ieviešanu un

atbalstot variablu atjaunīgās elektroenerģijas ražošanu, šajā nolūkā piedāvājot elastības un/vai uzkrāšanas risinājumus. Turklāt projektam ir jāsniedz būtisks ieguldījums attiecībā uz vismaz vienu no šādiem specifiskiem kritērijiem:

- i) tirgus integrācija, tajā skaitā savienojot dalībvalstu esošos vai topošos ūdeņraža tīklus vai citādi veicinot Savienības mēroga ūdeņraža transportēšanas un uzglabāšanas tīkla tapšanu un nodrošinot savienotu sistēmu sadarbību;
- ii) piegādes drošība un elastība, tajā skaitā izmantojot pienācīgus savienojumus un veicinot sistēmas drošu un uzticamu darbību;
- iii) konkurence, tajā skaitā ļaujot pārredzamā un nediskriminējošā veidā piekļūt vairākiem piegādes avotiem un tīkla lietotājiem;

e) attiecībā uz elektrolīzēriem, kas ietilpst II pielikuma 4. punktā noteiktajā energoinfrastruktūras kategorijā, projektam ir jāsniedz būtisks ieguldījums attiecībā uz visiem šādiem specifiskiem kritērijiem:

- i) ilgtspēja, cita starpā mazinot siltumnīcefekta gāzu emisijas un uzlabojot atjaunīgā ūdeņraža izmantošanas izvēršanu;
- ii) piegādes drošība, tajā skaitā ar devumu sistēmas drošā, efektīvā un uzticamā darbībā vai piedāvājot uzglabāšanas un/vai elastīguma risinājumus, piemēram, pieprasījumu reakciju un balansēšanas pakalpojumus;
- iii) veicināt viedās enerģētikas nozares integrāciju, savienojot dažādus energonesējus un nozares;

f) attiecībā uz viedo gāzes tīklu projektiem, kas ietilpst II pielikuma 2. punktā noteiktajā energoinfrastruktūras kategorijā, projektam ir jāsniedz būtisks ieguldījums ilgtspējā, nodrošinot un veicinot atjaunīgo un mazoglekļa gāzu, piemēram, biometāna vai atjaunīgā ūdeņraža, integrēšanu gāzes sadales un pārvades tīklos nolūkā samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas. Turklāt projektam ir jāsniedz būtisks ieguldījums attiecībā uz vismaz vienu no šādiem specifiskiem kritērijiem:

- i) tīkla drošība un piegādes kvalitāte, šajā nolūkā uzlabojot gāzes pārvades un sadales efektivitāti un sadarbību tīkla ikdienas darbībā, ko, ieviešot inovatīvas tehnoloģijas un kibernetiku, panāk, cita starpā risinot problēmas, ko rada dažādas kvalitātes gāzu iesūkšanās;
- ii) tirgus darbība un pakalpojumi lietotājiem;
- iii) viedās enerģētikas nozares integrācijas veicināšana, veidojot savienojumus ar citiem energonesējiem un nozarēm un iespējot pieprasījumu reakciju.

4. Attiecībā uz projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. līdz 4. punktā noteiktajās energoinfrastruktūras kategorijās, devumu attiecībā uz šā panta 3. punktā uzskaitītajiem kritērijiem novērtē saskaņā ar IV pielikuma 3. līdz 7. punktā noteiktajiem indikatoriem.

5. Lai veicinātu visu to projektu novērtēšanu, kas varētu būt atbilstīgi kopīgu interešu projektu statusam un ko varētu iekļaut reģionālajā sarakstā, katra grupa pārredzamā un objektīvā veidā izvērtē katra projekta devumu tā paša prioritārā koridora vai jomas īstenošanā. Katra grupa nosaka savu novērtēšanas metodi, pamatojoties uz kopējo devumu attiecībā uz 3. punktā minētajiem kritērijiem.

Balstoties uz šo novērtējumu, grupa iekšējai lietošanai sakārto projektus prioritārā secībā. Ne reģionālo, ne Savienības sarakstu nekārto prioritārā secībā, kā arī prioritāro secību neizmanto nekādiem turpmākiem nolūkiem, izņemot – kā aprakstīts III pielikuma 2. iedaļas 14. punktā.

Novērtējot projektus, katra grupa pienācīgi ņem vērā:

- a) cik steidzams ir katrs ierosinātais projekts, lai sasniegtu Savienības enerģētikas rīcībpolitikas mērķus – dekarbonizāciju, tirgus integrāciju, konkurenci, ilgtspējību un piegādes drošību;
- b) kādā mērā projekts ir komplementārs citiem ierosinātajiem projektiem;
- c) attiecībā uz ierosinātajiem projektiem, kas tobrīd ir kopīgu interešu projekti, projektu īstenošanas progresu un ziņošanas un pārredzamības pienākumu izpildi.

Attiecībā uz viedo elektrotīklu un viedo gāzes tīklu projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta d) apakšpunktā un 2. punktā noteiktajā energoinfrastruktūras kategorijā, prioritārā secībā sakārto tos projektus, kas ietekmē vienas un tās pašas divas dalībvalstis, un pienācīgi ņem vērā arī projekta skarto lietotāju skaitu, gada energopatēriņu un no nedispečējamiem resursiem saražotas enerģijas īpatsvaru teritorijā, kur atrodas šie lietotāji.

5. pants

Īstenošana un uzraudzība

1. Projekta virzītāji kopīgu interešu projektiem izstrādā īstenošanas plānu, kurā iekļauj grafiku visām šādām darbībām:

- a) priekšizpēte un projektēšanas pētījumi, tajā skaitā attiecībā uz klimatadaptāciju un atbilstību vides tiesību aktiem un principam “nenodarīt būtisku kaitējumu”;
- b) valsts regulatīvās iestādes vai jebkādas citas attiecīgās iestādes apstiprinājums;
- c) būvniecība un nodošana ekspluatācijā;
- d) atļauju piešķiršanas grafiks, kas minēts 10. panta 5. punkta b) apakšpunktā.

2. PSO, sadales sistēmu operatori un citi operatori savstarpēji sadarbojas, lai veicinātu kopīgu interešu projektu izstrādi savā jomā.

3. Aģentūra un attiecīgās grupas uzrauga kopīgu interešu projektu īstenošanā sasniegto progresu un vajadzības gadījumā sniedz ieteikumus, lai veicinātu kopīgu interešu projektu īstenošanu. Grupas drīkst pieprasīt, lai saskaņā ar 4., 5. un 6. punktu tiktu sniegta papildu informācija, sasaukt sanāksmes ar attiecīgajām personām un uzaicināt Komisiju verificēt sniegto informāciju uz vietas.

4. Sākot ar gadu, kas seko gadam, kurā kopīgu interešu projekts saskaņā ar 3. pantu ir iekļauts Savienības sarakstā, projekta virzītāji 8. pantā minētajai kompetentajai iestādei katru gadu līdz 31. decembrim iesniedz gada ziņojumu par katru projektu, kas ietilpst II pielikuma 1.–4. punktā noteiktajās kategorijās.

Minētajā ziņojumā sīki izklāsta:

- a) kādas sekmes gūtas projekta izstrādē, būvniecībā un nodošanā ekspluatācijā, jo īpaši attiecībā uz atļauju piešķiršanas un konsultāciju procedūrām, kā arī atbilstību vides tiesību aktiem, principam, ka projekts “nenodara būtisku kaitējumu” videi, un veiktos klimatadaptācijas pasākumus;

b) attiecīgā gadījumā – vai ir kavēšanās salīdzinājumā ar īstenošanas plānu, šādu kavēšanos iemeslus un citas radušās grūtības;

c) attiecīgā gadījumā – pārskatītu plānu ar mērķi novērst kavēšanās.

5. Katru gadu līdz 31. janvārim 8. pantā minētās kompetentās iestādes iesniedz Aģentūrai un attiecīgajai grupai šā panta 4. punktā minēto ziņojumu, kas papildināts ar informāciju par to attiecīgajā teritorijā esošo kopīgu interešu projektu īstenošanas progresu un – attiecīgā gadījumā – par īstenošanas kavēšanos saistībā ar atļauju piešķiršanas procesiem, kā arī par šādas kavēšanās iemesliem. Kompetento iestāžu devumu ziņojumā skaidri norāda un iekļauj, negrozot projekta virzītāju sagatavoto tekstu.

6. Katru gadu līdz 30. aprīlim, kad būtu jāpieņem jauns Savienības saraksts, Aģentūra iesniedz grupām konsolidētu ziņojumu par kopīgu interešu projektiem, kas ir valsts regulatīvo iestāžu kompetencē, izvērtējot panākto progresu un vajadzības gadījumā sniedzot ieteikumus par to, kā novērst kavējumus un pārvarēt radušās grūtības. Saskaņā ar Regulas (ES) 2019/942 5. pantu minētajā konsolidētajā ziņojumā izvērtē arī to, vai tiek konsekventi īstenoti Savienības tīklu attīstības plāni attiecībā uz energoinfrastruktūras prioritārajiem koridoriem un jomām.

7. Ja salīdzinājumā ar īstenošanas plānu kopīgu interešu projekta nodošana ekspluatācijā ir aizkavējusies un ja tas nav noticis tādu nepārvaramu apstākļu dēļ, ko projekta virzītājs nespēj kontrolēt, piemēro šādus pasākumus:

a) ciktāl saskaņā ar attiecīgajiem valstu tiesību aktiem ir piemērojami Direktīvas (ES) 2019/944 51. panta 7. punkta a), b) vai c) apakšpunktā un Direktīvas 2009/73/EK 22. panta 7. punkta a), b) vai c) apakšpunktā minētie pasākumi, valstu regulatīvās iestādes nodrošina, ka investīcijas tiek veiktas;

b) ja valstu regulatīvo iestāžu pasākumi saskaņā ar a) apakšpunktu nav piemērojami, projekta virzītājs izvēlas trešo personu visa projekta vai tā daļas finansēšanai vai būvniecībai. Projekta virzītājs to dara, pirms kavēšanās salīdzinājumā ar īstenošanas plānā noteikto nodošanas ekspluatācijā datumu pārsniedz divus gadus;

c) ja trešā persona netiek izraudzīta saskaņā ar b) apakšpunktu, dalībvalsts vai, ja dalībvalsts tā noteikusi, valsts regulatīvā iestāde divu mēnešu laikā pēc b) apakšpunktā minētā termiņa beigām drīkst iecelt trešo personu projekta finansēšanai vai būvniecībai, kas projekta virzītājam jāpieņem;

d) ja kavēšanās salīdzinājumā ar īstenošanas plānā noteikto nodošanas ekspluatācijā datumu pārsniedz divus gadus un divus mēnešus, Komisija, par to vienojoties un pilnībā sadarbojoties ar attiecīgajām dalībvalstīm, drīkst nākt klajā ar uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, kurā var piedalīties ikviena trešā persona, kas spēj kļūt par projekta virzītāju, lai uzbūvētu projektu atbilstīgi grafikam, par ko vienojas;

e) ja piemēro c) vai d) apakšpunktu, sistēmas operators, kura teritorijā atrodas investīciju objekts, sniedz īstenojošajiem operatoriem vai investoriem, vai trešai personai visu ieguldījuma veikšanai vajadzīgo informāciju, pieslēdz jaunus aktīvus pārvades tīklam un kopumā dara visu iespējamo, lai veicinātu investīcijas īstenošanu un kopīgu interešu projekta drošu, uzticamu un efektīvu darbību un uzturēšanu.

8. Kopīgu interešu projektu drīkst svītrot no Savienības saraksta saskaņā ar 3. panta 4. punktā noteikto procedūru, ja projekts minētajā sarakstā ticis iekļauts, balstoties uz nepareizu informāciju, kas bija noteicošais iekļaušanas faktors, vai ja projekts neatbilst Savienības tiesību aktiem.

9. Projekti, kuri vairs nav Savienības sarakstā, zaudē visas no šīs regulas izrietošās tiesības un pienākumus, kas attiecas uz kopīgu interešu projekta statusu.

Tomēr projekts, kurš vairs nav Savienības sarakstā, bet par kuru kompetentā iestāde ir pieņēmusi izskatīšanai pieteikuma dokumentāciju, saglabā tiesības un pienākumus, kas izriet no III nodaļas, izņemot, ja projekts vairs nav sarakstā 8. punktā noteikto iemeslu dēļ.

10. Šis pants neskar Savienības finansiālo palīdzību, kas piešķirta kopīgu interešu projektam pirms tā svītrošanas no Savienības saraksta.

6. pants

Eiropas koordinatori

1. Ja kopīgu interešu projekts saskaras ar ievērojamām īstenošanas grūtībām, Komisija, vienojoties ar attiecīgajām dalībvalstīm, drīkst iecelt Eiropas koordinatoru uz laikposmu, kas nepārsniedz vienu gadu un ko var divas reizes pagarināt.

2. Eiropas koordinators:

a) virza projektus, kuriem viņš(-a) iecelts(-a) par Eiropas koordinatoru, un pārrobežu dialogu starp projekta virzītājiem un visām ieinteresētajām personām;

b) pēc vajadzības palīdz visām personām apspriesties ar ieinteresētajām personām un saņemt projektiem nepieciešamās atļaujas;

c) attiecīgā gadījumā konsultē projekta virzītājus par projekta finansēšanu;

d) nodrošina, ka projektu sagatavošanai un īstenošanai attiecīgās dalībvalstis sniedz pienācīgu atbalstu un stratēģisku vadību;

e) katru gadu un attiecīgā gadījumā, beidzoties pilnvarām, iesniedz Komisijai ziņojumu par projektu īstenošanas progresu un par visām grūtībām un šķēršļiem, kas varētu ievērojami kavēt projektu nodošanu ekspluatācijā. Komisija šo ziņojumu nosūta Eiropas Parlamentam un attiecīgajām grupām.

3. Eiropas koordinatoru izvēlas, pamatojoties uz viņa(-s) pieredzi attiecībā uz konkrētajiem uzdevumiem, ko viņam(-ai) uztic attiecīgajos projektos.

4. Lēmumā par Eiropas koordinatora iecelšanu nosaka kārtību attiecībā uz pilnvaru ilgumu, konkrētajiem uzdevumiem un attiecīgajiem termiņiem, kā arī izmantojamo metodoloģiju. Koordinācijas darbs ir samērīgs ar projektu sarežģītību un aplēstajām izmaksām.

5. Attiecīgās dalībvalstis pilnībā sadarbojas ar Eiropas koordinatoru, tam(tai) pildot 2. un 4. punktā minētos uzdevumus.

III NODAĻA

ATĻAUJU PIEŠĶIRŠANA UN SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA

7. pants

Kopīgu interešu projektu “prioritārais statuss”

1. Atļauju piešķiršanas procesā vajadzīgo lēmumu pieņemšanas nolūkā, pieņemot Savienības sarakstu, tiek noteikta šādu projektu nepieciešamība no enerģētikas politikas viedokļa, neskarot projekta precīzu atrašanās vietu, maršrutu vai tehnoloģiju.

2. Lai nodrošinātu ar kopīgu interešu projektiem saistītās pieteikuma dokumentācijas efektīvu administratīvo apstrādi, projekta virzītāji un visas attiecīgās iestādes nodrošina, ka šo dokumentāciju apstrādā, cik vien ātri tas ir iespējams.

3. Neskarot pienākumus, kas izriet no Savienības tiesību aktiem, ja valsts tiesību aktos šāds statuss ir paredzēts, kopīgu interešu projektiem piešķir augstāko iespējamo valsts nozīmes statusu un pret tiem attiecīgi izturas atļauju piešķiršanas procesos un – ja to paredz valsts tiesību akti – arī telpiskajā plānošanā, tostarp saistībā ar ietekmes uz vidi novērtējumiem, tādā veidā, kā paredzēts valsts tiesību aktos, ko piemēro attiecīgajam energoinfrastruktūras veidam.

4. Visas strīdu izšķiršanas procedūras, tiesvedību, pārsūdzības un tiesiskās aizsardzības līdzekļus saistībā ar kopīgu interešu projektiem valstu tiesās, šķīrējtiesās, tajā skaitā mediāciju vai arbitražu, ja tās paredzētas valsts tiesību aktos, uzskata par steidzamām saskaņā ar valsts tiesību aktos paredzētajām steidzamības procedūrām.

5. Dalībvalstis, pienācīgi ņemot vērā esošos Komisijas izdotos norādījumus par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru racionalizēšanu kopīgu interešu projektiem, novērtē, kādi leģislatīvi un neleģislatīvi pasākumi vajadzīgi, lai racionalizētu ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras un nodrošinātu to saskaņīgu piemērošanu, un par rezultātu informē Komisiju.

6. Dalībvalstis līdz [2022. gada 1. septembrim] veic neleģislatīvos pasākumus, ko tās noteikušas atbilstīgi 5. punktam.

7. Dalībvalstis līdz [2023. gada 1. janvārim] veic leģislatīvos pasākumus, ko tās noteikušas atbilstīgi 5. punktam. Šie pasākumi neskar saistības, kas izriet no Savienības tiesību aktiem.

8. Ar noteikumu, ka ir ievēroti visi Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 4. punktā un Direktīvas 2000/60/EK 4. panta 7. punktā noteiktie nosacījumi attiecībā uz ietekmi uz vidi, kopīgu interešu projektus no enerģētikas politikas viedokļa uzskata par projektiem sabiedrības interesēs un var uzskatīt par projektiem sevišķi svarīgu sabiedrības interešu labā.

Ja saskaņā ar Direktīvu 92/43/EEK ir vajadzīgs Komisijas atzinums, Komisija un šīs regulas 9. pantā minētā kompetentā iestāde nodrošina, ka lēmums par to, vai projekts ir sevišķi svarīgu sabiedrības interešu labā, tiek pieņemts, ievērojot šīs regulas 10. panta 1. punktā noteikto termiņu.

8. pants

Atļauju piešķiršanas procesa organizācija

1. Vēlākais līdz [2022. gada 1. janvārim] katra dalībvalsts, ja nepieciešams, no jauna iecel to vienu valsts kompetento iestādi, kas ir atbildīga par kopīgu interešu projektu atļauju piešķiršanas procesa veicināšanu un koordinēšanu.

2. Šā panta 1. punktā minētās kompetentās iestādes atbildību un/vai ar to saistītos uzdevumus attiecībā uz kopīgu interešu projektu vai kopīgu interešu projektu konkrētu kategoriju drīkst deleģēt citai iestādei vai tos drīkst veikt cita iestāde ar noteikumu, ka:

a) kompetentā iestāde informē Komisiju par šādu deleģēšanu un attiecīgo informāciju kompetentā iestāde vai projekta virzītājs publicē 9. panta 7. punktā minētajā tīmekļa vietnē;

b) par katru kopīgu interešu projektu ir atbildīga tikai viena iestāde, tā ir vienīgais kontaktpunkts projekta virzītājam procesā, kas noslēdzas ar visaptverošā lēmuma pieņemšanu

par konkrēto kopīgu interešu projektu, un tā koordinē visu attiecīgo dokumentu un informācijas iesniegšanu.

Kompetentā iestāde drīkst saglabāt pienākumu noteikt termiņus, neskarot termiņus, kas noteikti 10. pantā.

3. Neskarot attiecīgās prasības saskaņā ar starptautiskajām tiesībām un Savienības tiesību aktiem, kompetentā iestāde veicina visaptverošā lēmuma izdošanu. Visaptverošais lēmums ir galīgais pierādījums tam, ka kopīgu interešu projekts ir ieguvis statusu “gatavs būvniecībai”, un šajā sakarā nav citu prasību attiecībā uz papildu atļaujām vai pilnvarojumiem. Visaptverošo lēmumu izdod 10. panta 1. un 2. punktā minētajā termiņā un saskaņā ar vienu no šādām shēmām:

- a) integrētā shēma : visaptverošo lēmumu izdod kompetentā iestāde, un tas ir vienīgais juridiski saistošais lēmums, kas izriet no tiesību aktos noteiktās atļauju piešķiršanas procedūras. Ja projekts attiecas uz citām iestādēm, tās saskaņā ar valsts tiesību aktiem drīkst procedūras gaitā sniegt savu atzinumu, kuru kompetentā iestāde ņem vērā;
- b) koordinētā shēma : visaptverošais lēmums sastāv no vairākiem atsevišķiem juridiski saistošiem lēmumiem, kurus izdevušas vairākas attiecīgās iestādes, ko koordinē kompetentā iestāde. Kompetentā iestāde drīkst izveidot darba grupu, kurā pārstāvētas visas attiecīgās iestādes, lai izstrādātu atļauju piešķiršanas grafiku saskaņā ar 10. panta 4. punkta b) apakšpunktu un uzraudzītu un koordinētu tā īstenošanu. Kompetentā iestāde, apspriežoties ar pārējām attiecīgajām iestādēm, vajadzības gadījumā saskaņā ar valsts tiesību aktiem un neskarot saskaņā ar 10. pantu noteiktos termiņus, katrā gadījumā atsevišķi nosaka saprātīgu termiņu, kurā izdod atsevišķos lēmumus. Kompetentā iestāde drīkst pieņemt atsevišķu lēmumu citas attiecīgās valsts iestādes vietā, ja minētā cita iestāde šādu lēmumu nepieņem noteiktajā termiņā un ja kavēšanos nevar pienācīgi pamatot; vai, ja to paredz dalībvalsts tiesību akti un tādā mērā, kādā tas ir saderīgi ar Savienības tiesību aktiem, kompetentā iestāde drīkst uzskatīt, ka cita attiecīgā valsts iestāde ir devusi projektam piekrišanu vai atteikumu, ja minētā iestāde lēmumu nav pieņēmusi termiņā. Ja to paredz valsts tiesību akti, kompetentā iestāde drīkst neņemt vērā citas attiecīgās valsts iestādes atsevišķu lēmumu, ja tā uzskata, ka lēmums nav pietiekami pamatots, proti, attiecīgā valsts iestāde nav izklāstījusi pietiekamus pierādījumus; rīkojoties šādi, kompetentā iestāde nodrošina, ka tiek ievērotas attiecīgās prasības saskaņā ar starptautiskajām tiesībām un Savienības tiesību aktiem, un savu lēmumu pienācīgi pamato;
- c) sadarbības shēma: : visaptverošā lēmuma pieņemšanu koordinē kompetentā iestāde. Kompetentā iestāde, apspriežoties ar pārējām attiecīgajām iestādēm, vajadzības gadījumā saskaņā ar valsts tiesību aktiem un neskarot saskaņā ar 10. pantu noteiktos termiņus, katrā gadījumā atsevišķi nosaka saprātīgu termiņu, kurā izdod atsevišķos

lēmumus. Tā uzrauga, kā attiecīgās iestādes ievēro šos termiņus.

Attiecīgo iestāžu kompetenci var vai nu iekļaut tās valsts kompetentās iestādes kompetencē, kas izraudzīta saskaņā ar 8. panta 1. punktu, vai arī tās zināmā mērā saglabā savu neatkarīgo kompetenci saskaņā ar to attiecīgo atļauju piešķiršanas shēmu, ko dalībvalsts visaptverošā lēmuma izdošanas veicināšanai izvēlējusies saskaņā ar šo punktu, un attiecīgi sadarbojas ar valsts kompetento iestādi.

Ja ir sagaidāms, ka attiecīgā iestāde noteiktajā termiņā atsevišķu lēmumu nepieņems, tā nekavējoties informē kompetento iestādi un pienācīgi pamato kavēšanos. Pēc tam kompetentā iestāde atbilstoši 10. pantā noteiktajiem vispārējiem termiņiem nosaka citu termiņu, kurā jāizdod minētais atsevišķais lēmums.

Tā kā valstu plānošanas un atļauju piešķiršanas procesi atšķiras, dalībvalstis savu procedūru veicināšanai un koordinēšanai drīkst izraudzīties vienu no pirmās daļas a), b) un c) apakšpunktā minētajām trim shēmām un izvēlas īstenot visefektīvāko shēmu. Ja dalībvalsts izvēlas sadarbības shēmu, tā informē Komisiju par šādas izvēles iemesliem.

4. Attiecībā uz sauszemes un atkrastes kopīgu interešu projektiem dalībvalstis drīkst piemērot atšķirīgas 3. punktā noteiktās shēmas.

5. Ja kopīgu interešu projekta dēļ lēmumi jāpieņem divās vai vairākās dalībvalstīs, attiecīgās kompetentās iestādes sper visus nepieciešamos soļus, lai nodrošinātu efektīvu un lietderīgu savstarpējo sadarbību un koordināciju, tajā skaitā 10. panta 5. punktā minētos soļus. Dalībvalstis cenšas paredzēt kopīgas procedūras, jo īpaši attiecībā uz ietekmes uz vidi novērtējumu.

6. Līdz [2022. gada 31. jūlijam] un katrai konkrētai reģionālajai grupai katrā prioritārajā atkrastes energotīkla koridorā, kā noteikts I pielikumā, attiecīgajā grupā ietilpstošo dalībvalstu valsts kompetentās iestādes kopīgi izveido unikālus kontaktpunktus (“atkrastes vienotie kontaktpunkti”) projektu virzītājiem, un šie kontaktpunkti ir atbildīgi par atļauju piešķiršanas procesa veicināšanu un koordinēšanu attiecībā uz atjaunīgās enerģijas vispārējas intereses projektiem saistībā ar atkrastes energotīkliem, ņemot vērā arī to, ka ir savstarpēji jākoordinē atļauju piešķiršanas process energoinfrastrukturai un ražošanas aktīviem. Atkrastes vienotie kontaktpunkti darbojas kā esošo jūras baseinu pētījumu un plānu repozitorijs nolūkā atvieglot atļauju piešķiršanas procesu atsevišķiem kopīgu interešu projektiem un koordinēt to, kā attiecīgās valstu kompetentās iestādes izdod visaptverošos lēmumus par šādiem projektiem. Katra reģionālā grupa katrā prioritārajā atkrastes energotīkla koridorā ar grupā ietilpstošo dalībvalstu kompetento iestāžu palīdzību atkarībā no reģionālajām īpatnībām un ģeogrāfiskajām iezīmēm izveido atkrastes vienotos kontaktpunktus un nosaka to atrašanās vietu, resursu iedalījumu un īpašus noteikumus to darbībai.

9. pants

Pārredzamība un sabiedrības līdzdalība

1. Līdz [2023. gada 1. maijam] dalībvalsts vai kompetentā iestāde attiecīgā gadījumā sadarbībā ar citām attiecīgajām iestādēm publicē atjauninātu rokasgrāmatu par atļauju piešķiršanas procesa procedūrām, kas piemērojamas kopīgu interešu projektiem, ietverot vismaz VI pielikuma 1. punktā norādīto informāciju. Rokasgrāmata nav juridiski saistoša, bet tajā var atsaukties uz attiecīgiem juridiskiem noteikumiem vai citēt tos. Izstrādājot procedūru rokasgrāmatas, valsts kompetentās iestādes koordinē savu darbību ar kaimiņvalstīm un rod sinerģijas ar tām.

2. Neskarot vides tiesību aktus un jebkādas prasības, kas izriet no Orhūsas un Espo konvencijām un attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem, visas atļauju piešķiršanas procesā iesaistītās personas ievēro VI pielikuma 3. punktā noteiktos sabiedrības līdzdalības principus.

3. Aptuveni trīs mēnešu laikā pēc atļauju piešķiršanas procesa sākuma saskaņā ar 10. panta 1. punkta a) apakšpunktu projekta virzītājs, ievērojot procesu, kas aprakstīts 1. punktā minētajā rokasgrāmatā, un saskaņā ar VI pielikumā noteiktajām vadlīnijām izstrādā un kompetentajai iestādei iesniedz sabiedrības līdzdalības koncepciju. Kompetentā iestāde triju mēnešu laikā pēc sabiedrības līdzdalības koncepcijas saņemšanas pieprasa tajā veikt izmaiņas vai to apstiprina. Šajā procesā kompetentā iestāde ņem vērā visu veidu sabiedrības līdzdalību un apspriešanās, kas notikušas pirms atļauju piešķiršanas procesa sākuma, tādā mērā, kādā šāda sabiedrības līdzdalība un apspriešanās atbilst šā panta prasībām.

Ja projekta virzītājs plāno būtiski mainīt apstiprināto koncepciju, tas par šādu plānu informē kompetento iestādi. Šādā gadījumā kompetentā iestāde var pieprasīt veikt izmaiņas.

4. Ja tas jau nav prasīts valsts tiesību aktos atbilstoši tādiem pašiem vai augstākiem standartiem, pirms galīgās un pabeigtās pieteikuma dokumentācijas iesniegšanas kompetentajai iestādei saskaņā ar 10. panta 1. punkta a) apakšpunktu projekta virzītājs vai, ja to paredz valsts tiesību akti, kompetentā iestāde rīko vismaz vienu sabiedrisko apspriešanu. Šāda sabiedriskā apspriešana neskar nekādu sabiedrisko apspriešanu, kas jāveic pēc tam, kad iesniegts lūgums piešķirt atbilstības piekrišanu saskaņā ar Direktīvas 2011/92/ES 6. panta 2. punktu. Sabiedriskajā apspriešanā VI pielikuma 3. punkta a) apakšpunktā minētās ieinteresētās personas tiek informētas par projektu jau agrīnā posmā un palīdz noteikt vispiemērotāko vietu vai maršrutu, tostarp ņemot vērā atbilstošus klimatadaptācijas apsvērumus, un apzināt būtiskos jautājumus, kas jāaplūko pieteikuma dokumentācijā. Sabiedriskā apspriešana atbilst prasību minimumam, kas noteikts VI pielikuma 5. punktā. Projekta virzītājs šā panta 7. punktā minētajā tīmekļa vietnē publicē ziņojumu, kurā izskaidro, kā ir ņemti vērā sabiedriskajā apspriešanā paustie viedokļi, norādot veiktos projekta vietas, maršruta un plānojuma grozījumus vai pamatojot, kāpēc šādi viedokļi nav ņemti vērā.

Projekta virzītājs pirms pieteikuma dokumentācijas iesniegšanas sagatavo ziņojumu, kurā apkopoti rezultāti, kas bijuši ar sabiedrības līdzdalību saistītiem pasākumiem, tostarp pasākumiem, kas notikuši pirms atļaujas piešķiršanas procesa sākuma.

Projekta virzītājs pirmajā un otrajā daļā minētos ziņojumus kopā ar pieteikuma dokumentāciju iesniedz kompetentajai iestādei. Visaptverošajā lēmumā pienācīgi ņem vērā šo ziņojumu rezultātus.

5. Tādu pārrobežu projektu gadījumā, kuros ir iesaistītas divas vai vairākas dalībvalstis, sabiedriskās apspriešanas saskaņā ar 4. punktu katrā no attiecīgajām dalībvalstīm notiek ne vēlāk kā divu mēnešu laikā no dienas, kad sākusies pirmā sabiedriskā apspriešana.

6. Ja projektam varētu būt būtiska pārrobežu ietekme vienā vai vairākās kaimiņos esošās dalībvalstīs, kurās ir piemērojams Direktīvas 2011/92/ES 7. pants un Espo konvencija, attiecīgo informāciju dara pieejamu attiecīgo kaimiņos esošo dalībvalstu kompetentajām iestādēm. Attiecīgo kaimiņos esošo dalībvalstu kompetentās iestādes attiecīgā gadījumā paziņošanas procesā norāda, vai tās vai kāda cita attiecīgā iestāde vēlas piedalīties attiecīgajās sabiedriskās apspriešanas procedūrās.

7. Projekta virzītājs izveido un regulāri atjaunina īpašu projektam veltītu tīmekļa vietni, kurā ir attiecīga informācija par kopīgo interešu projektu, saite uz Komisijas tīmekļa vietni un pārredzamības platformu, kas minēta 23. pantā, un kura atbilst VI pielikuma 6. punktā noteiktajām prasībām. Komerciāli sensitīva informācija ir konfidenciāla.

Projekta virzītāji attiecīgo informāciju publicē, izmantojot arī citus piemērotus informēšanas līdzekļus, kam sabiedrība var brīvi piekļūt.

10. pants

Atļauju piešķiršanas procesa ilgums un īstenošana

1. Atļauju piešķiršanas procesu veido divas procedūras:

a) pirmspieteikuma procedūra, kas aptver laikposmu no atļauju piešķiršanas procesa sākuma līdz brīdim, kad kompetentā iestāde pieņem pieteikuma dokumentāciju, ilgst aptuveni divus gadus.

Pirmspieteikuma procedūra ietver jebkādu vides ziņojumu, tajā skaitā klimatadaptācijas dokumentācijas, sagatavošanu, ko vajadzības gadījumā veic projekta virzītāji.

Lai noteiktu atļauju piešķiršanas procesa sākumu, projekta virzītāji attiecīgo dalībvalstu kompetentajai iestādei rakstiski paziņo par projektu un paziņojumā projektu pietiekami detalizēti izklāsta. Ne vēlāk kā triju mēnešu laikā pēc paziņojuma saņemšanas kompetentā iestāde savā un citu attiecīgo iestāžu vārdā rakstiski akceptē paziņojumu vai noraida to, ja uzskata, ka projekts vēl nav pietiekami sagatavots atļauju piešķiršanas procesam. Ja izteikts noraidījums, kompetentā iestāde savā un citu attiecīgo iestāžu vārdā savu lēmumu pamato. Par atļauju piešķiršanas procesa sākumu uzskata dienu, kad kompetentā iestāde paraksta paziņojuma akceptēšanu. Ja iesaistītas divas vai vairākas dalībvalstis, par atļauju piešķiršanas procesa sākumu uzskata dienu, kad attiecīgā kompetentā iestāde akceptē pēdējo paziņojumu.

Kompetentās iestādes nodrošina, ka katrai kopīgu interešu projektu kategorijai atļauju piešķiršanu paātrina saskaņā ar šo nodaļu. Šajā nolūkā kompetentās iestādes pielāgo savas prasības attiecībā uz atļauju piešķiršanas procesa sākumu un iesniegtās pieteikuma dokumentācijas pieņemšanu, lai tās būtu piemērotas tādiem projektiem, kuriem to rakstura vai mazāka mēroga dēļ var būt nepieciešams mazāk pilnvarojumu un apstiprinājumu "gatavs būvniecībai" posma sasniegšanai un tādēļ varētu nebūt vajadzīga pirmspieteikuma procedūra. Šādi mazāka mēroga projekti var ietvert viedos gāzes tīklus, viedos elektrotīklus un elektrolīzerus;

b) tiesību aktos noteiktā atļauju piešķiršanas procedūra, kas aptver laikposmu no iesniegtās pieteikuma dokumentācijas akceptēšanas dienas līdz visaptverošā lēmuma pieņemšanas dienai, nepārsniedz vienu gadu un sešus mēnešus. Dalībvalstis drīkst noteikt īsāku termiņu, ja to uzskata par piemērotu.

2. Kompetentā iestāde nodrošina, ka abu 1. punktā minēto procedūru kopējais ilgums nepārsniedz trīs gadus un sešus mēnešus. Tomēr, ja kompetentā iestāde uzskata, ka viena vai abas atļauju piešķiršanas procesa procedūras 1. punktā noteiktajā termiņā netiks pabeigtas, tā pirms termiņa beigām, izskatot katru gadījumu atsevišķi, drīkst nolemt vienu vai abus termiņus pagarināt ilgākais par deviņiem mēnešiem abām procedūrām kopā.

Šādā gadījumā kompetentā iestāde informē attiecīgo grupu un iesniedz tai informāciju par veiktajiem vai veicamajiem pasākumiem, lai atļauju piešķiršanas procesu pabeigtu ar iespējami īsāku kavēšanos. Grupa drīkst pieprasīt, lai kompetentā iestāde regulāri ziņotu par panākto virzību šajā sakarā.

3. Kompetentās iestādes atļauju piešķiršanas procesā ņem vērā visus veiktos derīgos pētījumus un atļaujas vai pilnvarojumus, kas pirms atļauju piešķiršanas procesa uzsākšanas saskaņā ar šo pantu izsniegti konkrētam kopīgu interešu projektam, un tos vairs nepieprasa.

4. Dalībvalstīs, kur maršruta vai vietas noteikšanu, kas veikta vienīgi plānotā projekta konkrētajam mērķim, tostarp konkrētu tīkla infrastruktūras koridoru plānošanu, nevar iekļaut procesā, kas beidzas ar visaptverošā lēmuma pieņemšanu, attiecīgo lēmumu pieņem atsevišķā sešu mēnešu termiņā, kas sākas dienā, kad virzītājs iesniedzis galīgo un pilnīgo pieteikuma dokumentāciju.

Šajā gadījumā 2. punktā minēto termiņa pagarinājumu saīsina līdz sešiem mēnešiem, tostarp procedūrai, kas aprakstīta šajā punktā.

5. Pirmspieteikuma procedūra ietver šādus posmus:

a) pēc tam, kad apstiprināta saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu iesniegtā paziņojuma saņemšana, kompetentā iestāde, pamatojoties uz VI pielikuma 1. punkta e) apakšpunktā minēto kontrolsarakstu un ciešā sadarbībā ar pārējām attiecīgajām iestādēm un attiecīgā gadījumā pamatojoties uz projekta virzītāja priekšlikumu nosaka to ziņojumu un dokumentu tvērumu un tās informācijas detalizācijas pakāpi, kas projekta virzītājam jāiesniedz kā daļa no pieteikuma dokumentācijas visaptverošā lēmuma saņemšanai;

b) kompetentā iestāde ciešā sadarbībā ar projekta virzītāju un citām attiecīgajām iestādēm, kā arī ņemot vērā saskaņā ar a) apakšpunktu veikto darbību rezultātus, izstrādā atļauju piešķiršanas procesa detalizētu grafiku, ievērojot VI pielikuma 2. punktā izklāstītās vadlīnijas.

Tādu pārrobežu projektu gadījumā, kuros ir iesaistītas divas vai vairākas dalībvalstis, iesaistīto dalībvalstu kompetentās iestādes koordinē rīcību, lai sagatavotu kopīgu grafiku, kurā tās saskaņo savus grafikus;

c) saņemot provizorisko pieteikuma dokumentāciju, kompetentā iestāde vajadzības gadījumā savā vārdā vai citu attiecīgo iestāžu vārdā pieprasa projekta virzītājam iesniegt trūkstošo informāciju, kas saistīta ar a) apakšpunktā minētajiem pieprasītajiem elementiem. Triju mēnešu laikā pēc trūkstošās informācijas iesniegšanas kompetentā iestāde pieņem izskatīšanai rakstisku pieteikumu. Papildu informāciju drīkst pieprasīt tikai tad, ja tas pamatojams ar jauniem apstākļiem.

6. Projekta virzītājs nodrošina, ka pieteikuma dokumentācija ir pilnīga un pienācīga, un pēc iespējas drīzāk pirmspieteikuma procedūras laikā lūdz kompetentās iestādes atzinumu par šo jautājumu. Projekta virzītājs pilnībā sadarbojas ar kompetento iestādi, lai ievērotu termiņus un kopīgo grafiku, kas minēts 5. punkta b) apakšpunktā.

7. Kompetentās iestādes nodrošina, ka jebkādi tiesību aktu grozījumi, kas veikti atļauju piešķiršanas procesa laikā, neietekmē tādu atļauju piešķiršanas procedūru ilgumu, kas sāktas pirms minēto grozījumu stāšanās spēkā.

8. Šajā pantā noteiktie termiņi neskar saistības, kas izriet no starptautiskajām tiesībām un Savienības tiesību aktiem, un neskar administratīvās pārsūdzības procedūras un tiesiskās aizsardzības līdzekļus tiesā.

IV NODAĻA

STARPNOZARU INFRASTRUKTŪRAS PLĀNOŠANA

11. pants

Izmaksu un ieguvumu analīze energosistēmas mērogā

1. Līdz [2022. gada 16. novembrim] elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkls (*ENTSO-E*) un gāzes pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkls (*ENTSO-G*) publicē un iesniedz dalībvalstīm, Komisijai un Aģentūrai savas attiecīgās metodoloģijas, tostarp tīklu un tirgus modelēšanu, kas ir pamatā harmonizētai energosistēmas mēroga izmaksu un ieguvumu analīzei

Savienības līmenī, kuru piemēro kopīgu interešu projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta a), b), c) un e) apakšpunktā un 3. punktā noteiktajās kategorijās.

Minētās metodoloģijas izmanto, lai sagatavotu visus turpmākos Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānus, kurus saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 715/2009 8. pantu un Regulas (ES) Nr. 2019/943 30. pantu izstrādā *ENTSO-E* un *ENTSO-G*. Šīs metodoloģijas izstrādā saskaņā ar V pielikumā noteiktajiem principiem, un tās atbilst IV pielikumā izklāstītajiem noteikumiem un indikatoriem.

Pirms iesniegt savas attiecīgās metodoloģijas, *ENTSO-E* un *ENTSO-G* īsteno plašu apspriešanās procesu, iesaistot vismaz tās organizācijas, kas pārstāv visas attiecīgās ieinteresētās personas, tajā skaitā sadales sistēmu operatoru struktūru Savienībā (“ES SSO struktūra”), visas attiecīgās ūdeņraža jomas ieinteresētās personas un, ja tas tiek uzskatīts par vajadzīgu, valsts regulatīvās iestādes un citas valsts iestādes.

2. Trīs mēnešu laikā pēc tam, kad saņemtas metodoloģijas, kā arī apspriešanās procesā iegūtie viedokļi un ziņojums par to, kā tie ņemti vērā, Aģentūra sniedz atzinumu *ENTSO-E*, *ENTSO-G*, dalībvalstīm un Komisijai un publicē to Aģentūras tīmekļa vietnē.

3. *ENTSO-E* un *ENTSO-G* atjaunina metodoloģijas, pienācīgi ņemot vērā Aģentūras atzinumu, kā minēts 2. punktā, un iesniedz tās Komisijai atzinuma saņemšanai.

4. Trīs mēnešu laikā no atjaunināto metodoloģiju saņemšanas dienas Komisija sniedz savu atzinumu *ENTSO-E* un *ENTSO-G*.

5. Ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc 4. punktā minētā Komisijas atzinuma saņemšanas dienas *ENTSO-E* un *ENTSO-G* pielāgo savas attiecīgās metodoloģijas, pienācīgi ņemot vērā Komisijas atzinumu, un iesniedz tās Komisijai apstiprināšanai.

6. Ja tiek uzskatīts, ka metodoloģiju izmaiņas ir inkrementālas un tādas, kas neietekmē ieguvumu, izmaksu un citu attiecīgo izmaksu un ieguvumu parametru definīciju, kā noteikts jaunākajā Komisijas apstiprinātajā energosistēmas mēroga izmaksu un ieguvumu analīzes metodoloģijā, *ENTSO-E* un *ENTSO-G* pielāgo savas attiecīgās metodoloģijas, pienācīgi ņemot vērā Aģentūras atzinumu, kā noteikts 2. punktā, un iesniedz tās Aģentūrai apstiprināšanai.

7. Vienlaikus *ENTSO-E* un *ENTSO-G* iesniedz Komisijai dokumentu, kurā pamato ierosināto atjauninājumu iemeslus un to, kāpēc šie atjauninājumi tiek uzskatīti par inkrementāliem. Ja Komisija uzskata, ka minētie atjauninājumi nav inkrementāli, tā rakstiski pieprasa *ENTSO-E* un *ENTSO-G* iesniegt tai metodoloģijas. Šādā gadījumā piemēro 2. līdz 5. punktā aprakstīto procesu.

8. Divu nedēļu laikā pēc Aģentūras vai Komisijas apstiprinājuma saņemšanas saskaņā ar 5. un 6. punktu *ENTSO-E* un *ENTSO-G* publicē savas attiecīgās metodoloģijas savās tīmekļa vietnēs. Tie publicē attiecīgos ievaddatus un citus būtiskus datus par tīkliem, jaudas plūsmām un tirgu pietiekami precīzā formā atbilstīgi valstu tiesību aktiem un attiecīgajiem nolīgumiem par konfidencialitāti.

9. Metodoloģijas regulāri atjaunina un uzlabo, ievērojot 1.–6. punktā aprakstīto procedūru. Aģentūra pēc savas iniciatīvas vai pēc pienācīgi pamatota valsts regulatīvo iestāžu vai ieinteresēto personu pieprasījuma un pēc oficiālas apspriešanās ar organizācijām, kas pārstāv visas attiecīgās ieinteresētās personas, un ar Komisiju drīkst pieprasīt šādus atjauninājumus un uzlabojumus, to pienācīgi pamatojot un norādot termiņus. Aģentūra publicē valsts regulatīvo iestāžu un ieinteresēto personu pieprasījumus un visus attiecīgos komerciāli nesensitīvos dokumentus, kas Aģentūrai liek pieprasīt atjauninājumus vai uzlabojumus.

10. Reizi trijos gados Aģentūra nosaka un dara publiski pieejamu indikatoru kopumu un atbilstošas atsauces vērtības, lai salīdzinātu vienības investīciju izmaksas salīdzināmiem infrastruktūras kategoriju projektiem, kas iekļauti II pielikuma 1. un 3. punktā. Šīs atsauces vērtības *ENTSO-E* un *ENTSO-G*

drīkst izmantot izmaksu un ieguvumu analīzēm, ko veic turpmākajiem Savienības tīkla attīstības desmit gadu plāniem. Pirmo šādu indikatoru publicē līdz [2022. gada 1. novembrim].

11. Līdz [2023. gada 31. decembrim] *ENTSO-E* un *ENTSO-G* kopīgi iesniedz Komisijai un Aģentūrai konsekventu un savstarpēji saistītu enerģijas tirgus un tīkla modeli, kas ietver elektroenerģijas, gāzes un ūdeņraža pārvades un uzglabāšanas infrastruktūru, sašķidrinātu dabasgāzi un elektrolīzerus, aptver energoinfrastruktūras prioritāros koridorus un jomas un ir izstrādāts saskaņā ar V pielikumā noteiktajiem principiem.

12. Šā panta 11. punktā minētais konsekventais un savstarpēji saistītais modelis aptver vismaz attiecīgo nozaru savstarpējās saiknes visos infrastruktūras plānošanas posmos, jo īpaši scenārijus un infrastruktūras nepilnību apzināšanu, sevišķi attiecībā uz pārrobežu jaudām un projektu novērtēšanu.

13. Pēc tam, kad Komisija 11. punktā minēto konsekvento un savstarpēji saistīto modeli ir apstiprinājusi saskaņā ar 1. līdz 6. punktā noteikto procedūru, to iekļauj 1. punktā minētajās metodoloģijās.

12. pants

Tīkla attīstības desmit gadu plānu scenāriji

1. Līdz [2022. gada 31. jūlijam] Aģentūra pēc plaša apspriešanās procesa, kurā iesaistīta Komisija un vismaz organizācijas, kas pārstāv visas attiecīgās ieinteresētās personas, tostarp *ENTSO-E*, *ENTSO-G*, Savienības SSO struktūru un attiecīgās ūdeņraža nozares ieinteresētās personas, publicē galvenās vadlīnijas kopīgajiem scenārijiem, kas jāizstrādā *ENTSO-E* un *ENTSO-G*. Šīs vadlīnijas pēc vajadzības regulāri atjaunina.

Vadlīnijās ietver principu “energoefektivitāte pirmajā vietā”, un ar tām nodrošina, ka pamatā esošie *ENTSO-E* un *ENTSO-G* scenāriji pilnībā atbilst jaunākajiem Eiropas Savienības vidēja termiņa un ilgtermiņa dekarbonizācijas mērķrādītājiem un jaunākajiem pieejamajiem Komisijas scenārijiem.

2. Izstrādājot kopīgos scenārijus, kas izmantojami Savienības tīkla attīstības desmit gadu plāniem, *ENTSO-E* un *ENTSO-G* ievēro Aģentūras galvenās vadlīnijas.

3. *ENTSO-E* un *ENTSO-G* uzaicina organizācijas, kas pārstāv visas attiecīgās ieinteresētās personas, tostarp Savienības SSO struktūru un visas attiecīgās ūdeņraža jomas ieinteresētās personas, piedalīties scenāriju izstrādes procesā.

4. *ENTSO-E* un *ENTSO-G* kopīgo scenāriju ziņojuma projektu publicē un iesniedz Aģentūrai un Komisijai atzinuma saņemšanai.

5. Trīs mēnešu laikā pēc tam, kad saņemts kopīgo scenāriju ziņojuma projekts, kā arī apspriešanās procesā iegūtie viedokļi un ziņojums par to, kā tie ņemti vērā, Aģentūra sniedz atzinumu *ENTSO-E*, *ENTSO-G* un Komisijai.

6. Komisija, pienācīgi ņemot vērā 5. punktā minēto Aģentūras atzinumu, sniedz savu atzinumu *ENTSO-E* un *ENTSO-G*.

7. *ENTSO-E* un *ENTSO-G* koriģē savu kopīgo scenāriju ziņojumu saskaņā ar Komisijas atzinumu un pienācīgi ņemot vērā Aģentūras atzinumu un iesniedz atjaunināto ziņojumu Komisijai apstiprināšanai.

8. Divu nedēļu laikā pēc tam, kad Komisija saskaņā ar 7. punktu apstiprinājusi kopīgo scenāriju ziņojumu, *ENTSO-E* un *ENTSO-G* publicē kopīgo scenāriju ziņojumu savās tīmekļa vietnēs. Tie pietiekami precīzā formā publicē atbilstošos ievaddatus un izvaddatus, pienācīgi ņemot vērā valstu tiesību aktus un attiecīgos konfidencialitātes līgumus.

13. pants

Infrastrukturā nepilnību konstatēšana

1. Ik pēc diviem gadiem *ENTSO-E* un *ENTSO-G* publicē un iesniedz Komisijai un Aģentūrai ziņojumus par infrastruktūras nepilnībām, kas sagatavoti saistībā ar Savienības tīkla attīstības desmit gadu plāniem.

Novērtējot infrastruktūras nepilnības, *ENTSO-E* un *ENTSO-G* īsteno principu “energoefektivitāte pirmajā vietā” un prioritārā kārtā apsver visus attiecīgos ar infrastruktūru nesaistītos risinājumus, lai konstatētās nepilnības novērstu.

Pirms iesniegt savus attiecīgos ziņojumus, *ENTSO-E* un *ENTSO-G* īsteno plašu apspriešanās procesu, kurā piedalās visas attiecīgās ieinteresētās personas, tajā skaitā Savienības SSO struktūra, visas attiecīgās ūdeņraža jomas ieinteresētās personas un visu to dalībvalstu pārstāvji, uz kurām attiecas I pielikumā noteiktie prioritārie koridori.

2. *ENTSO-E* un *ENTSO-G* iesniedz savus attiecīgos infrastruktūras nepilnību ziņojuma projektus Aģentūrai un Komisijai atzinuma saņemšanai.

3. Trīs mēnešu laikā pēc tam, kad saņemts infrastruktūras nepilnību ziņojuma projekts, kā arī apspriešanās procesā iegūtie viedokļi un ziņojums par to, kā tie ņemti vērā, Aģentūra sniedz atzinumu *ENTSO-E* vai *ENTSO-G* un Komisijai.

4. Komisija, ņemot vērā 3. punktā minēto Aģentūras atzinumu, sagatavo atzinumu un iesniedz to *ENTSO-E* vai *ENTSO-G*.

5. Pirms infrastruktūras nepilnību galīgo ziņojumu publicēšanas *ENTSO-E* un *ENTSO-G* koriģē savus infrastruktūras nepilnību ziņojumus, pienācīgi ņemot vērā Aģentūras atzinumu un saskaņā ar Komisijas atzinumu.

V NODAĻA

ATKRASTES ENERĢOTĪKLI ATJAUNĪGO ENERĢORESURSU INTEGRĒŠANAI

14. pants

Atkrastes enerģotīklu plānošana

1. Līdz [2022. gada 31. jūlijam] dalībvalstis ar Komisijas atbalstu savos īpašajos prioritārajos atkrastes enerģotīklu koridoros, kas noteikti I pielikuma 2. punktā, ņemot vērā katra reģiona īpatnības un tā attīstību, kopīgi definē un vienojas sadarboties attiecībā uz atkrastes atjaunīgās enerģijas ražošanas apjomu, kas jāizvērs katrā jūras baseinā līdz 2050. gadam ar starpposmiem 2030. un 2040. gadā, ņemot vērā to nacionālos enerģētikas un klimata plānus, katra jūras baseina atkrastes atjaunīgās enerģijas potenciālu, vides aizsardzību, klimataadaptāciju un citus jūras izmantošanas veidus, kā arī Savienības dekarbonizācijas mērķrādītājus. Minēto vienošanos noslēdz rakstiski par katru jūras baseinu, kas saistīts ar Savienības teritoriju.

2. Līdz [2023. gada 31. jūlijam] *ENTSO-E*, iesaistoties attiecīgajiem PSO, valstu regulatīvajām iestādēm un Komisijai un saskaņā ar 1. punktā minēto vienošanos, izstrādā un publicē integrētus atkrastes tīkla attīstības plānus katram jūras baseinam, sākot ar 2050. gada mērķiem un ar starpposmiem 2030. un 2040. gadam, saskaņā ar I pielikumā minētajiem prioritārajiem atkrastes

energotīkla koridoriem un ņemot vērā vides aizsardzību un citus jūras izmantošanas veidus. Pēc tam minētos integrētos atkrastes tīkla attīstības plānus atjaunina ik pēc trim gadiem.

3. Integrētie atkrastes tīkla attīstības plāni ir saderīgi ar jaunākajiem Savienības tīkla attīstības desmit gadu plāniem, lai nodrošinātu sauszemes un atkrastes energotīkla plānošanas saskaņotu attīstību.

4. *ENTSO-E* iesniedz integrēto atkrastes tīkla attīstības plānu projektus Komisijai tās atzinuma saņemšanai.

5. Pirms galīgo ziņojumu publicēšanas *ENTSO-E* koriģē integrētos atkrastes tīkla attīstības plānus, pienācīgi ņemot vērā Komisijas atzinumu, un iesniedz tos attiecīgajiem prioritārajiem atkrastes energotīkla koridoriem, kā noteikts I pielikumā.

6. Lai nodrošinātu atjaunīgās enerģijas atkrastes energotīklu savlaicīgu attīstību, ja *ENTSO-E* laikus neizstrādā 2. punktā minētos integrētos atkrastes tīkla attīstības plānus, Komisija, pamatojoties uz ekspertu ieteikumiem, izstrādā integrētu atkrastes tīkla attīstības plānu katram jūras baseinam katram I pielikumā noteiktajam prioritārajam atkrastes energotīkla koridoram.

15. pants

Atjaunīgās enerģijas atkrastes energotīklu izmaksu pārrobežu sadale

1. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, kā daļu no 16. panta 10. punktā minētajām vadlīnijām izstrādā principus konkrētai izmaksu-ieguvumu un izmaksu sadales metodoloģijai 14. panta 2. punktā minētā integrētā atkrastes tīkla attīstības plāna īstenošanai saskaņā ar 14. panta 1. punktā minēto vienošanos. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 21. panta 2. punktā.

2. 12 mēnešu laikā pēc 1. punktā minēto principu publicēšanas *ENTSO-E*, iesaistoties attiecīgajiem PSO, valstu regulatīvajām iestādēm un Komisijai, iepazīstina ar rezultātiem, kas gūti, piemērojot izmaksu-ieguvumu un izmaksu sadales metodoloģiju prioritārajiem atkrastes energotīkla koridoriem.

3. Sešu mēnešu laikā pēc iepazīstināšanas ar 2. punktā minētajiem rezultātiem attiecīgās dalībvalstis atjaunina savu 14. panta 1. punktā minēto rakstisko vienošanos, iekļaujot tajā atjaunināto kopīgo definējumu atkrastes atjaunīgās enerģijas ražošanas apjomam, kas katrā jūras baseinā jāizvērs līdz 2050. gadam ar starpposmiem 2030. un 2040. gadā, un attiecīgo vienošanos par sadarbību šādu apjomu sasniegšanai.

4. Sešu mēnešu laikā pēc 3. punktā minētās rakstisko vienošanos atjaunināšanas par katru jūras baseinu *ENTSO-E* atjaunina integrētos atkrastes tīkla attīstības plānus, ievērojot 14. panta 2.–5. punktā noteikto procedūru. Piemēro 14. panta 6. punktā aprakstīto procedūru.

VI NODAĻA

TIESISKAIS REGULĒJUMS

16. pants

Investīciju ar pārrobežu ietekmi veicināšana

1. Faktiskās investīciju izmaksas, kurās nav iekļautas uzturēšanas izmaksas un kuras ir saistītas ar kopīgu interešu projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta a), b), c) un e) apakšpunktā noteiktajās kategorijās, un kopīgu interešu projektiem, kas ietilpst II pielikuma 3. punktā noteiktajā kategorijā, ja tās ir valsts regulatīvo iestāžu kompetencē, sedz to dalībvalstu attiecīgie PSO vai pārvades infrastruktūras projekta virzītāji, kurās projektam ir pozitīva neto ietekme, un izmaksas, uz kurām neattiecas pārslodzes maksas vai citas maksas, ar tīkla piekļuves tarifiem sedz tīkla lietotāji minētajā dalībvalstī vai dalībvalstīs.

2. Šā panta noteikumus piemēro kopīgu interešu projektam, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta a), b), c) un e) apakšpunktā noteiktajās kategorijās, ja vismaz viens projekta virzītājs pieprasa attiecīgajām valsts iestādēm tos piemērot projekta izmaksām. Tos attiecīgi piemēro kopīgu interešu projektam, kas ietilpst II pielikuma 3. punktā noteiktajā kategorijā, tikai tad, ja jau ir veikts tirgus pieprasījuma novērtējums un tas liecina, ka faktiskās investīciju izmaksas nebūs iespējams segt no tarifiem.

Uz projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta e) apakšpunktā un 2. punktā noteiktajā kategorijā, šā panta noteikumus var attiecināt, ja vismaz viens projekta virzītājs attiecīgajām valsts iestādēm pieprasa to piemērošanu.

Ja projektam ir vairāki projekta virzītāji, valsts relevantās regulatīvās iestādes nekavējoties pieprasa, lai visi projekta virzītāji investīciju pieprasījumu iesniegtu kopīgi saskaņā ar 3. punktu.

3. Ja uz kopīgu interešu projektu attiecas 1. punkts, projekta virzītāji vismaz reizi gadā, kamēr projekts nav nodots ekspluatācijā, regulāri informē visas valsts relevantās regulatīvās iestādes par tā virzību, par konstatētajām izmaksām un tā radīto ietekmi.

Tiklīdz šāds kopīgu interešu projekts ir sasniedzis pietiekamu gatavību un tiek lēsts, ka būvniecības posmu varēs sākt nākamo 36 mēnešu laikā, projekta virzītāji pēc apspriešanās ar to dalībvalstu PSO, kurās projektam ir nozīmīga pozitīva neto ietekme, iesniedz investīciju pieprasījumu. Minētajā investīciju pieprasījumā iekļauj pieprasījumu par izmaksu pārrobežu dalījumu, un to iesniedz visām valstu relevantajām regulatīvajām iestādēm, pievienojot:

- a) aktualizētu konkrēta projekta izmaksu un ieguvumu analīzi, kas veikta atbilstoši metodoloģijai, kura izstrādāta saskaņā ar 11. pantu, un ņemot vērā ieguvumus ārpus to dalībvalstu robežām, kuru teritorijā atrodas projekts, šim nolūkam izmantojot to pašu scenāriju, kas izmantots atlases procesā tā Savienības saraksta izstrādāšanai, kurā attiecīgais kopīgu interešu projekts ir iekļauts;
- b) uzņēmējdarbības plānu, kurā izvērtēta projekta finansiālā dzīvotspēja, tostarp izraudzītais finansēšanas risinājums un – attiecībā uz kopīgu interešu projektu, kas ietilpst II pielikuma 3. punktā minētajā kategorijā, – tirgus testēšanas rezultātus;
- c) ja projekta virzītāji vienojas – pamatotu priekšlikumu izmaksu pārrobežu dalījumam.

Ja projektu virza vairāki projekta virzītāji, tie investīciju pieprasījumu iesniedz kopīgi.

Pēc katra investīciju pieprasījuma saņemšanas valstu regulatīvās iestādes informatīvā nolūkā tā kopiju nekavējoties nosūta Aģentūrai.

Valstu regulatīvās iestādes un Aģentūra ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli sensitīvu informāciju.

4. Sešu mēnešu laikā no dienas, kad valstu relevantās regulatīvās iestādes ir saņēmušas pēdējo investīciju pieprasījumu, minētās valsts regulatīvās iestādes pēc apspriešanās ar attiecīgajiem projekta virzītājiem pieņem kopīgus koordinētus lēmumus par investīciju izmaksu sadali, kas jāsedz katram sistēmas operatoram saistībā ar projektu, un par to iekļaušanu tarifos. Valstu regulatīvās iestādes iekļauj visas faktiski radušās investīciju izmaksas tarifos saskaņā ar investīciju izmaksu sadalījumu, kas jāsedz katram sistēmas operatoram saistībā ar projektu. Pēc tam valstu regulatīvās iestādes vajadzības gadījumā novērtē, vai sakarā ar investīciju izmaksu iekļaušanu tarifos varētu rasties kādas finansiālās pieejamības problēmas.

Sadalot izmaksas, valstu regulatīvās iestādes ņem vērā šādus faktiskos vai prognozētos rādītājus:

- a) pārslodzes maksas vai citas maksas;
- b) ieņēmumus, ko rada pārvades sistēmu operatoru savstarpējs kompensācijas mehānisms, kas izveidots saskaņā ar Regulas (ES) 2019/943 49. pantu.

Izmaksu pārrobežu sadalījumā ņem vērā projektu izmaksas un ieguvumus no ekonomiskā, sociālā un vides viedokļa attiecīgajās dalībvalstīs un nepieciešamību nodrošināt stabilu finansēšanas sistēmu kopīgu interešu projektu izstrādei, vienlaikus mazinot vajadzību pēc finansiāla atbalsta.

Veicot izmaksu pārrobežu sadalījumu, valstu relevantās regulatīvās iestādes, apspriežoties ar attiecīgajiem PSO un pamatojoties uz 3. punkta a) un b) apakšpunktā precizēto informāciju un ne tikai, cenšas panākt savstarpēju vienošanos. To veiktā novērtējuma pamatā ir tas pats scenārijs, kas izmantots atlases procesā tā Savienības saraksta izstrādāšanai, kurā attiecīgais kopīgu interešu projekts ir iekļauts.

Ja kopīgu interešu projekts mazina negatīvas eksternalitātes, piemēram, loka plūsmas, un attiecīgais kopīgu interešu projekts tiek īstenots dalībvalstī, kura ir negatīvās eksternalitātes izcelsmes avots, šādas eksternalitātes mazināšanu neuzskata par pārrobežu ieguvumu un tādēļ tā nevar būt par pamatu izmaksu sadalījumam un attiecināšanai uz to dalībvalstu PSO, kurus minētās negatīvās eksternalitātes ietekmē.

5. Ja valstu regulatīvās iestādes nosaka vai apstiprina tarifus saskaņā ar Direktīvas (ES) 2019/944 59. panta 1. punkta a) apakšpunktu un Direktīvas 2009/73/EK 41. panta 1. punkta a) apakšpunktu, pamatojoties uz izmaksu pārrobežu dalījumu, kas minēts šā panta 4. punktā, tās ņem vērā reālās izmaksas, kas radušās PSO vai citam projekta virzītājam investīciju rezultātā, ciktāl šīs izmaksas atbilst efektīva un strukturāli līdzīga operatora izmaksām.

Lēmumu par izmaksu dalījumu valstu regulatīvās iestādes tūlīt dara zināmu Aģentūrai kopā ar visu attiecīgo informāciju par lēmumu. Jo īpaši lēmumā par izmaksu dalījumu sīki izklāsta iemeslus izmaksu sadalījumam starp dalībvalstīm, tostarp:

- a) izvērtējumu par konstatēto ietekmi uz katru no attiecīgajām dalībvalstīm, tajā skaitā saistībā ar tīkla tarifiem;
- b) izvērtējumu par 3. punkta b) apakšpunktā minēto uzņēmējdarbības plānu;
- c) reģionālās vai Savienības mēroga pozitīvās eksternalitātes, piemēram, apgādes drošību, sistēmas elastību, solidaritāti vai inovācijas, ko projekts radītu;
- d) rezultātu, kāds bijis apspriedēm ar attiecīgajiem projekta virzītājiem.

Izmaksu dalījuma lēmumu publicē.

6. Ja valstu relevantās regulatīvās iestādes nav panākušas vienošanos par investīciju pieprasījumu sešu mēnešu laikā no dienas, kad pēdējā valsts relevantā regulatīvā iestāde saņēmusi minēto pieprasījumu, tās nekavējoties informē Aģentūru.

Šādā gadījumā vai pēc vismaz vienas valsts relevantās regulatīvās iestādes pieprasījuma lēmumu par investīciju pieprasījumu, tostarp par 3. punktā minēto izmaksu pārrobežu dalījumu, kā arī par nepieciešamību investīciju izmaksas visā pilnībā, ņemot vērā pārrobežu dalījumu, iekļaut tarifos, pieņem Aģentūra trīs mēnešu laikā no dienas, kad iestādes vērsušās pie Aģentūras.

Pirms šāda lēmuma pieņemšanas Aģentūra apspriežas ar valstu relevantajām regulatīvajām iestādēm un projekta virzītājiem. Otrajā daļā minēto trīs mēnešu termiņu drīkst pagarināt par diviem papildu mēnešiem, ja Aģentūra pieprasa papildu informāciju. Minētais papildu termiņš sākas nākamajā dienā pēc pilnīgas informācijas saņemšanas.

Aģentūras veiktais novērtējums pamatojas uz to pašu scenāriju, kas izmantots atlases procesā tā Savienības saraksta izstrādāšanai, kurā attiecīgais kopīgu interešu projekts ir iekļauts.

Aģentūra atstāj valstu relevantajām iestādēm iespēju izvēlēties veidu, kādā investīciju izmaksas iekļauj tarifos atbilstīgi pārrobežu izmaksu dalījumam laikā, kad lēmums tiek īstenots saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

Lēmumu par investīciju pieprasījumu, tajā skaitā izmaksu pārrobežu dalījumu, publicē. Piemēro Regulas (ES) 2019/942 25. panta 3. punktu, 28. un 29. pantu.

7. Aģentūra nekavējoties iesniedz Komisijai visu lēmumu par izmaksu dalījumu kopijas un visu attiecīgo informāciju par katru šādu lēmumu. Minēto informāciju var iesniegt apkopotā veidā. Komisija ievēro komerciāli sensitīvas informācijas konfidencialitāti.

8. Izmaksu dalījuma lēmumi neskar PSO tiesības iesniegt un valstu regulatīvo iestāžu tiesības apstiprināt maksu par piekļuvi tīkliem saskaņā ar Direktīvas (ES) 2019/944 6. pantu, Direktīvas 2009/73/EK 32. pantu, Regulas (ES) 2019/943 18. panta 1. punktu un 18. panta 3.–6. punktu un Regulas (EK) Nr. 715/2009 13. pantu.

9. Šo pantu nepiemēro kopīgu interešu projektiem, kas saņēmuši atbrīvojumu:

a) no Direktīvas 2009/73/EK 32., 33. un 34. panta un 41. panta 6., 8. un 10. punkta saskaņā ar minētās direktīvas 36. pantu;

b) no Regulas (ES) 2019/943 19. panta 2. un 3. punkta vai no Direktīvas (ES) 2019/944 6. panta, 59. panta 7. punkta un 60. panta 1. punkta saskaņā ar Regulas (ES) 2019/943 63. pantu;

c) no nodalīšanas vai trešo pušu piekļuves noteikumiem saskaņā ar Regulas (ES) 2019/943 64. pantu un Direktīvas (ES) 2019/944 66. pantu vai

d) saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 17. pantu.

10. Komisija līdz [2022. gada 31. decembrim] pieņem īstenošanas aktus, kuros ietvertas saistošas vadlīnijas, lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šā panta īstenošanai un atjaunīgās enerģijas atkrastes energotīklu izmaksu pārrobežu dalīšanai, kā minēts 15. panta 1. punktā. Vadlīnijās pievēršas arī atkrastes energotīklu īpašajai situācijai saistībā ar atjaunīgās enerģijas kopīgu interešu projektiem, iekļaujot principus par to, kā to izmaksu pārrobežu dalījums ir jākoordinē ar tiem pieslēgto atkrastes enerģijas ražošanas objektu finansēšanas, tirgus un politisko kārtību. Pieņemot vai grozot vadlīnijas, Komisija apspriežas ar ACER, ENTSO-E, ENTSO-G un attiecīgā gadījumā ar citām ieinteresētajām personām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 21. panta 2. punktā.

17. pants

Stimuli

1. Ja projekta virzītājam rodas lielāks risks tāda kopīgu interešu projekta izstrādē, būvē, ekspluatācijā un uzturēšanā, kas ietilpst valsts regulatīvo iestāžu kompetencē, salīdzinot ar riskiem, kādi parasti rodas, realizējot līdzīgu infrastruktūras projektu, dalībvalstis un valstu regulatīvās iestādes nodrošina, ka minētajam projektam tiek piešķirti pienācīgi stimuli saskaņā ar Direktīvas (ES) 2019/944 58. panta f) punktu, Direktīvas 2009/73/EK 41. panta 8. punktu, Regulas (ES) 2019/943 18. panta 1. punktu un 3.–6. punktu un Regulas (EK) Nr. 715/2009 13. pantu.

Pirmo daļu nepiemēro, ja kopīgu interešu projekts ir saņēmis atbrīvojumu:

- a) no Direktīvas 2009/73/EK 32., 33. un 34. panta un 41. panta 6., 8. un 10. punkta saskaņā ar minētās direktīvas 36. pantu;
- b) no Regulas (ES) 2019/943 19. panta 2. un 3. punkta vai atbrīvojumu no Direktīvas (ES) 2019/944 6. panta, 59. panta 7. punkta un 60. panta 1. punkta saskaņā ar Regulas (ES) 2019/943 63. pantu;
- c) saskaņā ar Direktīvas 2009/73/EK 36. pantu;
- d) saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 17. pantu.

2. Lēmumā par 1. punktā minēto stimulu piešķiršanu valsts regulatīvās iestādes ņem vērā rezultātus izmaksu un ieguvumu analīzei, kuras pamatā ir saskaņā ar 11. pantu izstrādātā metodoloģija, un jo īpaši projekta radītās pozitīvās eksternalitātes reģionālā vai Savienības mērogā. Valsts regulatīvās iestādes arī sīkāk analizē specifiskos riskus, kas rodas projekta virzītājiem, veiktos riska mazināšanas pasākumus un šāda riska profila pamatojumu, ņemot vērā projekta pozitīvo neto ietekmi salīdzinājumā ar mazāk riskantu alternatīvu. Atbilstīgie riski jo īpaši ietver riskus, kas saistīti ar jaunām pārvades tehnoloģijām gan uz sauszemes, gan atkrastē, riskus, kas saistīti ar izmaksu nepietiekamu atgūstamību, un attīstīšanas riskus.

3. Lēmumā ņem vērā radušos risku specifisko raksturu, un ar to drīkst piešķirt stimulus, kas cita starpā aptver šādus pasākumus:

- a) noteikumus par apstaidzošām investīcijām;
- b) noteikumus, kā atzīt faktiskās izmaksas pirms projekta nodošanas ekspluatācijā;
- c) noteikumus, kā nodrošināt papildu peļņu no projektā investētā kapitāla;
- d) jebkādu citus pasākumus, ko uzskata par vajadzīgiem un lietderīgiem.

4. Līdz [2022. gada 31. jūlijam] katra valsts regulatīvā iestāde iesniedz Aģentūrai savu metodoloģiju un kritērijus, ko izmanto, lai izvērtētu investīcijas energoinfrastruktūras projektos un to radītos augstākos riskus, kas atjaunināti, ņemot vērā jaunākās norises likumdošanas, politikas, tehnoloģiju un tirgus jomā. Šāda metodoloģija un kritēriji īpaši pievēršas arī specifiskajiem riskiem, kas rodas II pielikuma 1. punkta e) apakšpunktā minētajiem atjaunīgās enerģijas atkrastes energotīkliem, kuriem, lai gan tiem ir zemi kapitālizdevumi, tomēr rodas ievērojami darbības izdevumi.

5. Līdz [2022. gada 31. decembrim] Aģentūra, pienācīgi ņemot vērā informāciju, ko tā saņēmusi saskaņā ar šā panta 4. punktu, veicina paraugprakses apmaiņu un sniedz ieteikumus saskaņā ar Regulas (ES) 2019/942 6. pantu par:

- a) stimuliem, kas minēti 1. punktā, pamatojoties uz valstu regulatīvo iestāžu paraugprakses salīdzinošu novērtējumu;

b) kopēju metodoloģiju, lai izvērtētu radušos augstākos investīciju riskus energoinfrastruktūras projektos.

6. Līdz [2023. gada 31. martam] katra valsts regulatīvā iestāde publicē savu metodoloģiju un kritērijus, ko izmanto, lai izvērtētu investīcijas energoinfrastruktūras projektos un to radīto augstāko risku.

7. Ja 5. un 6. punktā minētie pasākumi nav pietiekami, lai nodrošinātu kopīgu interešu projektu laicīgu īstenošanu, Komisija drīkst izdot vadlīnijas par šajā pantā noteiktajiem stimuliem.

VII NODAĻA

FINANSĒŠANA

18. pants

Projektu atbilstība Savienības finansiālās palīdzības saņemšanai saskaņā ar Regulu (ES) ... [par Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, kā ierosināts ar COM(2018)438]

1. Kopīgu interešu projekti, kas ietilpst II pielikumā noteiktajās kategorijās, ir atbilstīgi Savienības finansiālās palīdzības saņemšanai pētījumu dotāciju veidā un finanšu instrumentu veidā.

2. Kopīgu interešu projekti, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta a), b), c) un e) apakšpunktā un II pielikuma 3. punktā noteiktajās kategorijās, izņemot hidroakumulācijas elektrostaciju projektus, ir atbilstīgi arī Savienības finansiālās palīdzības saņemšanai darbiem paredzētu dotāciju veidā, ja tie atbilst visiem šādiem kritērijiem:

a) projekta specifiskā izmaksu un ieguvumu analīze, kas veikta saskaņā ar 16. panta 3. punkta a) apakšpunktu, sniedz pierādījumus, ka pastāv nozīmīgas pozitīvas eksternalitātes, piemēram, saistībā ar apgādes drošību, sistēmas elastību, solidaritāti vai inovāciju;

b) attiecībā uz projektu ir pieņemts lēmums par izmaksu pārrobežu dalījumu saskaņā ar 16. pantu vai attiecībā uz kopīgu interešu projektiem, kuri ietilpst II pielikuma 3. punktā noteiktajā kategorijā, ja tie nav valsts regulatīvo iestāžu kompetencē un tādējādi par tiem nav pieņemts lēmums par izmaksu pārrobežu dalījumu, projekta mērķis ir sniegt pārrobežu pakalpojumus, veikt tehnoloģiskas inovācijas un nodrošināt pārrobežu energotīkla darbības drošumu;

c) projekts nav komerciāli dzīvotspējīgs, kā liecina uzņēmējdarbības plāns un citi novērtējumi, īpaši tie, ko veikuši potenciālie investori vai kreditori vai valsts regulatīvā iestāde. Novērtējot projekta komerciālo dzīvotspēju, ņem vērā lēmumu par stimuliem un tā pamatojumu, kas minēts 17. panta 2. punktā.

3. Kopīgu interešu projekti, kas īstenoti saskaņā ar 5. panta 7. punkta d) apakšpunktā minēto procedūru, ir atbilstīgi arī Savienības finansiālās palīdzības saņemšanai darbiem paredzētu dotāciju veidā, ja tie atbilst šā panta 2. punktā izklāstītajiem kritērijiem.

4. Kopīgu interešu projekti, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta d) apakšpunktā un 2. un 5. punktā noteiktajās kategorijās, ir atbilstīgi arī Savienības finansiālās palīdzības saņemšanai darbiem paredzētu dotāciju veidā, ja attiecīgie projektu virzītāji var skaidri pierādīt, ka projekti radīs ievērojamas pozitīvas eksternalitātes, piemēram, veicinās apgādes drošību, sistēmas elastību, solidaritāti vai inovācijas un ka tie nav komerciāli dzīvotspējīgi saskaņā ar izmaksu un ieguvumu analīzi, uzņēmējdarbības plānu un veiktajiem novērtējumiem, jo īpaši tiem, ko veikuši potenciālie investori vai kreditori vai attiecīgā gadījumā valsts regulatīvā iestāde.

5. Savstarpēju interešu projektus pielīdzina kopīgu interešu projektiem, un tie ir tiesīgi saņemt Savienības finansiālo palīdzību. Savienības finansiālo palīdzību darbiem paredzētu dotāciju veidā ir tiesīgas saņemt tikai investīcijas, ko veic Savienības teritorijā, kurā tiek īstenots savstarpēju interešu projekts, ja tie atbilst 2. punktā noteiktajiem kritērijiem un ja ar 2. punkta b) apakšpunktā minēto lēmumu par izmaksu pārrobežu dalījumu izmaksas ievērojamās proporcijās tiek sadalītas vismaz divām dalībvalstīm.

19. pants

Norādes par Savienības finansiālās palīdzības piešķiršanas kritērijiem

Specifiskos kritērijus, kas noteikti 4. panta 3. punktā, un 4. panta 5. punktā noteiktos parametrus piemēro, lai noteiktu Savienības finansiālās palīdzības piešķiršanas kritērijus Regulā (ES) ... [par Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, kā ierosināts ar COM(2018)438].

VIII NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

20. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 3. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz septiņu gadu laikposmu no [2022. gada 1. janvāra]. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms septiņu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā drīkst atsaukt 3. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
5. Saskaņā ar 3. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

21. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

22. pants

Ziņošana un izvērtēšana

Ne vēlāk kā 2027. gada 31. decembrī Komisija publicē ziņojumu par kopīgu interešu projektu īstenošanu un iesniedz to Eiropas Parlamentam un Padomei. Šajā ziņojumā sniedz izvērtējumu par:

- a) progresu, kas panākts saskaņā ar 3. pantu izraudzītu kopīgu interešu projektu plānošanā, izstrādē, būvniecībā un nodošanā ekspluatācijā un – attiecīgā gadījumā – par īstenošanas kavēšanos un citām grūtībām, kas radušās;
- b) Savienības piešķirtajiem un izmaksātajiem līdzekļiem kopīgu interešu projektiem, salīdzinot ar finansēto kopīgu interešu projektu kopējo vērtību;
- c) gūto progresu attiecībā uz atjaunīgo energoresursu integrāciju un siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu, īstenojot saskaņā ar 3. pantu izraudzītu kopīgu interešu projektu plānošanu, izstrādi, būvniecību un nodošanu ekspluatācijā;
- d) progresu, kas panākts, plānojot, izstrādājot, būvējot un nododot ekspluatācijā atjaunīgās enerģijas atkrastes energotīklus un veicinot atkrastes atjaunīgās enerģijas ieguves izvēšanu;
- e) attiecībā uz elektroenerģijas un ūdeņraža nozarēm – starpsavienojumu līmeņa starp dalībvalstīm attīstību, enerģijas cenu atbilstošo dinamiku, kā arī tīkla sistēmu atteižu skaitu, to cēloņiem un saistītajām izmaksām ekonomikā;
- f) atļauju piešķiršanas un sabiedrības līdzdalības procesu, jo īpaši:
 - i) par kopīgu interešu projektu atļauju piešķiršanas procesa vidējo un maksimālo kopējo ilgumu, tostarp katra pirmspieteikuma procedūras posma ilgumu, salīdzinot ar grafikā paredzētajiem galvenajiem atskaites punktiem, kas minēti 10. panta 5. punktā;
 - ii) par pretestību kopīgu interešu projektiem (jo īpaši tādu rakstisku iebildumu skaitu, kas saņemti sabiedriskās apspriešanas procesā, un tiesvedību skaitu);
 - iii) paraugprakses un inovatīvās prakses pārskatu attiecībā uz ieinteresēto personu iesaisti un ietekmes uz vidi mazināšanu, tajā skaitā klimatadaptāciju, atļaujas piešķiršanas procesu un projekta īstenošanas laikā;
 - iv) par 8. panta 3. punktā paredzēto shēmu efektivitāti attiecībā uz 10. pantā noteikto termiņu ievērošanu;
- g) regulatīvo režīmu, jo īpaši:
 - i) par kopīgu interešu projektu skaitu, par ko pieņemts izmaksu pārrobežu dalījuma lēmums saskaņā ar 16. pantu;
 - ii) par to kopīgu interešu projektu skaitu un veidu, kam piešķirti konkrēti stimuli saskaņā ar 17. pantu;
- h) šīs regulas efektivitāti saistībā ar ieguldījumu 2030. gada klimata un enerģētikas mērķrādītāju sasniegšanā un, ilgākā termiņā, klimatneitralitātes sasniegšanā līdz 2050. gadam.

23. pants

Informācija un publicitāte

Komisija izveido un uztur pārredzamības platformu, kas internetā ir viegli pieejama plašai sabiedrībai. Šo platformu regulāri atjaunina ar informāciju no 5. panta 1. punktā minētajiem ziņojumiem un no 9. panta 7. punktā minētās tīmekļa vietnes. Platformā ietver šādu informāciju:

- a) vispārīga, atjaunināta informācija, tostarp ģeogrāfiska informācija, par katru kopīgu interešu projektu;
- b) katra kopīgu interešu projekta īstenošanas plāns, kā noteikts 5. panta 1. punktā, sniegts tādā veidā, kas ļauj novērtēt īstenošanas progresu jebkurā laikā;
- c) galvenie paredzamie ieguvumi un projektu izmaksas, izņemot jebkādu komerciāli sensitīvu informāciju;
- d) Savienības saraksts;
- e) informācija par Savienības piešķirto un izmaksāto finansējumu katram kopīgu interešu projektam.

24. pants

Pārejas noteikumi

Šī regula neskar tādas finansiālās palīdzības piešķiršanu, turpināšanu vai grozīšanu, ko Komisija piešķirusi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1316/2013⁴⁷.

25. pants

Grozījums Regulā (EK) Nr. 715/2009

Regulas (EK) Nr. 715/2009 8. panta 10. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

“Ik pēc diviem gadiem gāzes PSOET [*ENTSO-G*] pieņem un publicē Savienības tīkla attīstības plānu, kas minēts 3. punkta b) apakšpunktā. Savienības tīkla attīstības plānā ietver integrētā tīkla, tajā skaitā ūdeņraža tīklu, modelēšanu, scenāriju izstrādi, Eiropas piegādes pietiekamības prognozi un sistēmas elastības novērtējumu.”

26. pants

Grozījums Direktīvā 2009/73/EK

Direktīvas 2009/73/EK 41. panta 1. punktam pievieno v) apakšpunktu:

“v) veikt pienākumus, kas noteikti [*TEN-E* regulas, kas ierosināta ar COM(2020)824] 3. pantā, 5. panta 7. punktā, 14., 15., 16. un 17. pantā.”

⁴⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1316/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, groza Regulu (ES) Nr. 913/2010 un atceļ Regulu (EK) Nr. 680/2007 un Regulu (EK) Nr. 67/2010 (OV L 348, 20.12.2013., 129. lpp.).

27. pants

Grozījums Direktīvā (ES) 2019/944

Direktīvas (ES) 2019/944 59. panta 1. punktam pievieno šādu zz) apakšpunktu:

“zz) veikt pienākumus, kas noteikti [*TEN-E* regulas, kas ierosināta ar COM(2020)824] 3. pantā, 5. panta 7. punktā, 14., 15., 16. un 17. pantā.”

28. pants

Grozījums Regulā (ES) 2019/943

Regulas (ES) 2019/943 48. panta pirmo teikumu aizstāj ar šādu tekstu:

“Savienības tīkla attīstības plānā, kas minēts 30. panta 1. punkta b) apakšpunktā, ietver integrētā tīkla modelēšanu, tajā skaitā scenāriju izstrādi un sistēmas noturības novērtējumu. Tas pilnībā atbilst Eiropas resursu pietiekamības novērtējumam, kas izstrādāts saskaņā ar 23. pantu.”

29. pants

Grozījums Regulā (ES) 2019/942

Regulas (ES) 2019/942 11. panta c) un d) punktu aizstāj ar šādiem:

“c) veic pienākumus, kas noteikti [*TEN-E* regulas, kas ierosināta ar COM(2020)824] 5. pantā, 11. panta 2. punktā, 11. panta 8. punktā, 11. panta 9. punktā, 11. panta 10. punktā, 12. pantā, 13. pantā, 17. panta 5. punktā un III pielikuma 12. punktā;

d) pieņem lēmumus par izmaksu un ieguvumu analīzes metodoloģiju inkrementālām izmaiņām saskaņā ar 11. panta 6. punktu un par ieguldījumu pieprasījumiem, tajā skaitā par izmaksu pārrobežu dalījumu, saskaņā ar 16. panta 6. punktu [*TEN-E* regulā, kas ierosināta ar COM(2020)824].”

30. pants

Atcelšana

Regulu (ES) Nr. 347/2013 atceļ no [2022. gada 1. janvāra]. No šīs regulas neizriet nekādas tiesības attiecībā uz projektiem, kas uzskaitīti Regulas (ES) 347/2013 pielikumos.

31. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
To piemēro no [2022. gada 1. janvāra].

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs
[...]*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
[...]*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS "AGENTŪRAS"

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko nosaka Eiropas energoinfrastruktūras vadlīnijas un atceļ Regulu (ES) Nr. 347/2013

1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma

Politikas joma: I. Vienotais tirgus, inovācija un digitālā ekonomika
Uzdevums: 02. Eiropas stratēģiskās investīcijas

1.3. Priekšlikums attiecas uz

- jaunu darbību
- jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību⁴⁸
- esošas darbības pagarināšanu
- vienas vai vairāku darbību apvienošanu ar citu/jaunu darbību

1.4. Mērķi

1.4.1. Vispārīgie mērķi

Šis iniciatīvas vispārīgais mērķis ir veicināt atbilstošas energoinfrastruktūras savlaicīgu attīstību visā Savienībā un tās kaimiņreģionos nolūkā sasniegt Eiropas zaļajā kursā nospraustos Savienības enerģētikas un klimata mērķus, jo īpaši 2030./2050. gadam izvirzītos mērķrādītājus, arī klimatneitralitātes mērķi, kā arī tirgus integrāciju, konkurētspēju un energoapgādes drošību, radot patērētājiem un uzņēmumiem pēc iespējas mazāk izmaksu.

1.4.2. Konkrētie mērķi

Konkrētie mērķi

- 1) radīt iespēju identificēt tādas pārrobežu projektus un investīcijas visā Savienībā un sadarbībā ar kaimiņvalstīm, kuri ir nepieciešami enerģētikas pārkārtošanas nodrošināšanai un klimata mērķrādītāju sasniegšanai,
- 2) uzlabot energosistēmu integrācijas un atkrastes energotīklu infrastruktūras plānošanu,
- 3) saīsināt atļauju piešķiršanas procedūras attiecībā uz KIP nolūkā izvairīties no tādu projektu īstenošanas kavēšanās, kuri veicina enerģētikas pārkārtošanu,
- 4) nodrošināt izmaksu sadales instrumentu un regulatīvo stimulu pienācīgu izmantošanu.

⁴⁸

Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

1.4.3. Paredzami rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem/mērķgrupām.

Konkrētais mērķis Nr. 1:

tādu KIP īstenošana, kuri atbalsta mērķi sasniegt klimatneitralitāti, veicinot atjaunojamo energoresursu integrāciju.

Konkrētais mērķis Nr. 2:

ievērojami palielināt atkrastes atjaunīgās enerģijas izmantošanu.

Konkrētais mērķis Nr. 3:

īstenot kopīgu Eiropas pieeju ūdeņraža piegādes tīklu infrastruktūras plānošanai.

Konkrētais mērķis Nr. 4:

samazināt kavējumus KIP īstenošanā.

1.4.4. Snieguma rādītāji

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzī progresam un sasniegumiem.

Konkrētais mērķis Nr. 1:

KIP skaits un veidi saskaņā ar noteiktajiem prioritārajiem koridoriem / tematiskajām jomām: samazināta atjaunīgās enerģijas ražošanas apcirpšana; divkārtot viedo elektroenerģijas projektu skaitu līdz 2026. gadam salīdzinājumā ar pašreizējo līmeni.

Konkrētais mērķis Nr. 2:

KIP skaits: vismaz 10 KIP, kas sekmē atkrastes atjaunīgās enerģijas izmantošanu, līdz 2026. gadam.

Konkrētais mērķis Nr. 3:

KIP skaits: vismaz 5 KIP ūdeņraža tehnoloģiju jomā līdz 2026. gadam.

Konkrētais mērķis Nr. 4:

atļauju piešķiršanas procedūru attiecībā uz KIP vidējais un maksimālais ilgums: samazināt to KIP īpatsvaru, kuru īstenošana attiecīgajā gadā kavējas, salīdzinot ar sākotnēji plānoto datumu, kad paredzēta nodošana ekspluatācijā.

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks

Regulā, ar ko nosaka Eiropas energoinfrastruktūras (*TEN-E*) pamatnostādnes un kas pieņemta 2013. gadā, ir paredzēti noteikumi Eiropas energotīklu savlaicīgai attīstībai un sadarbībai, lai sasniegtu LESD noteiktos enerģētikas politikas mērķus — nodrošināt iekšējā enerģijas tirgus darbību un energoapgādes drošību Savienībā, veicināt energoefektivitāti un energotaupību, jaunu un neizsīkstošu enerģijas veidu attīstību un veicināt enerģijas tīklu savstarpēju savienojamību. Ar *TEN-E* regulu izveido sistēmu, kurā dalībvalstis un attiecīgās ieinteresētās personas var sadarboties reģionālā kontekstā, veidojot labāk savienotus energotīklus ar mērķi savienot reģionus, kas pašlaik ir izolēti no Eiropas enerģijas tirgiem, stiprināt esošos pārrobežu starpsavienojumus un palīdzēt integrēt atjaunīgo enerģiju.

Eiropas enerģētikas tīkls (*TEN-E*) ir galvenais instruments, kas ļauj nodrošināt iekšējā enerģijas tirgus attīstību, un tas ir nepieciešams, lai sasniegtu Eiropas zaļajā kursā noteiktos mērķus. Lai līdz 2050. gadam panāktu klimatneitralitāti un līdz 2030. gadam palielinātu siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu, Eiropai būs vajadzīga labāk integrēta energosistēma, kuras pamatā ir augstāks elektrifikācijas līmenis un kura balstās uz atjaunojamiem energoresursiem un gāzes nozares dekarbonizāciju. *TEN-E* regula var nodrošināt, ka Savienības energoinfrastruktūras attīstība atbalsta nepieciešamo enerģētikas pārkārtošanu.

Lai gan pašreizējās regulas mērķi joprojām lielā mērā ir spēkā, tajos vairāk uzmanības ir jāpievērš 2020.–2030. gadam noteiktajiem mērķrādītājiem nolūkā atspoguļot jauno politisko kontekstu un mērķi līdz 2050. gadam sasniegt klimatneitralitāti, kā noteikts Eiropas zaļajā kursā. Līdztekus jaunajam politiskajam kontekstam un mērķiem arī tehnoloģiju attīstība pēdējos desmit gados ir bijusi strauja. Šis progress būtu jāņem vērā gan attiecībā uz infrastruktūras kategorijām, kas ietilpst šīs regulas darbības jomā, gan attiecībā uz KIP atlases kritērijiem, kā arī prioritāriem koridoriem un tematiskajām jomām.

Līdztekus uzdevumiem, kas jau ir *ACER* kompetencē saskaņā ar *ACER* regulu, šīs iniciatīvas rezultātā *ACER* tiek piešķirtas pilnvaras veikt papildu uzdevumus, proti:

- izstrādāt pamatvadlīnijas, kas *ENTSO-E* un *ENTSO-G* palīdzēs definēt scenāriju definēšanā un izstrādē;
- apstiprināt *ENTSO-E* un *ENTSO-G* izstrādātās izmaksu un ieguvumu noteikšanas metodikas pakāpeniskus uzlabojumus.

- 1.5.2. *Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piem., koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta nozīmē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.*

Eiropas līmeņa rīcības pamatojums (*ex ante*)

Enerģijas pārvades infrastruktūrai (tostarp starpsavienotai atkrastes energotīklu un viedtīklu infrastruktūrai) piemīt Eiropas pievienotā vērtība tās pārrobežu ietekmes dēļ, turklāt tai ir būtiska nozīme klimatneitrālas energosistēmas izveidē. Lai attīstītu pārrobežu energoinfrastruktūru, ir nepieciešams reģionālās sadarbības satvars, kas aptver visas dalībvalstis. Ar atsevišķu dalībvalstu noteikumiem un pasākumiem vien nepietiek, lai pilnībā īstenotu šos infrastruktūras projektus.

Sagaidāmā Savienības pievienotā vērtība (*ex post*)

Iekšējais enerģijas tirgus balstās uz pārrobežu starpsavienojumiem, kuru attīstībai ir nepieciešama divu vai vairāku dalībvalstu sadarbība; izmantojot sadarbību, ar šo iniciatīvu tiks atbalstīta izmaksu ziņā efektīva un lietderīga pieeja, lai izveidotu atbilstīgu pārrobežu infrastruktūru un sasniegtu Savienības mērķus enerģētikas un klimata jomā, radot patērētājiem un uzņēmumiem vismazākās iespējamās izmaksas.

- 1.5.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

Pašreizējās *TEN-E* regulas izvērtējums ir parādījis, ka tā ir sekmīgi uzlabojusi dalībvalstu tīklu integrāciju, stimulējusi enerģijas tirdzniecību un līdz ar to veicinājusi Savienības konkurētspēju, ko apliecina pierādījumi par starpsavienojumu mērķrādītājiem, enerģijas

cenām un to konvergenci visā Savienībā. KIP elektroenerģijas un jo īpaši gāzes nozarē ir ievērojami veicinājuši piegādes drošību kā galveno kontekstuālo virzītājspēku *TEN-E* regulas izstrādē. Gāzes infrastruktūra tagad ir labi savienota, un piegāžu noturība kopš 2013. gada ir ievērojami uzlabojusies. Reģionālā sadarbība reģionālajās grupās un pārrobežu izmaksu sadale ir svarīgs priekšnoteikums projektu īstenošanai. Tomēr daudzos gadījumos pārrobežu izmaksu sadale nav samazinājusi projektu finansējuma nepietiekamību, kā bija paredzēts. Lai gan atļauju izsniegšanas procedūras ir saīsinātas, dažos gadījumos tās joprojām ir ļoti ilgas. Lai gan iemesli, kas ir šā procesa pamatā, galvenokārt ir saistīti ar īstenošanu valstu mērogā un neietilpst *TEN-E* regulas darbības jomā, tomēr ir elementi, kurus var uzlabot. EISI finansiālā palīdzība ir bijis svarīgs faktors, dotācijas pētījumiem ir palīdzējušas mazināt riskus projektu agrīnā attīstības posmā, bet dotācijas darbiem ir veicinājušas tādu projektu izstrādi, kas novērš būtiskākos trūkumus, kurus finansējums no tirgū pieejamiem avotiem nespētu pietiekami efektīvi risināt.

1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

Šī iniciatīva palīdzēs sasniegt klimatneitralitāti līdz 2050. gadam, sākot ar siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu par 55 % līdz 2030. gadam, kas ir galvenais klimata mērķis Eiropas zaļajā kursā, ar ko 2019. gada decembrī nāca klajā Urzulas fon der Leienas vadītā Komisija. Nosakot KIP atbilstības kritērijus finanšu palīdzības saņemšanai saskaņā ar EISI, šī iniciatīva palīdz sasniegt daudzgadu finanšu shēmā (DFS) 2021.–2027. gadam noteiktos mērķus, tostarp klimata politikas aspektu integrēšanas jomā.

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums

Vairums aspektu saistībā ar šā priekšlikuma ietekmi uz budžetu ir aplūkoti tiesību akta finanšu pārskatā saistībā ar priekšlikumu regulai, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu. Šīs iniciatīvas īpašā ietekme uz budžetu aprobežojas ar līdzekļiem, kas nepieciešami, lai *ACER* varētu pildīt savas papildu pilnvaras. Ietekmes novērtējumā tika izvērtēti dažādi risinājumi, kā sasniegt mērķi uzlabot infrastruktūras plānošanu, lai panāktu energosistēmu integrāciju. Izraudzītais risinājums ir izmaksu ziņā visefektīvākā pieeja.

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

ierobežots ilgums

- Priekšlikuma/iniciatīvas darbības laiks: [DD.MM.]GGGG.–[DD.MM.]GGGG.
- Finansiālā ietekme: no GGGG. līdz GGGG. gadam

beztermiņa

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG. gadam,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi⁴⁹

Tieša pārvaldība, īsteno Komisija ar

- izpildaģentūru starpniecību

Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

Netieša pārvaldība, uzticot budžeta izpildes uzdevumus:

- starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
- EIB un Eiropas Investīciju fondam;
- 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;
- publisko tiesību subjektiem;
- privāttiesību subjektiem, kas veic valsts pārvaldes uzdevumus, ja tie sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
- struktūrām, kuru darbību reglamentē dalībvalsts privāttiesības, kurām ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuras sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
- personām, kurām ir uzticēts veikt īpašas darbības kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) jomā, kāda tā paredzēta Līguma par Eiropas Savienību (LES) V sadaļā, un kuras ir identificētas attiecīgajā pamataktā.

Piezīmes

n/a

⁴⁹ Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsaucis uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļa vietnē: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt periodiskumu un nosacījumus.

Pastāvīgās ziņošanas un uzraudzības procedūras saskaņā ar pašreizējo *TEN-E* satvaru paliek spēkā (piem., *ACER* ziņojums reģionālajām grupām). Turklāt *ACER* publicē visu savu uzdevumu izpildes rezultātus savā tīmekļa vietnē.

Vairums aspektu saistībā ar šā priekšlikuma ietekmi uz budžetu ir aplūkoti tiesību akta finanšu pārskatā saistībā ar priekšlikumu regulai, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu. Saskaņā ar ierosināto EISI regulu tiks ieviests pārskatīts darbības rezultātu satvars, lai uzraudzītu programmas mērķu sasniegšanu un tās ieguldījumu Savienības rīcībpolitikas mērķu izpildē. Enerģētikas jomā rādītāji programmas īstenošanas un progresa uzraudzībai būs jo īpaši saistīti ar ieguldījumu tirgu savienojamībā un integrācijā, energoapgādes drošībā un ilgtspējīgā attīstībā, nodrošinot dekarbonizāciju, palielinot atjaunīgās enerģijas izplatību energosistēmās, kā arī veicinot pārrobežu sadarbību atjaunojamo energoresursu jomā.

Papildu uzdevumi, ko pārvaldīs *ACER*, palīdzēs nodrošināt, ka tiek sasniegti iniciatīvas mērķi, jo īpaši uzlabota infrastruktūras plānošana nolūkā panākt energosistēmu integrāciju un identificēt tādas pārrobežu projektus un investīcijas visā Savienībā un sadarbībā ar kaimiņvalstīm, kas ir nepieciešami enerģētikas pārkārtošanai un klimata mērķrādītāju sasniegšanai.

Līdztekus ieviestajām *TEN-E* īpašajām ziņošanas un uzraudzības procedūrām visas Savienības aģentūras darbojas saskaņā ar stingru uzraudzības sistēmu, kas ietver iekšējās revīzijas struktūru, Komisijas Iekšējās revīzijas dienestu, *ACER* administratīvo padomi, Revīzijas palātu un budžeta lēmējinstāciju. Šī sistēma tika noteikta ar 2009. gadā pieņemto *ACER* dibināšanas regulu, un to turpinās piemērot.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. *Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*

Vairums aspektu saistībā ar šā priekšlikuma ietekmi uz budžetu ir aplūkoti tiesību akta finanšu pārskatā saistībā ar priekšlikumu regulai, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu. Tomēr papildu uzdevumu uzticēšana *ACER* nozīmē, ka ir vajadzīgi papildu resursi, kas atbilst vienam pilnslodzes ekvivalentam (PSE). Pamatojums ir darba apjoms, kas nepieciešams, lai izstrādātu jaunas vadlīnijas, ar kurām nosaka un vada elektroenerģijas un gāzes pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīklu scenāriju izstrādi, kā arī lai novērtētu elektroenerģijas un gāzes pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīklu izstrādātās izmaksu un ieguvumu noteikšanas metodikas pakāpeniskus uzlabojumus. Šo uzdevumu veikšanai *ACER* ietvaros ir jāizveido un jāuztur īpaša zinātība.

2.2.2. *Informācija par identificētajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto(-ajām) iekšējās kontroles sistēmu(-ām)*

Riski, kas apzināti saistībā ar Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta izdevumiem, un saistītās riska mazināšanas kontroles ir apskatīti tiesību akta finanšu pārskatā, kas pievienots priekšlikumam par Eiropas Parlamenta un Padomes regulu, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu un atceļ Regulu (ES) Nr. 1316/2013 un (ES)

Nr. 283/2014.

Attiecībā uz papildu uzdevumiem, kas uzticēti *ACER*, nekāds īpašs risks netika konstatēts. Uz papildu resursiem, kas nodoti *ACER* rīcībā, attieksies *ACER* iekšējās kontroles sistēma, kas ir saskaņota ar attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem un ietver īpašus kontroles instrumentus interešu konfliktu novēršanai un ziņotāju aizsardzības nodrošināšanai.

2.2.3. *Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)*

Kontroles izmaksu novērtējums un kļūdu risks saistībā ar izdevumiem, kas veikti Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta ietvaros, ir aplūkots tiesību akta finanšu pārskatā saistībā ar priekšlikumu regulai, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu.

ENER ĢD uztur pārraudzības stratēģiju, kas attiecas uz *ACER* darbībām. *ACER* uzticēto papildu uzdevumu kontroles izmaksas tiks novērtētas, ņemot vērā aģentūras riska profilu un aģentūras darbību uzraudzības un pārraudzības vajadzības. Tomēr, tā kā šo papildu darbību tvērums ir ierobežots, tām nevajadzētu būtiski ietekmēt Aģentūras kontroles izmaksas. Pēdējo 5 gadu laikā (2015–2019) *ACER* kontroles izmaksas attiecībā pret Savienības iemaksu summu bijušas salīdzinoši stabilas – diapazonā no 1,2 % līdz 2 %.

Tā kā ietekme uz budžetu aprobežojas ar papildu resursu nodrošināšanu, paredzams, ka kļūdu risks arī turpmāk nepārsniegs 2 % no kopējiem izdevumiem programmas darbības laikā.

2.3. Pasākumi krāpšanas un pārkāpumu novēršanai

Norādīt esošos vai paredzētos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Komisija nodrošinās, ka ir veikti atbilstīgie pasākumi, lai garantētu, ka, īstenojot darbības, Savienības finanšu intereses tiek aizsargātas, piemērojot pasākumus krāpšanas, korupcijas un citu nelikumīgu darbību novēršanai.

ENER ĢD uztur īpašu ENER ĢD stratēģiju krāpšanas apkarošanai, kas tiks atjaunināta līdz 2020. gada beigām pēc Komisijas stratēģijas krāpšanas apkarošanai pārskatīšanas 2019. gada aprīlī (COM(2019) 196).

Pasākumi, kas veikti, lai novērstu krāpšanu un pārkāpumus saistībā ar projektiem, kurus īsteno Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments, ir izklāstīti tiesību akta finanšu pārskatā saistībā ar priekšlikumu regulai, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu.

ACER ir pārskatījusi savu krāpšanas apkarošanas stratēģiju, pamatojoties uz risku novērtējumu attiecībā uz krāpšanu, kurai aģentūra varētu tikt pakļauta, īstenojot savas pilnvaras. ACER sadarbojas ar Komisijas dienestiem jautājumos, kas saistīti ar krāpšanas un pārkāpumu novēršanu. Komisija nodrošinās, ka šī sadarbība turpinās un tiek stiprināta. Turklāt ACER 2018. gadā pieņēma vadlīnijas par interešu konflikta pārvaldību.

Noteikumi par Savienības finanšu interešu aizsardzību ir iekļauti 26. pantā priekšlikumā regulai, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgā(-ās) daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija(-as) un budžeta izdevumu pozīcija(-as)

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām.

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Numurs	Dif./nedif. 50	no EBTA valstīm ⁵¹	no kandidātvalstīm ⁵²	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
I. Vienotais tirgus, inovācija un digitālā ekonomika	02 10 06 ACER	Dif.	JĀ	NĒ	NĒ	NĒ

- Jaunveidojamās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām.

⁵⁰ Dif. – diferencētās apropriācijas, nedif. – nediferencētās apropriācijas.

⁵¹ EBTA: Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

⁵² Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

Daudzgažu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Numurs	Dif./nedif.	no EBTA valstīm	no kandidātvalstīm	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
	[XX.YY.YY.YY]		JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem

3.2.1. Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz izdevumiem

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudzgažu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Nr.	Apakšskategorija 1A
--	-----	---------------------

ACER (tikai jaunie uzdevumi)			2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
1. sadaļa:	Saistības	(1)	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
	Maksājumi	(2)	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
2. sadaļa:	Saistības	(1.a)							
	Maksājumi	(2.a)							
3. sadaļa:	Saistības	(3.a)							
	Maksājumi	(3.b)							
KOPĀ — apropriācijas ACER	Saistības	=1+1.a +3.a	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
	Maksājumi	=2+2.a +3.b	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	5	“Administratīvie izdevumi”						
--	----------	-----------------------------------	--	--	--	--	--	--

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2022	2023	2024	2025	2026	2027		KOPĀ
ENER ĢD, tikai jauno uzdevumu pārraudzība									
• Cilvēkresursi		0	0	0	0	0	0		0
• Citi administratīvie izdevumi		0	0	0	0	0	0		0
KOPĀ ENER ĢD	Apropriācijas	0	0	0	0	0	0		0

KOPĀ apropriācijas daudz gadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJĀ	(Saistību summa = maksājumu summa)	0	0	0	0	0	0		0
--	------------------------------------	---	---	---	---	---	---	--	---

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2022	2023	2024	2025	2026	2027		KOPĀ
KOPĀ apropriācijas daudz gadu finanšu shēmas 1.–5. IZDEVUMU KATEGORIJĀ	Saistības	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
	Maksājumi	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889

3.2.2. Paredzamā ietekme uz [struktūras] darbības apropriācijām

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas
- Priekšlikums/iniciatīva paredz darbības apropriācijas izmantot šādā veidā:

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus			N gads	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)										KOPĀ		
	IZNĀKUMS																		
	Veids ⁵³	Rezultāta vidējās izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Kopējais rezultātu daudzums
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 1 ⁵⁴ ...																			
— Rezultāts																			
— Rezultāts																			
— Rezultāts																			
Starpsumma: konkrētais mērķis Nr. 1																			
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2																			
— Rezultāts																			
Starpsumma: konkrētais mērķis Nr. 2																			
KOPĒJĀS IZMAKSAS																			

⁵³ Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros).

⁵⁴ Kā aprakstīts 1.4.2. punktā “Konkrētie mērķi...”

3.2.3. Paredzamā ietekme uz ACER cilvēkresursiem

3.2.3.1. Kopsavilkums

- Priekšlikums/iniciatīva neparedz izmantot administratīvās aproprācijas
- Priekšlikums/iniciatīva paredz izmantot administratīvās aproprācijas šādā veidā:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027		KOPĀ
--	------	------	------	------	------	------	--	------

Pagaidu darbinieki (AD kategorijas)*	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
Pagaidu darbinieki (AST kategorijas)								
Līgumdarbinieki								
Norīkote valsts eksperti								

KOPĀ	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
-------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--------------

* pamatojoties uz vidējām izmaksām 150 000 EUR apmērā pagaidu darbiniekam (AD kategorijas) un gada inflāciju 2 % apmērā.

Personāla vajadzības (PSE):

	2022	2023	2024	2025	2026	2027		KOPĀ
--	------	------	------	------	------	------	--	------

Pagaidu darbinieki (AD kategorijas)	1	1	1	1	1	1		
Pagaidu darbinieki (AST kategorijas)								
Līgumdarbinieki								
Norīkote valsts eksperti								

KOPĀ	1	1	1	1	1	1		
-------------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	--	--

Pieņemšana darbā plānota 2022. gada otrajā pusē, lai sagatavotu regulas īstenošanu. Regulas pieņemšanai būtu jānotiek, ja iespējams, 2022. gada vidū. Tāpēc 2022. gadā tiek ņemti vērā tikai 50 % no vidējām izmaksām.

Lai kompensētu budžeta līdzekļus, kas pieprasīti, lai segtu cilvēkresursu resursu palielinājumu *ACER*, par tādu pašu summu tiks samazināts Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta enerģētikas programmas budžets tajā pašā izdevumu kategorijā.

3.2.3.2. Paredzamās cilvēkresursu vajadzības atbildīgajam ĢD

- Priekšlikums/iniciatīva neparedz cilvēkresursu izmantošanu
- Priekšlikums/iniciatīva paredz cilvēkresursu izmantošanu šādā veidā:

Aplēse izsakāma veselos skaitļos (vai maksimāli ar vienu zīmi aiz komata)

	N gads	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)		
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)							
XX 01 01 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)							
XX 01 01 02 (Delegācijas)							
XX 01 05 01 (Netiešā pētniecība)							
10 01 05 01 (Tiešā pētniecība)							
• Ārštata darbinieki (izsakot FTE)⁵⁵							
XX 01 02 01 (AC, END, INT, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)							
XX 01 02 02 (AC, AL, END, INT un JED delegācijās)							
XX 01 04 yy ⁵⁶	– galvenajā mītne ⁵⁷						
	— delegācijās						
XX 01 05 02 (AC, SNE, INT — netiešā pētniecība)							
10 01 05 02 (AC, END, INT — tiešā pētniecība)							
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)							
KOPĀ							

XX ir attiecīgā politikas joma vai budžeta sadaļa.

Priekšlikums neprasa papildu cilvēkresursus ģenerāldirektorātā. Tā īstenošanu un uzraudzību veiks darbinieki, kas ENER ĢD jau ir iesaistīti TEN-E politikas īstenošanā.

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības

⁵⁵ AC – līgumdarbinieki, AL — vietējie darbinieki, END — valstu norīkotie eksperti, INT — aģentūras darbinieki, JED – jaunākie eksperti delegācijās.

⁵⁶ Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām BA pozīcijām).

⁵⁷ Galvenokārt struktūrfondi, Eiropas Lauksaimniecības fondam lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Zivsaimniecības fondam (EZF).

gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	
Ārštata darbinieki	

Izmaksu aprēķina apraksts, izsakot PSE vienībās, ir jāiekļauj V pielikuma 3. iedaļā.

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

- Priekšlikums/iniciatīva atbilst kārtējai daudzgadu finanšu shēmai
- Pieņemot priekšlikumu/iniciatīvu, ir jāpārplāno attiecīgā izdevumu kategorija daudzgadu finanšu shēmā

Aprakstiet, kas ir jāpārplāno, norādot attiecīgās budžeta pozīcijas un summas.

n/a

- Pieņemot priekšlikumu/iniciatīvu, jāpiemēro elastības instruments vai jāpārskata daudzgadu finanšu shēma⁵⁸.

Paskaidrojiet, kas ir jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas, budžeta pozīcijas un atbilstošās summas.

n/a

3.2.5. Trešo personu iemaksas

- Priekšlikums/iniciatīva neparedz trešo personu līdzfinansējumu
- Priekšlikums/iniciatīva paredz šādu līdzfinansējumu:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	N gads	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			Kopā
Norādīt līdzfinansētāju struktūru								
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas								

⁵⁸ Sk. Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 1311/2013, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam, 11. un 17. pantu.

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

– Priekšlikums/iniciatīva ieņēmumus finansiāli neietekmē

– Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:

pašu resursus

citus ieņēmumus

atzīmējiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija:	ieņēmumu	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ⁵⁹					
			N gads	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)	
Pants								

Attiecībā uz dažādiem ieņēmumiem, kas ir “piešķirtie ieņēmumi”, norādīt attiecīgo(-ās) izdevumu pozīciju(-as).

Norādīt, ar kādu metodi aprēķināta ietekme uz ieņēmumiem.

⁵⁹ Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.